

Ontwikkelperspectief **BALIJ - BIESLANDSE BOS**

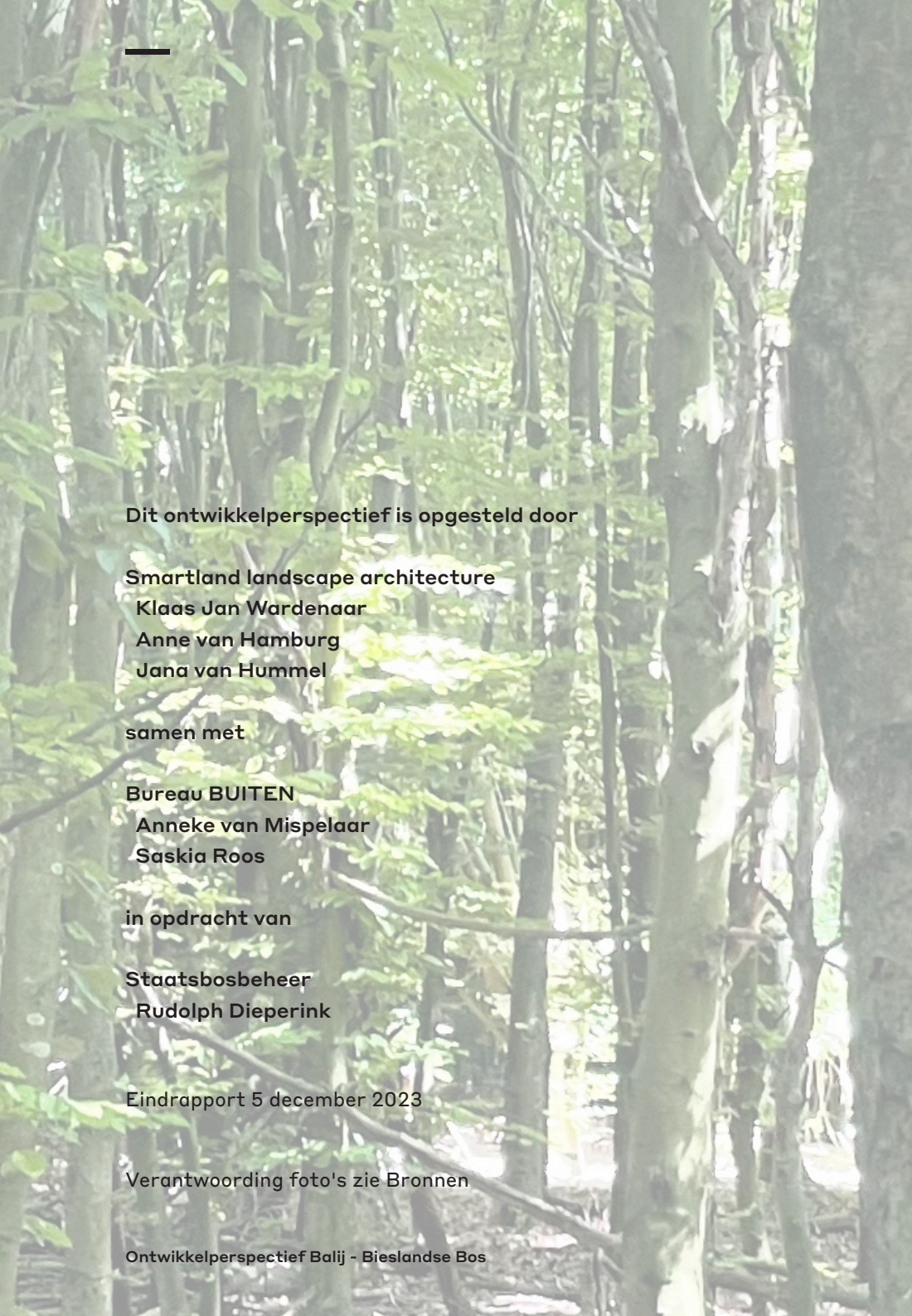
5 december 2023

Smartland
landscape architecture

BUREAUBUITEN
economie & omgeving

Dit ontwikkelperspectief is opgesteld door

Smartland landscape architecture

Klaas Jan Wardenaar

Anne van Hamburg

Jana van Hummel

samen met

Bureau BUITEN

Anneke van Mispelaar

Saskia Roos

in opdracht van

Staatsbosbeheer

Rudolph Dieperink

Eindrapport 5 december 2023

Verantwoording foto's zie Bronnen

Ontwikkelperspectief Balij - Bieslandse Bos

Inhoud

Hoofdlijnen ontwikkelperspectief	04	4 Ontwikkelperspectief	38
Status: Richtinggevende visie		4.1 Van opgaven naar ontwikkelperspectief	
Ambitie: Gevarieerd bos voor iedereen		4.2 Wensbeeld	
Benadering: Gelaagd		4.3 Maatregelen en projecten	
Plan op hoofdlijnen		4.4 Mogelijke maatregelen water	
		4.5 Mogelijke maatregelen natuur	
		4.6 Mogelijke maatregelen landschappelijke identiteit	
		<i>Intermezzo: recreatiezonering</i>	
		4.7 Mogelijke maatregelen recreatie	
1 Inleiding	10	5 Uitwerkingsgebieden	60
1.1 Leeswijzer		5.1 Uitwerkingsgebieden	
1.2 Ontwikkelperspectief		5.2 Entreegebied Zoetermeer - Balij	
1.3 Urgentie		5.3 Entreegebied Nootdorp - Dobbepas	
1.4 Regionale context		5.4 Entreegebied Pijnacker - Sportlaan	
		5.5 Verbinding Katwijkerlaan	
		5.6 Verbinding A12 - Polder Roeleven	
2 Gebiedsanalyse	16	6 Voorzet Uitvoeringsagenda	68
2.1 De sterke punten		6.1 Effectiviteit en kostenschattting maatregelen	
2.2 De zwakke punten		6.2 Prioriteitenvolgorde en voorstel uitvoeringsagenda	
2.3 Kansrijke ontwikkelingen			
2.4 Welke bedreigingen zijn er en wat geeft dat mee aan de opgave?			
		7 Bronnen	72
<i>Intermezzo: leefstijlen</i>	24	7.1 Geraadpleegde literatuur	
		7.2 Beeldmateriaal	
		7.3 Overige aandachtspunten bij het opstellen	
3 Opgaven	26	8-I Bijlage I - Uitgebreide analyse	76
3.1 Van ambitie naar opgaven		Opgaven	
3.2 Opgaven water			
3.3 Opgaven natuur		8-II Bijlage II - Participatie	92
3.4 Opgaven landschappelijke identiteit			
3.5 Opgaven recreatie			

Hoofdlijnen ontwikkelperspectief

Dit samenvattende hoofdstuk beschrijft het ontwikkelperspectief op hoofdlijnen en de status van het stuk. We gaan in op de betekenis, de ambitie, de opgaven en de maatregelen voor het groengebied Balij - Bieslandse Bos van de toekomst. Verderop in deze rapportage gaan we dieper in op deze elementen, die samen het wervende ontwikkelperspectief vormen.

Hoofdpijnen ontwikkelperspectief

Status: Richtinggevende visie

Recreatiegebied Balij en het Bieslandse Bos zijn een belangrijk element in de gezonde leefomgeving van circa 300.000 inwoners van de regio Delft, Pijnacker, Nootdorp en Zoetermeer. Het bos- en recreatiegebied is ruim 550 hectare groot en is gerealiseerd in de jaren '60 tot '90 als recreatief uitloopgebied. Samen met het Westerpark en Buytenpark (boven de A12 gelegen) vormen de groengebieden het Regiopark Buytenhout. Het is één van de weinig grote groene en toegankelijke landschappen in de

Metropoolregio Rotterdam - Den Haag.

Dit ontwikkelperspectief voor Balij - Bieslandse Bos geeft een gezamenlijk beeld van de richting waar Staatsbosbeheer met het gebied naartoe wil: een aansprekend en bruikbaar groengebied dat zorgt een gezonde leefomgeving in een steeds drukker regio. Het ontwikkelperspectief kijkt ca 10 jaar vooruit met als doel om verbeteringen goed te plannen en stroomlijnen, kortom richting te geven. Dit vraagt om een visie die allereerst een stip op de horizon schetst, om dit beeld vervolgens

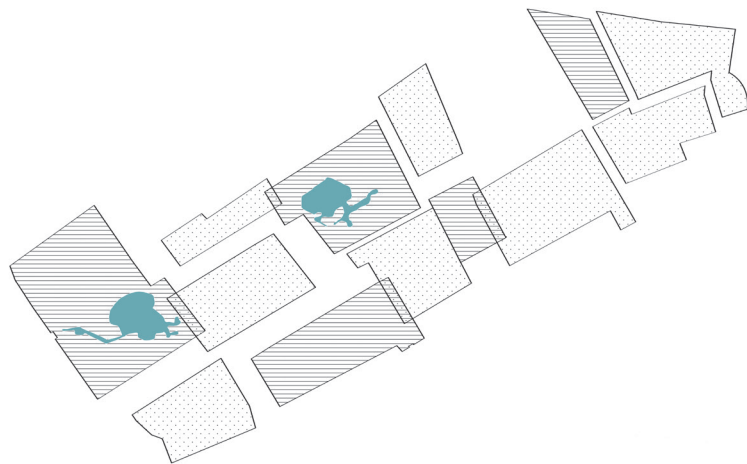
middels concrete projecten of uitwerkingsopgaven in de tijd te kunnen realiseren.

Staatsbosbeheer kan met dit ontwikkelperspectief voortbouwen aan lopende projecten, externe initiatieven stroomlijnen en zelf nieuwe projecten in gang zetten. Het richtinggevende ontwikkelperspectief is daarbij ook een uitnodiging naar stakeholders en initiatiefnemers en plannenmakers om tot samenwerking en afstemming te komen. De huidige betrokken gebruikers en de nieuwe gebruikers vormen daarbij samen het draagvlak voor verbeteringen en

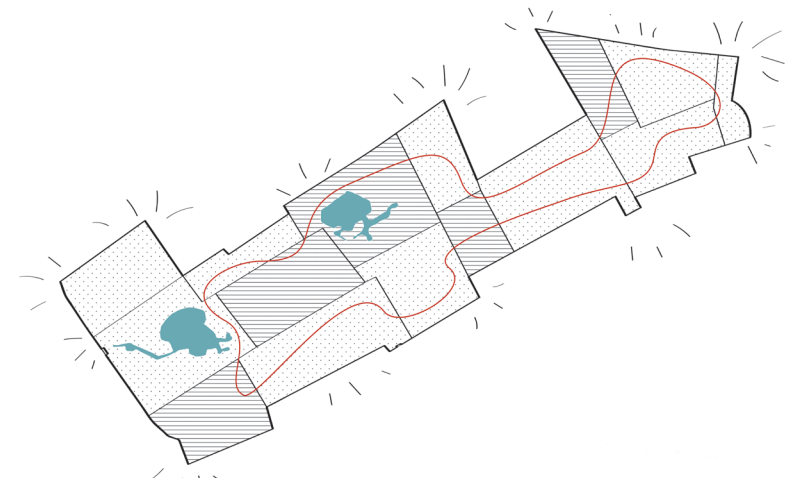
voor goed beheer in de toekomst. Mede hiervoor is bij het opstellen nadrukkelijk buiten de strikte eigendoms- en beheersgrens van Staatsbosbeheer gekeken, zodat de visie voorstellen doet vanuit de belangen van het gehele groengebied en al haar gebruikers, ongeacht wie de eigenaar of beheerder is.

Ambitie: Gevarieerd bos voor iedereen

Dit ontwikkelperspectief gaat in de kern over de ambitie om van Balij - Bieslandse Bos één aansprekend groengebied te maken, als

Van los..

..naar eenheid

onderdeel van een gezonde leefomgeving in de regio. Met als motto: **Balij-Bieslandse Bos - Gevarieerd bos voor iedereen!**

Een afwisselend gebied waarin binnen een samenhangende landschappelijke identiteit natuur en recreatie in balans zijn. Het samengestelde groengebied Balij - Bieslandse Bos, kent sinds de aanleg al een belangrijke recreatiefunctie en is tevens de habitat van een grote verscheidenheid aan flora en fauna. Het omvat verschillende deelgebieden met elk hun eigen ruimtelijke kwaliteiten en bijzondere beleving - waterplassen, rietland, een oude polder, bossen en struwelen. Maar de samenhang tussen de onderdelen is beperkt en kan beter.

Het perspectief streeft naar verbetering van het gebied en de structuren, in samenhang. Zodat een sterk netwerk van water, groen en paden de verschillende plekken en sferen aan elkaar weeft tot een samenhangend patchwork. Een gebied dat in de recreatiebehoefte van omwonenden voorziet, maar bovendien een regionale opvangfunctie heeft, zodat het de druk van meer kwetsbare

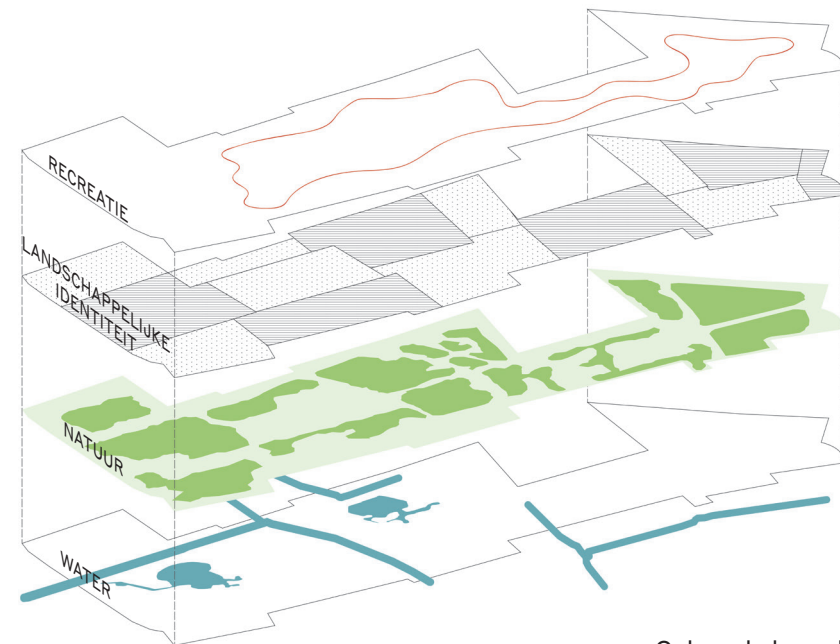
natuurgebieden in de nabije omgeving, zoals de duinen, verlicht. Een gevarieerd bos voor iedereen.

Benadering: gelaagd

We benaderen de versterking van het gebied gelaagd, vanuit de lagen water, natuur, landschappelijke identiteit en recreatie. En daar is een reden voor. Om de ecologische en recreatieve ambities te realiseren is het nodig allereerst het onderliggende watersysteem te verbeteren. Dit sluit aan bij de conclusies zoals die getrokken zijn in de landschapsecologische systeemanalyse (LESA) zoals die door Bureau Waardenburg is opgeteld, en bij het nu geldende beleidsprincipe "Water en bodem sturend". Een goede waterhuishouding en waterkwaliteit vormen de basis voor gezonde natuur en biodiversiteit, met betekenis op lokaal en regionaal niveau. Deze biodiversiteit is mede gebaseerd op de landschappelijke diversiteit, zoals die oorspronkelijk aanwezig was en zoals die in de loop van de ontwikkeling in dit groengebied is versterkt. Een grote eenheid met sterkere samenhang,

met meer landschappelijke identiteit, zal de natuur- en ook recreatieve kwaliteit versterken. Samen met schoon water en gevarieerde natuur vormt deze identiteit namelijk de basis voor het recreatief gebruik. Meer recreatiemogelijkheden die passen bij de identiteit van het gebied, eigentijdser zijn en beter aansluiten bij de bewoners en gebruikers, zorgen ervoor dat het gebied nu en in de toekomst voor nog meer

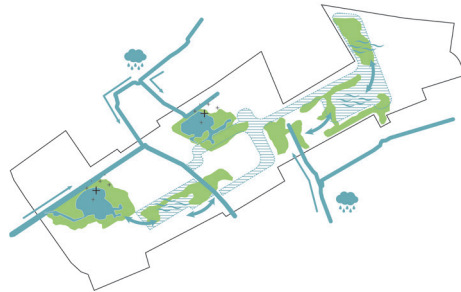
mensen van betekenis is. Samenhangende netwerken en rondgaande padenstructuren zorgen voor passende recreatiemogelijkheden. Naast een groene doorgaande route in de regionale recreatiestructuur, wordt het gebied daardoor ook nog meer een plek waar lokale en regionale bewoners graag verblijven. Een vitaal onderdeel van de gezonde leefomgeving.

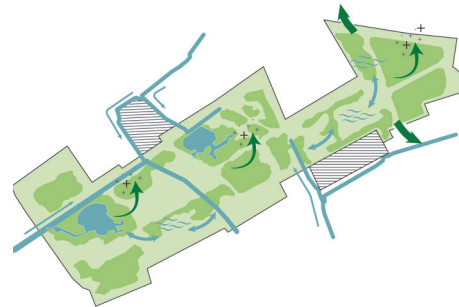
Gelaagde benadering

Plan op hoofdlijnen

Het ontwikkelperspectief volgt uit vier thematische opgaven en visies:

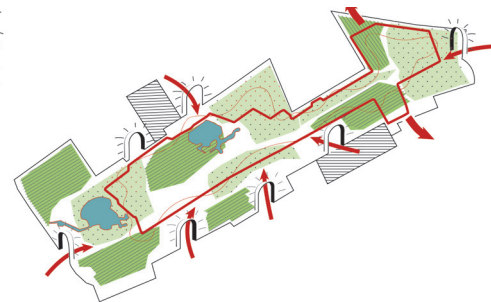
1. Een goede waterhuishouding en -kwaliteit, door natte structuren te verruimen, natte plekken met elkaar te verbinden en delen van het gebied verder te vernatten;

2. Gezonde natuur en biodiversiteit, door habitats te verbeteren, verbinden en waar mogelijk te vergroten;

3. Een sterke landschappelijke identiteit, door de lage ligging in de omgeving te accentueren, de interne kwaliteiten te verbeteren en de groene omlijsting te completeren;

4. Grotere en betere ruimte voor beleving en recreatie, door een integraal samenhangend padennetwerk en een passende zonering met ontvangst- en rustgebieden.

Het Ontwikkelperspectief bestaat op hoofdlijnen uit de onderstaande punten, vertaald in het integrale kaartbeeld:

- Versterking van de twee natte natuurkernen de Scheg en het Krekengebied;
- Realisatie van een ruim gedimensioneerd nat netwerk van oeverzones dat deze natuurkernen aan elkaar verbindt en knelpunten oplost tussen eco- en infrastructuur;
- Verbetering van de algehele waterkwaliteit die hierdoor optreedt en die tevens een sterkere basis biedt voor natuur en voor recreatie, zoals zwemmen, wandelen en fietsen;
- Een nieuwe zoneringskaart voor een passende verdeling van rust en reuring, zodat de variatie in sferen en kwaliteiten gewaarborgd blijft en de gebruiker op verantwoorde manier kan genieten van de kwaliteiten van het gebied en de natuurkwaliteit verbeterd kan worden.
- Op basis van recreatieve zonering de realisatie van nieuwe wandelpaden, koppeling van deelnetwerken en

toevoeging van enkele schakels in het fietspadennet ter vergroting van de kwaliteit en opvangcapaciteit;

- Creëren van poorten of entreegebieden aan de randen van het gebied, met daarin de nu nog ontbrekende voorzieningen waar behoefte aan is, ter versterking van de positionering en recreatieve betekenis van het gebied;

Integraal toekomstbeeld Balij - Bieslandse Bos

Legenda

Natte natuur

Variatie bostypen

Boezemsysteem

Steilrand vervinging

Lanen

Struwelen

Kruidenrijk grasland

Agrarische open ruimte

Sportpark

Ecologische verbinding

Afscherming kassen

Zichtas

Transformatiegebied

Groene dooradering in toekomstig woongebied

Verkeersremmende maatregel

Verbeterde recreatieve verbinding regionaal

Recreatieve dooradering in (toekomstig) woongebied

Routes uit centra/stations naar gebied

Entree groot

Entree klein

Voorstel nieuwe paden

Voorstellen nieuwe wandelpaden in zone B

Voorstellen nieuwe wandelpaden in zone C

Zoekgebied wandelverbinding in zone B

Zoekgebied wandelverbinding in zone C

Metropolitane fietsroute

Onderzoek mountainbikeroute

Brug over water

Voorstel nieuwe routes

Sportroute

Optie rondgaande fietsroute

Bestaande paden

Wandelpad

Natuurpad

Laarzenpad

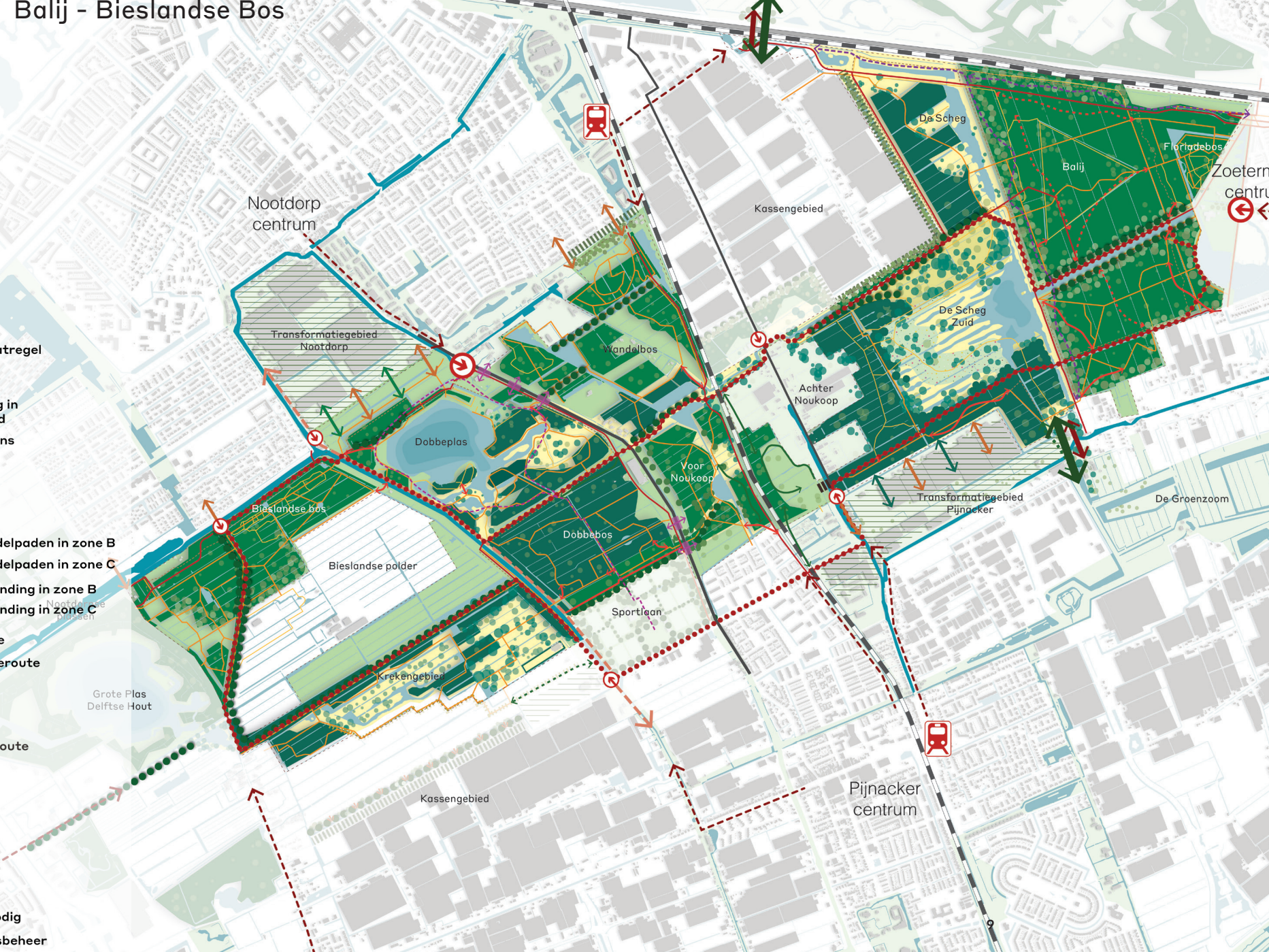
Fietspad

Ruiterpad

Specifieke uitwerking nodig

Gebiedsgrens Staatsbosbeheer

Delft...
centrum

1,5 km

Inleiding

1

A photograph of a dense forest of tall, thin trees, likely poplars, with a body of water in the foreground. The trees are green and have long, thin leaves. The water is calm and reflects the surrounding greenery. A semi-transparent text box is overlaid on the lower part of the image.

Dit hoofdstuk beschrijft waar we naartoe willen, waar we vandaan komen en waar we nu staan met Balij - Bieslandse Bos. We gaan hierbij in op de historische ontwikkeling van het gebied en de huidige uitdagingen die op het gebied afkomen en zorgen voor urgentie om nu een gedegen plan te ontwikkelen en actie te ondernemen. Allereerst vindt u hier de leeswijzer voor de rapportage.

Inleiding

1.1 Leeswijzer

In deze rapportage beschrijven we het ontwikkelperspectief voor het groengebied Balij - Bieslandse Bos. Hiervoor is eerst het gebied geanalyseerd, wat in deze inleiding kort is samengevat als historische ontwikkelingslijn (in de bijlage is de analyse uitvoeriger

beschreven) en in hoofdstuk 2 bondig gepresenteerd als diagnose in sterke en zwakke punten. Deze diagnose is gesteld op basis van studies, locatiebezoeken en gesprekken met gebiedspartners en lokale gebruikers.

Uit de analyse en diagnose volgen in hoofdstuk 3 opgaven voor de

vier hoofdthema's, die samen het integrale ontwikkelperspectief vormen. Een intermezzo licht daarbij de recreatietypologieën en leefstijlen toe zoals die gehanteerd zijn voor het bepalen van de recreatieve opgave.

Het integraal samenhangend ontwikkelperspectief wordt in hoofdstuk 4 geschetst. Daarin beschrijven we per thema welke fysieke en procesmatige maatregelen kunnen worden genomen om de opgaven in te vullen.

Een aantal gebieden vragen om een meer gedetailleerde integrale uitwerking. Deze worden geïntroduceerd en toegelicht in hoofdstuk 5.

Hoofdstuk 6 ten slotte beschrijft de concrete vertaling van de maatregelen naar een uitvoeringsagenda voor de komende 5 tot 10 jaar, inclusief kostenschattting en effectiviteit, als basis voor een nader te bepalen prioriteitenvolgorde.

1.2 Ontwikkelperspectief: waarom en waar komen we vandaan?

Er is nu behoefte aan een nieuw en wervend ontwikkelperspectief voor het gebied van de Balij en het Bieslandse Bos, om goed in te kunnen spelen op demografische en ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving, en om bij ruimtelijke kansen of beschikbare middelen een perspectief en projectbeschrijvingen paraat te hebben.

De Balij en het Bieslandse Bos, samen ruim 550 hectare, maken deel uit van Regiopark Buytenhout, een groengebied tussen Delft, Pijnacker, Nootdorp en Zoetermeer. Dit aaneengesloten groengebied dat woonkernen met elkaar verbindt en zorgt voor een gezond en aantrekkelijk woonklimaat in de regio, kent sinds de aanleg in de jaren '60 van de vorige eeuw al een belangrijke recreatiefunctie.

Daarnaast is het het leefgebied van een grote verscheidenheid aan flora en fauna. De Balij en het Bieslandse Bos omvatten verschillende

1850: nadagen van de verving, drooggelegde polders en boezems, naast nog enkele petgaten en legakkers

deelgebieden met elk hun eigen ruimtelijke kwaliteit en bijzondere beleving - oude landbouwpolders, polderbossen, recreatieplassen, lanen en het hoge boezemsysteem. Gezamenlijk maken ze onderdeel uit van de groene contramal van de steeds drukker wordende Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

De historische ontwikkeling van dit landschap heeft geleid tot een actuele ruimtelijke situatie waarin veel relevante aspecten van de ontwikkeling zijn terug te zien.

In de verre geschiedenis was dit een waddenachtig kustlandschap met wadplaten en getijdereken. Na afsluiten van de kust door duinen ontstond

hier eerst een brak en later zoet moerasgebied dat uitgroeide tot een hoogveenlandschap. Dit is na het jaar 1000 ontgonnen en gedraineerd, wat heeft geleid tot oude verkavelingspatronen, weteringen en bebouwingslinten.

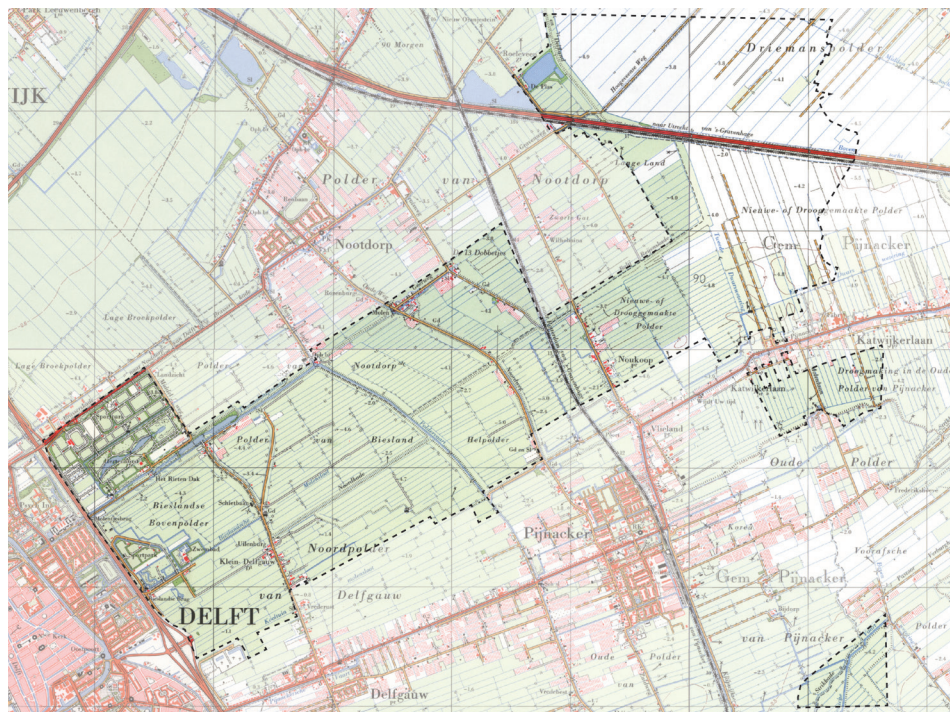
In de 17e en vooral 19e eeuw is dit veen afgegraven als brandstof. Het leidde tot een zeer waterrijk landschap van vaarten, petgaten en legakkers, dat later tot een landschap van grootschalige veenmeren uitgroeide. Het veengebied aan de zuidrand van ons gebied, Delftse Hout en Pijnacker, bleek minder geschikt en is niet afgegraven, zichtbaar in een markante steilrand. De overige verveningsplassen zijn stuk voor stuk weer drooggelegd, met polderkades als compartimentering en enkele hooggelegen weteringen als boezemwateren achterlatend. De uitgeveende en later drooggelegde plassen zijn vervolgens verkaveld met een nieuw sloten- en wegenpatroon, maar ze laten in hun ondergrond ook nog de waddenhistorie zien, met iets zandiger en hoger gelegen kreekruggen.

In de 20ste eeuw is dit landschap vervolgens geleidelijk verstedelijkt met woningen, kassen en infrastructuur.

In de jaren '60 en eind jaren '80 is een aanvang gemaakt met het aanleggen van een recreatieve groenstructuur, tevens als groene buffer tussen groeikernen als Zoetermeer, Nootdorp, Pijnacker en Delft. De Grote Plas, ontstaan als zandwinplas in de jaren '60, vormde een eerste ontwikkeling aan de Delftse zijde. De Floriade in 1992 vormde een startpunt aan de Zoetermeerse zijde. Later zijn daartussen het Bieslandse Bos en het Balijbos ontwikkeld, samen onderdelen van Buytenhout als grotere regionale groenstructuur.

1.3 Urgentie: waar staan we nu en waar willen we naartoe?

Wat er speelt. Het groengebied ligt in een sterk verstedelijkte omgeving. Deze verstedelijking neemt nog steeds verder toe, en daarmee de relatieve waarde van het groene en open karakter van het gebied. Ook het aantal inwoners neemt toe en het aantal recreanten dat van het

1970: de oprukkende stad en kassen-gebieden die het open landelijk gebied steeds meer insnoeren

gebied gebruik zou willen maken als onderdeel van hun leefomgeving. Vanuit de oorspronkelijke functie van het gebied, recreatief groengebied, is het vergroten van de opvangcapaciteit gewenst. Tegelijk veranderen ook de behoeften van de bezoekers. Door maatschappelijke wensen en verschuivingen (bv door Corona), door demografische ontwikkelingen

(bv vergrijzing) en bijvoorbeeld door verandering van mobiliteit (e-bikes). Inspelen op deze veranderende recreatie-behoefte is daarmee een deel van de opgave. Daarnaast is ook het bos en de natuur nog altijd in ontwikkeling, en zijn er goede kansen voor versterking van de biodiversiteit. Deze kunnen worden opgepakt als compensatie voor meer recreatieve druk, waarbij

uiteindelijk een goede balans tussen rust en reuring en tussen natuurwaarden en recreatief gebruik gerealiseerd moet worden.

Ook heeft het gebied te maken met de problemen op wereldschaal. Zo moet het zich aanpassen aan de klimaatverandering, met meer droogte en wateroverlast. Maar mogelijk kan het in de

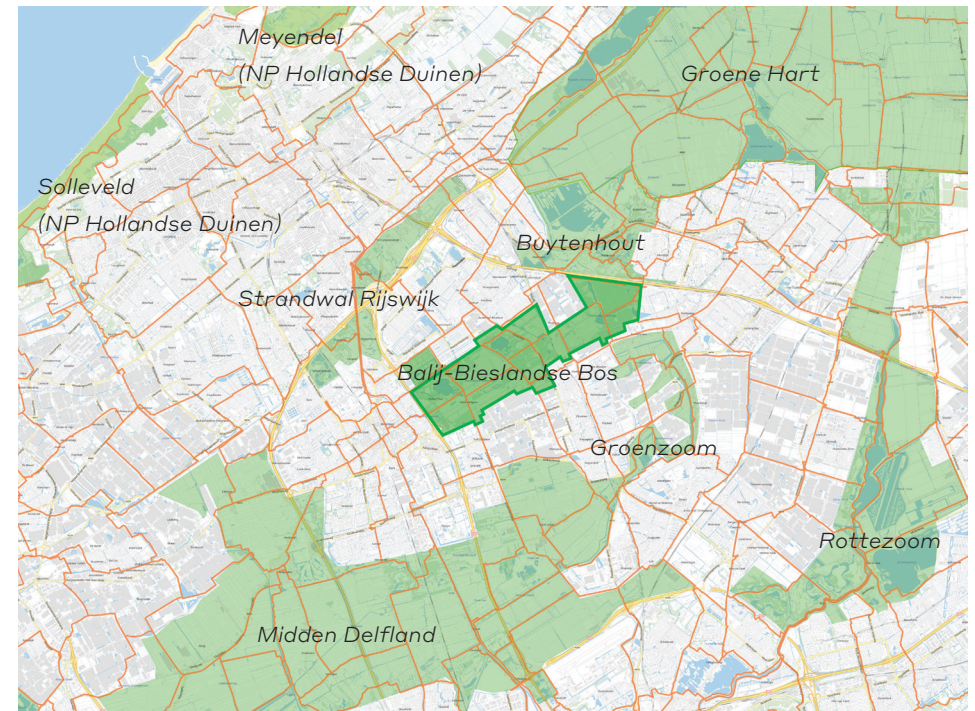
regio ook een rol spelen in het oplossen of verzachten van deze problemen. En ten slotte levert de biodiversiteitscrisis, met bijvoorbeeld 70% afname van insecten in het landelijk gebied in 30 jaar, ook hier een opgave om de biodiversiteit hier zo goed mogelijk te versterken.

1.4 Regionale context

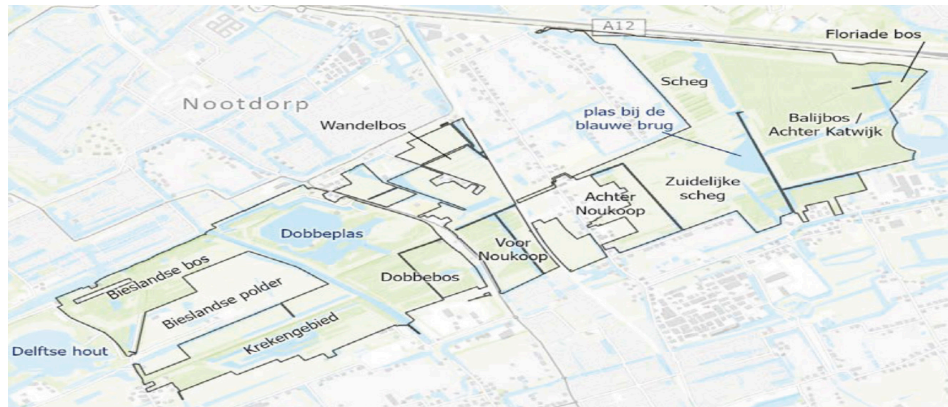
Het kaartje toont recreatiegebied

2010: Balij-Bieslandse bos als groen hart tussen vier kernen, Delft en Zoetermeer, Nootdorp en Pijnacker

Groengebied Balij - Bieslandse Bos in regionale context
Bovendien met regionale recreatieve fietsstructuur (fietsknooppunten-netwerk)

Deelgebieden binnen het gebied Balij - Bieslandse Bos (Waardenburg 2022)

Totale groengebied Balij - Bieslandse Bos met aansluitend groen: gestippelde lijn
Eigendoms/beheergebied SBB/Gemeente Pijnacker: doorgetrokken lijn

Balij - Bieslandse Bos in de regionale context. Het gebied ligt centraal en is belangrijk voor de opvangcapaciteit in een duidelijk deel van de regio, naast de andere gebieden van regionaal groengebied Buytenhout, die weer aansluiten op MiddenDelfland en het Groene Hart. De westelijke regio is veel minder groen, wat een grote recreatieve druk legt op de kwetsbare duingebieden als Meyendel en Solleveld. Een deel van de recreatiedruk vanuit de omgeving (Metropoolregio Rotterdam Den Haag) zou in Balij - Bieslandse Bos kunnen worden opgevangen. Een passend en aantrekkelijk recreatiegebied dicht bij huis zorgt daarmee voor een iets verminderde druk op andere meer kwetsbare gebieden zoals Nationaal Park Hollandse Duinen.

Het Ontwikkelperspectief Balij - Bieslandse Bos verbindt deze ontwikkelingen, maatschappelijke verwachtingen en ruimtelijke kansen aan elkaar. Daarbij uitgaand van bestaande kwaliteiten en huidige functioneren.

De brede functies en doelstellingen zijn hanteerbaar gemaakt door ze op te splitsen in vier thema's: water als basis, natuur als kwetsbare functie, landschap als overkoepelende factor en recreatie als benutting van alle kwaliteiten. deze gelaagde aanpak wordt in de volgende hoofdstukken uitgewerkt.

Gebiedsanalyse

Waarom moet er iets gebeuren?

2

In de uitgevoerde gebiedsanalyse zijn relevante water-, ecologische, ruimtelijke en recreatieve gegevens samengebracht. Dit hoofdstuk toont in omgekeerde, meer intuïtieve volgorde de samengevatte diagnose op basis van een waardeoordeel, namelijk: wat zijn de sterke punten van het gebied en wat de zwakkere? Samen met een aantal kansen en bedreigingen vanuit de genoemde ontwikkelingen vormen ze de basis voor de opgaven voor het ontwikkelperspectief.

Gebiedsanalyse

2.1 De sterke punten

Schaal en omvang

Het recreatiegebied Balij - Bieslandse Bos is een behoorlijk omvangrijk groengebied van ca 550 ha als onderdeel van de grotere groenstructuur Buytenhout, dat zich verder in de regio als groene contramal tussen het stedelijk gebied bevindt. Hiermee heeft het een belangrijke betekenis voor de recreatieve opvangcapaciteit in de hele regio, inclusief de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

Landschap en zichtlijnen

Landschappelijk sterk is de afwisseling van open en besloten (6), natuur- en cultuurlandschap, jong en oud. Daarin is ook de nadrukkelijke hoofdrichting in het

gebied sterk, zuidwest-noordoost gericht. Met naast de algehele richting van kavelsloten, kaden en lanen, vooral de zichtlijn van de Zoetermeerse kant naar de Oude Kerk van Delft (5) als meest markante richtinggever. Ook leveren de hoger gelegen gebiedsranden en de in het gebied opgenomen hooggelegen dwarse boezemkaden een sterke beleving van hoogteverschillen op. Het gehele gebied is te bestempelen als 'badkuip', met een historische oorsprong in de vervening van de Zuidhollandse venen in de 17e-19e eeuw (7) en een hedendaagse aantrekkelijke nabijheid van water en natuur.

Goede voorzieningen en padennetwerk

De waardering van het gebied

door bezoekers krijgt in de recreatieve beoordeling een keurige 7. De gebruikswaarde is sterk, door de vele wandel-, fiets- en ruiterspaden. Ook de twee goed ingerichte speelbossen (8) dragen hieraan bij. Diverse voorzieningen trekken vele bezoekers, met name met het leefstijlprofiel 'inzicht- en verbindings-zoekers' (zie intermezzo Leefstijlvinder p 24) . Bij de Dobbepas en de Grote Plas zijn deze voorzieningen mooi geclusterd en goed bereikbaar vanuit Zoetermeer, Nootdorp en Delft. De meeste mensen komen lopend of fietsend, wat de parkeerbehoefte beperkt. Wandelaars blijven veelal binnen een enkel deelgebied en ervaren daar veel rust. Het gebied kent bovendien een grote betrokkenheid van de bewoners bij behoud en ontwikkeling (met name

Buytenhout-west). De bedrijvigheid in het gebied (o.a. Bieslandse Hoeve, en horeca) hebben een trouwe eigen klantenkring en achterban.

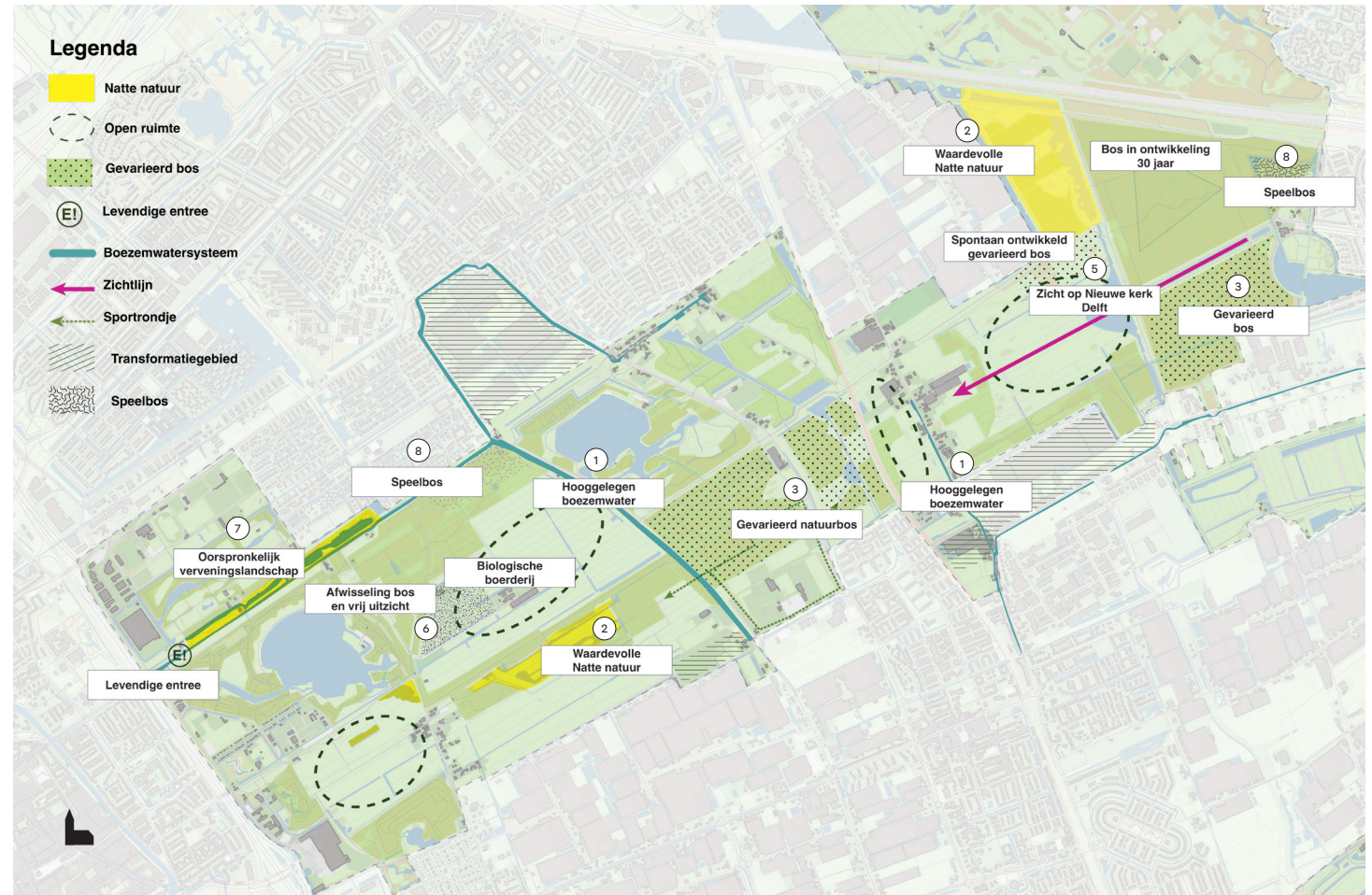
Bijzondere natuurwaarden en biodiversiteit

Binnen het totale groengebied kennen vooral de twee natte natuurgebieden (2) veel biodiversiteit. Hier leven onder andere bevers, ijsvogels, vleermuizen, vlinders en in 2022 is de otter twee keer waargenomen. Op enkele plekken ontwikkelt zich mooi gevarieerd natuurbos (3), waarin zelfs de boomarterter is waargenomen. In de open polders (4) zorgt een centrale, iets zandiger kreekrug voor enige variatie in bodem, met kruidenrijke graslanden met als bijzondere vlindersoort de argusvlinder.

Watersysteem en boezems

Een sterk punt van het gebied is in de basis het waterrijke karakter, al laat de kwaliteit te wensen over. Dit als een basis voor de natuurwaarden, voor recreatie en beleving, en als potentie voor een rol als klimaatbuffer. Veel berging is mogelijk door de Dobbeplass en Grote Plas, maar kan nog meer zijn bij peilopzet of -fluctuatie in de polderblokken. Daarbij zijn de twee hoge boezemsystemen (1) vooral een sterk punt. Niet alleen vertellen deze het verhaal van de historie van het gebied, en brengen het water binnen handbereik, ook vormen ze een verbinding met het omliggende stedelijke gebied met de potentie voor het aanvoeren van water naar de plassen.

Sterke punten op de kaart

Gebiedsanalyse

2.2 De zwakke punten

Onvolgroeid gebied met onduidelijke randen en storende doorsnijdingen

De geleidelijke groei en insnoering van het gebied heeft een belangrijk nadeel. Het gebied heeft een onduidelijke totale identiteit: het is én bos, én polder, met onduidelijke randen en veel invloed van de omgeving. De veelal jonge natuur is nog groeiende, het bos is nog vrij monotoon en onbruikbaar door uniforme aanplant (6), ruige onderbegroeiing en eenvormige bosranden en de watergangen hebben kale oevers. Daarbij kent het gebied enkele storende doorsnijdingen door infrastructuur. Met name de Noordeindseweg en de Oudeweg (60km/u) (7). De fietstunnel onder de laatste biedt

een beperkte technische oplossing, maar het lost het gevoel van de doorsnijding niet op, zeker door de aanwezigheid van een tankstation midden in het groengebied. Verder zijn meerdere randen van het gebied rommelig of open naar de omliggende kassengebieden, waardoor een ongestoorde groenbeleving wordt verstoord, zoals bij het kassengebied van Nootdorp (7) en Pijnacker (8). Hier dringt de uitstraling van het kassenlandschap of van het stedelijk gebied ver het gebied binnen, wat de interne kwaliteit van de open ruimtes aantast.

Ontoereikende paden en entreegebieden

Door de geleidelijke gebiedsgewijze ontwikkeling is het wandelnetwerk in het gebied deels verouderd

en missen goede fijnmazige verbindende schakels tussen de deelgebieden. Soms is een ongewenste menging van fietsers en voetgangers de enige optie. Toegewezen mountainbike-paden ontbreken, waardoor mountainbikers nu zorgen voor overlast op de andere paden. De speelbossen worden vrij weinig gebruikt, deels door onveilige routes voor de kinderen. Een aantal entrees is bovendien onduidelijk, moeilijk herkenbaar, met een ontoereikende inrichting en gebrek aan eenduidigheid (9). De voorzieningen in het gebied (zie sterktes) sluiten niet goed aan op de dominante leefstijlen van de direct omwonenden, namelijk de 'stijl- en plezierzoekers'. (zie intermezzo Leefstijlvinder pg 24). Er zijn weinig commerciële voorzieningen

en horeca in het gebied. Bij de Dobbepas en bij Zoetermeer is geringe levendigheid, aansluiting op doelgroepen is matig, en de landschappelijke inrichting eveneens matig (weinig beleving). Een poortgebied voor recreanten vanuit Pijnacker ontbreekt, ingangen zijn verschillend ingericht, en ook hier moeilijk herkenbaar.

Ongunstige oevers en exoten

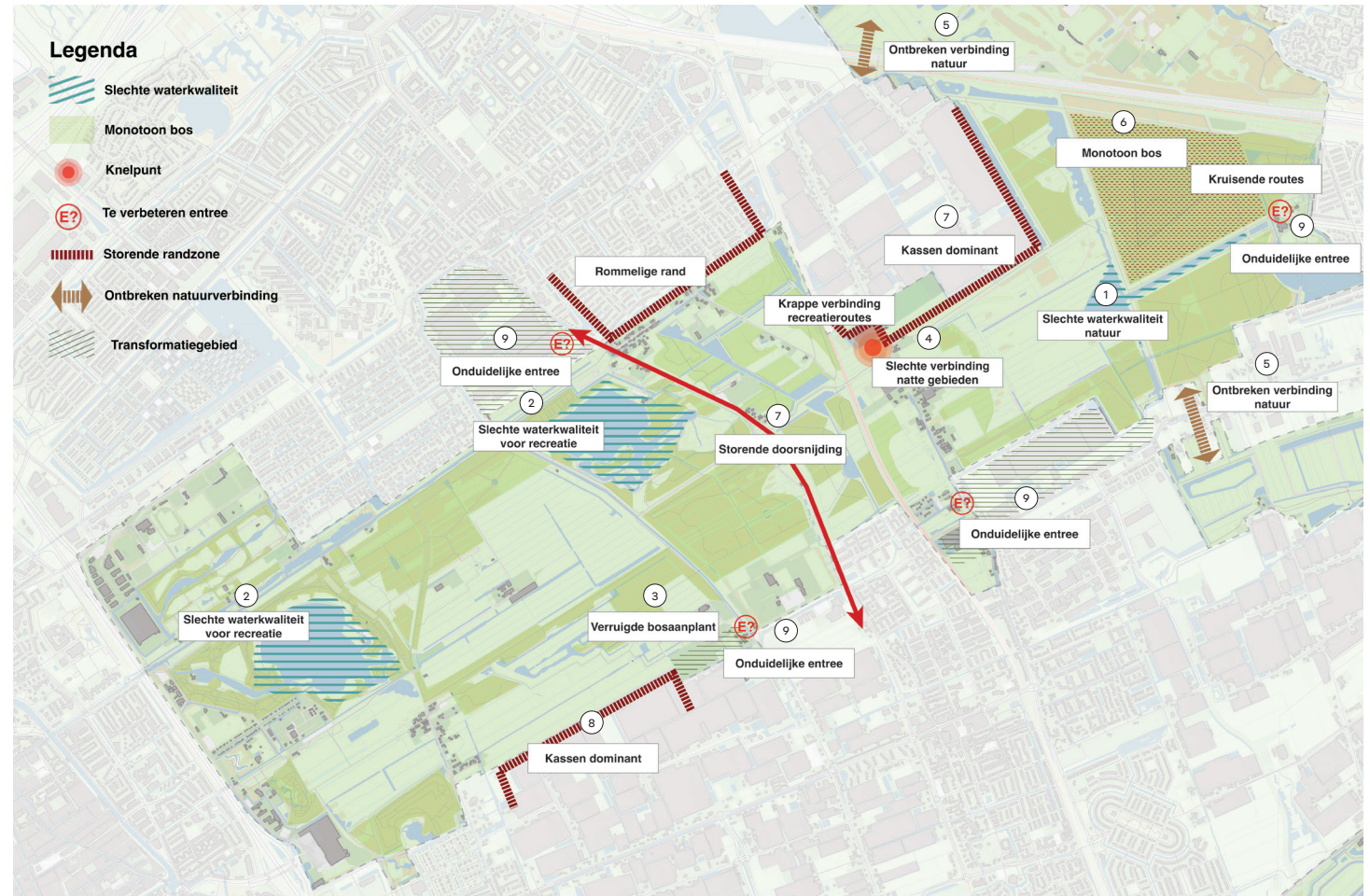
De natuur in het groengebied is niet alleen nog vrij jong en beperkt ontwikkeld, ook wordt het gedomineerd door de slechte waterkwaliteit van het gebied. Langs watergangen ontbreekt veelal oevervegetatie door steile profielen en bagger. In jong aangeplante bosblokken woekeren invasieve exoten, zoals de dijkviltbraam en veelbloemige roos,

die daar de ondergroei domineert (3). In de randzones komt hier de reuzenberenklauw bij en in het water de Amerikaanse rivierkreeft, die ook bijdraagt aan de bagger en onbegroeide oevers. Populaties van de positieve gewenste diersoorten zijn klein en zijn daardoor erg gevoelig voor verstoring en lokaal uitsterven. De doorsnijdende infrastructuur en te steile wateroevers dragen hieraan bij. Goede natuurverbindingen tussen deelgebieden om dit te ondervangen ontbreken (4). Ook verbinding met omliggende groengebieden ontbreekt veelal (5). Deze staan wel op provinciale kaarten, maar krijgen in realisatie nauwelijks prioriteit.

Voedselrijk en troebel water

De basis voor veel van deze functies, de waterkwaliteit, is erg matig. Te voedselrijk, teveel bagger, met weinig zuurstof en weinig doorzicht. De oevers hebben weinig variatie en vegetatie (1) waardoor interne zuivering niet optreedt. Tijdens warme periodes moeten de plassen vaak voor zwemmers worden afgesloten, vanwege blauwvlietbloei (2). Dit kan veel beter.

Zwakke punten op de kaart

Gebiedsanalyse

2.3 Kansrijke ontwikkelingen

Meer beheergeld voor recreatie

Balij - Bieslandse Bos heeft de kans om goed in te spelen op de verdere verstedelijking en daarmee op de toename van de recreatieve behoefte en druk, versterkt door vergrijzing, grotere actieradius, en veranderende gedragspatronen. Het toenemende belang, en de toenemende behoefte aan recreatie zullen een motivatie zijn voor meer investeringen in betere voorzieningen en meer beheergelden voor het onderhoud daarvan. Dit verwachte toenemende belang is een extra motivatie om met het ontwikkelperspectief een ambitieuze stip aan de horizon neer te zetten.

Groengebied voor gezonde leefomgeving

Het gebied heeft al op kortere termijn concreet de kans zich verder te ontwikkelen en beter verbonden te worden met de directe omgeving, door de verstedelijking en transformaties zoals die bijvoorbeeld in de gemeente Pijnacker-Nootdorp

worden voorbereid. Daarbij kan het oorspronkelijke idee van Buytenhout als regionale groenstructuur verder worden voltooid. Dus concreet de verdere ontwikkeling van Balij en Bieslandse Bos als onderdeel van Buytenhout ism de Groenzoom en de verbinding onder de A12 met de Zoetermeerse groengebieden Roeleveen en Westerpark. Hiermee kan het gebied nadrukkelijk verder ontwikkeld worden als natuur-, recreatie, en klimaatbuffer voor de regio, waar ook budget voor kan worden georganiseerd. De huidige betrokkenheid van bewoners en ondernemers bij beheer en behoud van het gebied kan daarbij nog verder versterken.

Natuurontwikkeling en biodiversiteitsherstel

Het gebied kan fors meer biodiversiteit krijgen, om de balans natuur-recreatie goed te houden, door goed beheer en autonome ontwikkeling te stimuleren met ingrepen die deze ontwikkeling verder versterken.

Door een aantal inrichtings- en beheer-maatregelen die nu al plaatsvinden (zoals natuurlijk bosrandbeheer) verder uit te

breiden zal natuur zich verder ontwikkelen. Bijvoorbeeld de ree kan zich hier vestigen en ook andere voorheen zeer zeldzame en beschermde soorten, zoals otter, bever en boommarter, kunnen autonoom toenemen. Optimaliseren van de groene verbindingen met de omgeving en intern in het gebied zijn hiervoor belangrijk. De algemene aandacht voor herstel van biodiversiteit zal waarschijnlijk verder toenemen. Dit betekent meer draagvlak voor maatregelen die met name de basisgroepen versterken zoals bijen, hommels en zweefvliegen, zoals verdere verschralling van vegetaties en hooilandbeheer en gevarieerde bosranden. Klimaatverandering zal hierbij de introductie van hitte- en droogtetolerante boomsoorten ondersteunen. Verdere droogte en bodemdaling zullen vernatting van deelgebieden ondersteunen.

Waterbergende klimaatbuffer voor de stad

Het groengebied heeft ten slotte ook de kans om te gaan fungeren als klimaatbuffer. Hiervoor kan de lage ligging worden benut, de huidige waterelementen

zoals plassen en sloten, en de lage poldervlakken die nu nog vrij diep ontwaterd worden. Het boezemsysteem kan een perfect verbindend systeem vormen. Wel moet worden onderzocht hoe de waterkwaliteit is, hoe deze het gebied zal beïnvloeden en of eventueel interne zuivering mogelijk en effectief is. Deze zuivering via doorstroming van moerasvegetaties zou tevens benut kunnen worden om de ecologische betekenis van het gebied te verbeteren.

2.4 Welke bedreigingen zijn er en wat geeft dat mee aan de opgave?

Recreatieve drukte in conflict natuur en rustzoekers

Het risico bestaat de het succes van het gebied, namelijk een toename van het aantal bezoekers, gelijk de kwaliteit aantast. Het aantal inwoners in de regio zal in 2050 (maar waarschijnlijk eerder vanwege versnelling woningbouw) namelijk met ca 25% toenemen, waarmee de opvangcapaciteit van het gebied tegen grenzen aanloopt. Aspect hiervan is de 'Metropolitane snelfietsroute' die op dit moment door het gebied gepland wordt en geprojecteerd is langs de centrale boezemkade. Door deze toenemende drukte kunnen zowel de natuurwaarden als de rustzoekende recreant het gebied links gaan laten liggen. Door een goede zonering en daarbinnen een goed passende padenstructuur moet het mogelijk zijn zowel gebieden van reuring als van rust te realiseren. Daarnaast is het ontstaan van de zogenaamde 'recreatieparadox' bedreigend, ofwel het fenomeen van steeds meer waardering

voor het groengebied, maar ook de veronderstelling dat dit een nutsvoorziening is waarvan het beheer wel door de overheid gefinancierd zal worden. Waarmee onvoldoende prioriteit bij financiers ontstaat voor behoud en versterking van het gebied. Door de recreatieve kwaliteiten en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het beheer daarvan in dit ontwikkelperspectief nadrukkelijk te benoemen kunnen we bij dragen aan het voorkomen van deze paradox.

Geen ruimte voor landschappelijke integratie stad-groengebied

Bij verdere verstedelijking met een te gelimiteerd budget of een te zwaar bouwprogramma bestaat het risico dat de kansen voor bouwen aan de 'groene metropool' gemist worden. en toch nieuwe harde scheidingen met Balij en Bieslandse Bos gerealiseerd worden. Hierop kunnen wij inspelen door vanuit dit ontwikkelperspectief voorwaarden aan te geven voor het groen en de recreatieve aansluiting van de huidig geplande en mogelijk volgende transformatiegebieden.

Essentiële natuurverbindingen wegbezuinigd

Verschuivende maatschappelijke prioriteiten kunnen de aanleg van ecologische verbindingzones tussen dit gebied en de omliggende groenstructuur sterk vertragen. Verdere verstedelijking, vergrijzing en gedragsverandering en daarmee een toename van recreatieve druk zal zonder geleiding leiden tot meer verstoring van natuur in dit gebied, dat nauwelijks wettelijke bescherming (bv als NNN) geniet. Door de verbindingen hoog op de prioriteitlijst te plaatsen en eventueel aanvullende onderbouwing op te stellen kan dit toch voorkomen worden.

Waterkwaliteit te slecht voor klimaatwaterberging

Klimaatverandering, met name verdroging kan grote negatieve gevolgen hebben voor de natte natuur en bosgebieden. Ook zal verdroging en met name opwarming een bedreiging vormen voor aquatische ecosystemen in het gebied. Klimaatverandering zal ook zorgen voor (nog) slechtere waterkwaliteit, opwarming van het ondiepe water, zuurstofloosheid.

Verdere verstedelijking en een daarmee toenemende vraag om te dienen als piekwaterberging kan tot extremere peilfluctuaties en inundaties leiden. Door een gedegen vervolgonderzoek waarin kansen en eventuele randvoorwaardelijke maatregelen worden onderzocht en beschreven, kan een basis worden gelegd voor het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering en een passende rol voor dit groengebied.

INTERMEZZO

Leefstijlen

De leefstijlvinder is een nieuwe manier om doelgroepen te segmenteren voor recreatie en vrije tijd. Naast demografische gegevens wordt ook gekeken naar psychologische en sociologische elementen. Hiermee ontstaat inzicht in behoeften en drijfveren, onder meer in relatie tot vrije tijd en vakantie. De leefstijlvinder is een samenwerking van verschillende provincies en Market Response. Het model is gebaseerd op uitgebreid onderzoek en het BSR-model: een bekende standaard op het gebied van psychografische en sociologische leefstijlsegmentatie.

Er zijn 7 leefstijlen, elk met andere wensen en gedrag rondom hun vrije tijd en vakantie. Verschillende leefstijlen hebben verschillende voorkeuren, bijvoorbeeld voor het type landschap en de voorzieningen. Zo is er één leefstijl die qua landschap specifiek aanslaat op duinen (Inzichtzoeker), en wil de Stijlzoeker graag naar zee of bos, maar is hij ook blij met functioneel (polder)bos.

Sommige leefstijlgroepen vinden de voorzieningen zoals horeca heel belangrijk (plezierzoeker bijv.), terwijl anderen dat juist onaantrekkelijk vinden. Deze inzichten laten zien dat de ene plek beter aansluit op de wensen en behoeften van een recreant, dan

de andere plek. Op en bepaalde plek, of in een deelgebied, hoeven niet alle leefstijlen tegelijk opgevangen te worden. Door te kiezen, kan een beheerder aanbod en vraag beter op elkaar afstemmen. De leefstijlvinder is daarmee een hulpmiddel voor de

kwaliteitsdimensie van het aanbod,

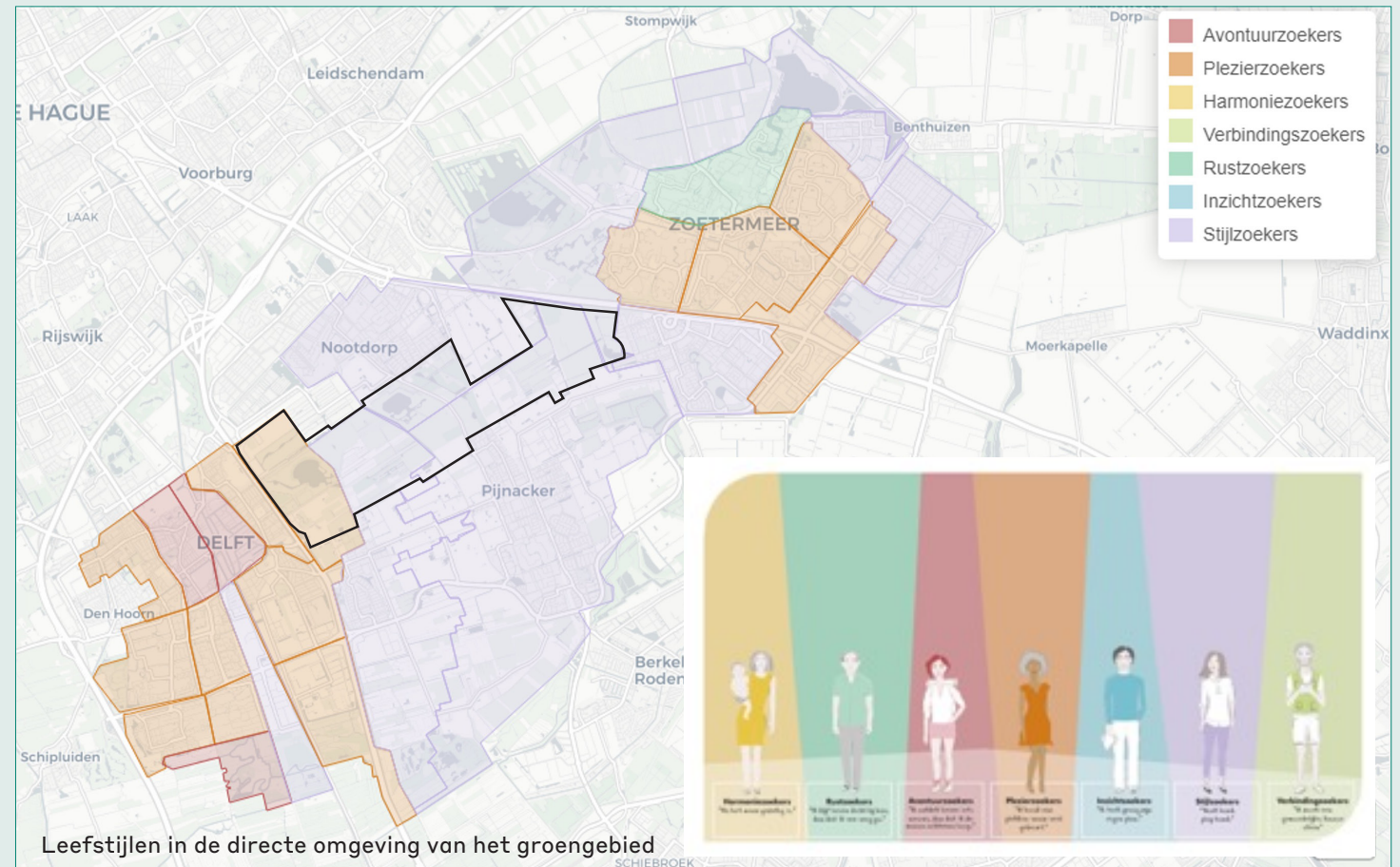
Conclusies rond Balij Bieslandse Bos:

Dominant aanwezig:

Stijlzoekers en Plezierzoekers

Beperkt aanwezig:

Rustzoekers en Avontuurzoekers

Dominant aanwezig:

STIJLZOEKER

'Work hard, play hard.' Is het adagium van de stijlzoeker.

De stijlzoeker is graag actief bezig in de natuur. Het meer standaard wandelen en fietsen doen zij uiteraard ook, maar minder dan gemiddeld. En als ze het doen, dan goed: lange afstanden, meerdaags. Ze zijn vaker dan gemiddeld actief en sportief bezig (mountainbiken, hardlopen) of zoeken de gezelligheid op (horeca, barbecue, waterrecreatie). Ook actief met de kinderen de natuur in doen zij graag.

De stijlzoeker houdt van sportiviteit en actie, maar wil ook wel graag kennis opdoen. En de gezelligheid opzoeken met anderen, vaak met de kinderen, is voor hen echt belangrijk. Zoals het de stijlzoeker betaamt, moet ook in een natuurgebied alles wel goed geregeld en op orde zijn. Goed georganiseerde activiteiten spreken hen aan; zo kun je optimaal van de

natuur genieten en is alles voor je geregeld. De aanwezigheid van horeca is voor de stijlzoeker van groot belang; want na het actief bezig zijn mag je uiteraard ook even relaxen.

Stijlzoeker natuur: waardeert heuvelachtig landschap, zee en strand en functioneel bos.

Kenmerken: zoeken graag nieuwe plekken/ gebieden op, zijn bereid daarvoor te reizen. Gaan graag naar omvangrijke gebieden.

Wandelpaden: een (willekeurig) wandeltochtje is niet kenmerkend voor de stijlzoeker. Maar juist het sportieve van wandelen: LAW, wandelen tijdens een evenement en meerdaags op pad zijn.

PLEZIERZOEKER

'Lang leve de lol!' is het motto van de plezierzoeker.

Als de plezierzoeker de natuur in gaat, dan is dat zelden in zijn of haar eentje, en niet alleen om te genieten van het natuurschoon. Tijd in de natuur is tijd met vrienden en familie, voor gezelligheid.

Tijdens de lockdown kwamen ze erachter dat je dat ook prima in de natuur kan doen. Plezier hebben, nieuwe plekken ontdekken, avonturen beleven, dat willen ze. Net als activiteiten ondernemen, reuring, spelen met de kinderen en dan tot slot nog even een terrasje pakken. Hoe die natuur er dan precies uit ziet, dat maakt ze niet zo gek veel uit. En is het iets verder reizen? Dat vinden ze ook niet erg.

Plezierzoeker natuur: vaker dan andere leeftijlen neutraal over natuurtypen, maar open agrarisch landschap vinden ze wel echt min-

der aantrekkelijk.

Kenmerken: bewegwijzering is niet zo belangrijk, horeca en prullenbakken juist wel. Graag natuur met veel voorzieningen.

Beperkt aanwezig:

RUSTZOEKER

'Dichtbij huis is genoeg moois te zien'

Rust en ontspanning, het hoofd leeg maken en drukte vermijden, dat zijn dé motieven van de inzichtzoekers om lekker de natuur in te gaan. Ze genieten van de natuur en het landschap; het liefst in al zijn ongereptheid. Vaak zijn deze recreanten wat ouder en ze benutten natuurbezoek ook om aan hun conditie en gezondheid te werken. Ook is er een deel van hen die weer nieuwe inzichten opdoet en een stukje zingeving ervaart.

Inzichtzoeker zijn echte wandelaars. Daarbij wandelen ze graag in de wilde, ongerepte natuur op onverharde, smalle paadjes. De ultieme natuurbeleving. Inzichtzoekers gaan graag alleen of met partner op pad. Het gaat hen zeker niet om de grote gezelligheid. Voorzieningen hebben ze niet per se nodig. Ze zoeken zelf alles wel uit en hebben geen be-

hoeft aan georganiseerde activiteiten. Een bezoekerscentrum kunnen ze overigens wel waarderen.

Inzichtzoeker natuur: waardeert bovengemiddeld: heide, moeras- of waterna-tuur, riviernatuur en uiterwaarden, veenweidegebied, natuurlijk bos, heuvelachtig landschap, duinen en zee en strand.

Kenmerken: liefst naar oer-natuur zonder voorzieningen, en met aanwezigheid van wild en grote grazers.

AVONTUURZOEKER

Deze avontuurlijke en creatieve recreanten zijn voor veel in, zolang het een nieuwe ervaring is of bijdraagt aan hun zelfontwikkeling.

De avontuurzoeker gaat de natuur in om avonturen te beleven en nieuwe plekken te ontdekken. Ze vinden het fijn om rond te struinen en van de gebaande paden af te gaan, dat is écht lekker de natuur in. Daarbij zijn ze graag alleen of met een partner of vriend. Ze komen liever geen andere mensen tegen. Sporten zoals hardlopen of kennis opdoen over de natuur doen ze ook graag.

De avontuurzoeker heeft minder de behoefte om in de natuur reuring te vinden, plezier te hebben of buiten te spelen met kinderen.

Avontuurzoekers houden van natuur zonder wegen en paden. Ze hebben een voorkeur

voor geen/onverharde paden, smalle paden en gemarkeerde routes.

Avontuurzoeker en natuur: een Avontuurzoeker waardeert ieder type natuur met uitzondering van een functioneel bos.

Kenmerken: liefst omvangrijke gebieden, hoge mate van ongereptheid, zonder voorzieningen. Wildernis- of oernatuur vinden ze erg aantrekkelijk, net als natuur zonder wegen en paden. Avontuurzoekers gaan niet graag naar een gebied dat ze al kennen en komen ook niet graag terug op hetzelfde plekje.

A photograph of a forest clearing with several large, mature trees. The ground is covered in green grass, and several sheep are grazing in the distance. The scene is bright and sunny, with shadows cast by the trees.

Opgaven

Wat willen we bereiken?

3

Dit hoofdstuk beschrijft wat de opgaven zijn om te komen tot de ambitie voor Balij - Bieslandse Bos, in tekst en beeld per thema.

Opgaven

3.1 Van ambitie naar opgaven

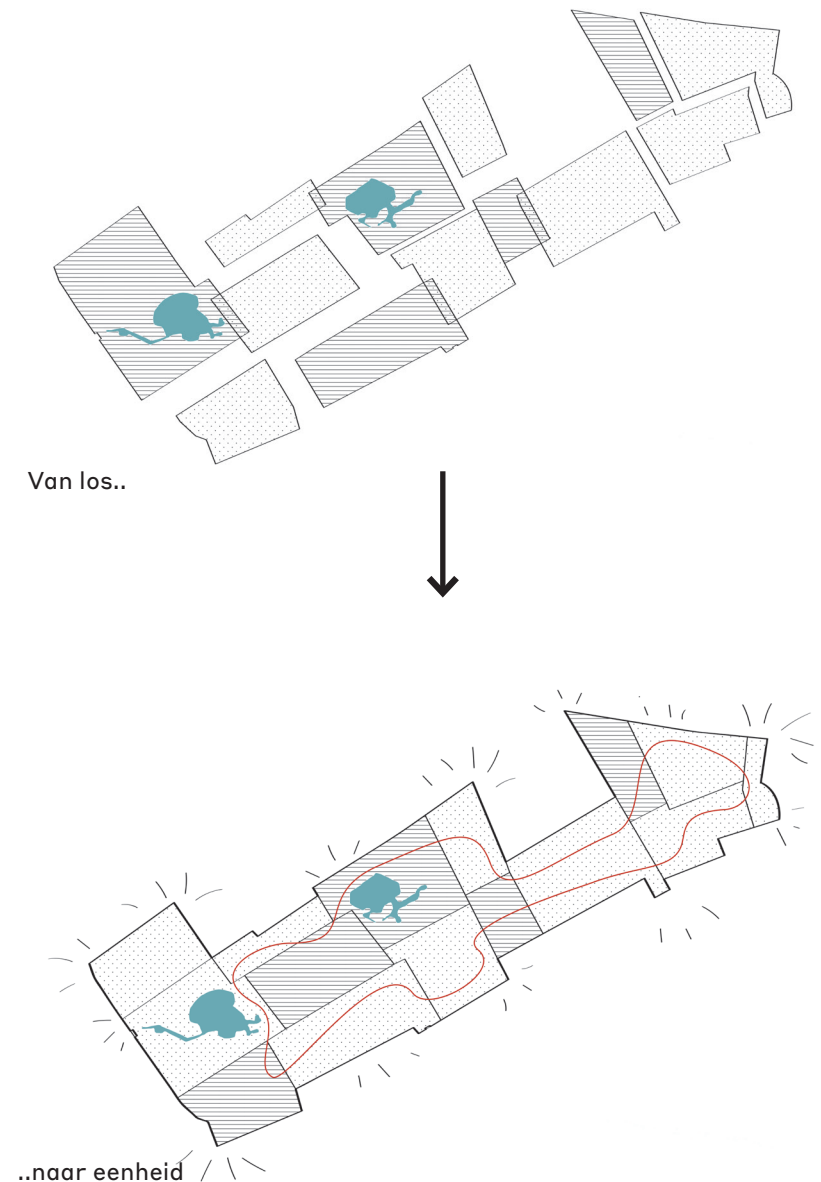
De ambitie van dit ontwikkelperspectief is om van Balij - Bieslandse Bos één aansprekend groengebied te maken, waar natuur en recreatie in balans zijn - **een gevarieerd bos voor iedereen!** Een gevarieerd gebied met hoge natuurwaarden en biodiversiteit en een uitstekende beleving daarvan, als onderdeel van een gezonde leefomgeving.

Dit ontwikkelperspectief streeft naar transformatie tot een gevarieerd groengebied, waar een sterk netwerk van water, groen en paden de verschillende plekken en sferen aan elkaar weeft tot een samenhangend patchwork. Met de nadruk op de interne kwaliteiten en een sterke beleving van binnenuit, door het accentueren van de aanwezige ruimtelijke kenmerken als de lage ligging en de kavelpatronen, en door het versterken van de landschappelijke omlijsting. In de tweede instantie zet dit ontwikkelperspectief in op het gebied als onderdeel van de grotere groenstructuur Buytenhout.

Het ontwikkelperspectief streeft ernaar in de lokale behoefte van omwonenden te voorzien, maar ook een regionale opvangfunctie te vervullen en zo de druk van meer kwetsbare natuurgebieden in de nabije omgeving als de duinen te verlichten. Het recreatieve gebruik moet daarbij beter aansluiten op de behoeften van de gebruikers en in balans zijn met de bijzondere natuurwaarden en biodiversiteit. Dit vraagt om een heldere zonering waar ruimte is voor reuring, maar vooral ook rust, met rondgaande wandel- en fietsroutes en aantrekkelijke entreegebieden.

Belangrijk doel voor toekomstige ontwikkelingen in omliggende gebieden is dat Balij - Bieslandse Bos als voorkant wordt benaderd, waarbij het groen en water de wijk in loopt en als groene dooradering tot aan de voordeur zal reiken.

Deze integrale ambitie vertalen we in de volgende paragrafen tot thematische opgaven voor de thema's water, natuur, landschappelijke identiteit en recreatie. Daarbij zien we nadrukkelijk de samenhang

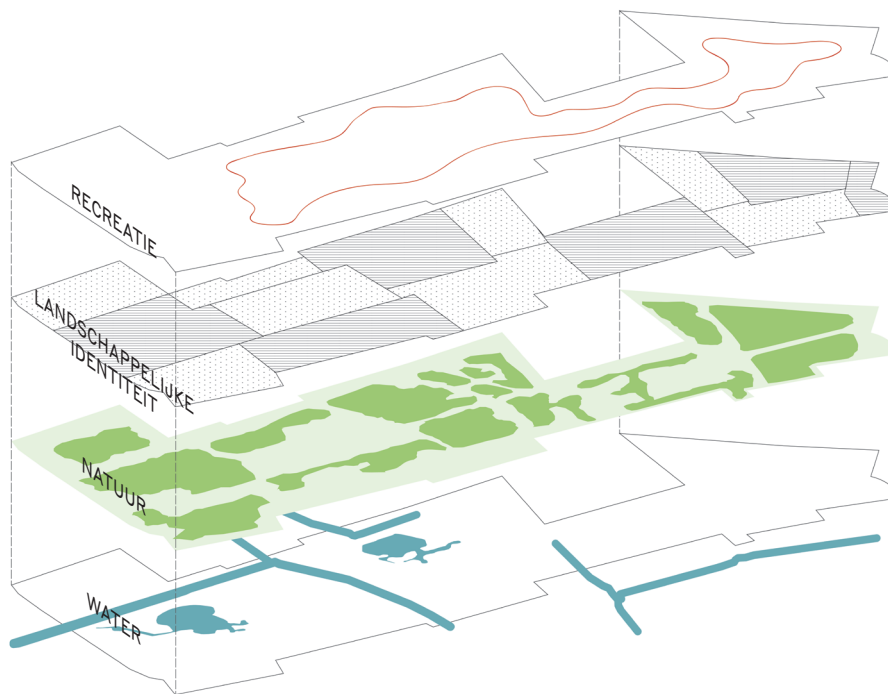

tussen deze lagen, als een interne 'lagenbenadering'. Dit betekent dat de thematische opgaven altijd meervoudig zijn en daarmee in de uitvoeringsagenda leiden tot integrale deelprojecten. Het is echter zinvol en helder om de opgaven wel thematisch te beschrijven.

Samen moeten deze lagen leiden tot een verbetering van de integrale gebiedskwaliteiten wat betreft water, natuur, landschappelijke identiteit en recreatie.

Integrale gebiedskwaliteiten

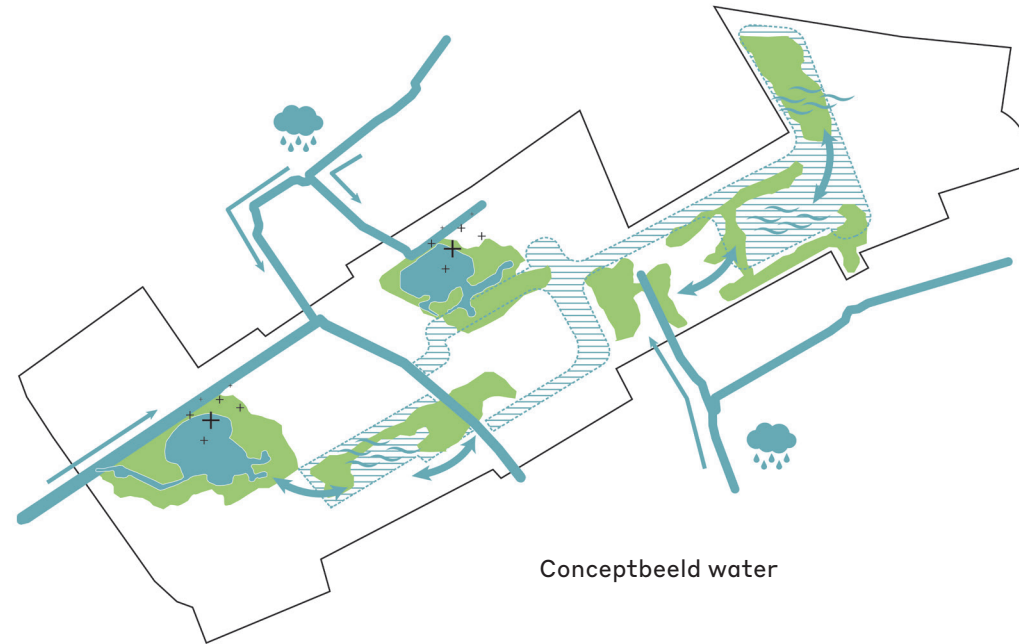
Gelaagde benadering

Opgaven

3.2 Opgaven WATER

Een gezond watersysteem vormt de basis voor natuur en biodiversiteit, en daarmee voor een aantrekkelijke beleving voor recreanten. En dat systeem vraagt om een verbeter-slag. Daarom is de centrale opgave:

'Een goede waterhuishouding en -kwaliteit, door het gebied aanzienlijk te vernatten en natte plekken met elkaar te verbinden.'

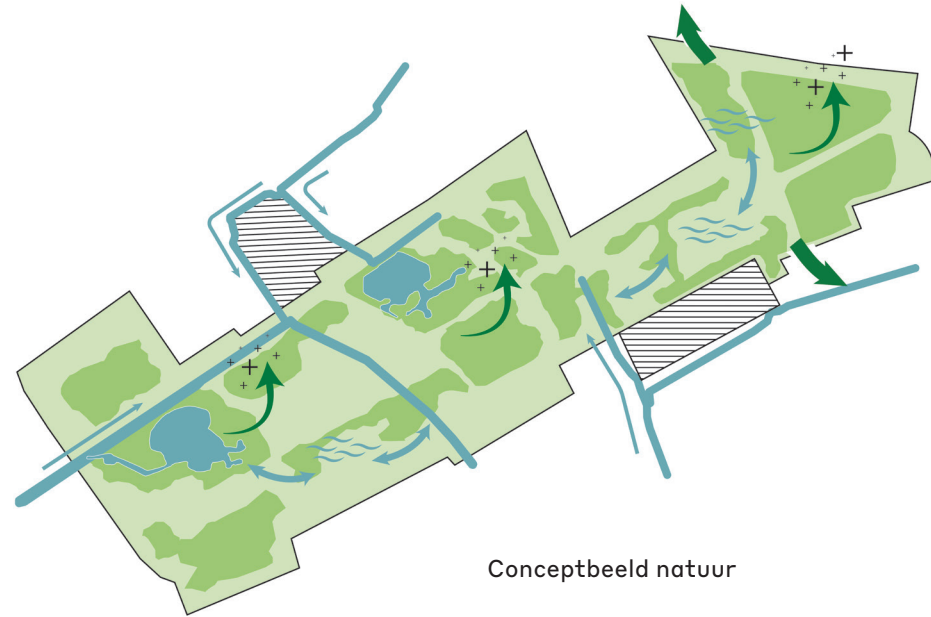
1. Verbeteren van de waterkwaliteit voor zowel natuurdoelen (NNN en KRW) als voor zwemwater;
2. Het realiseren van interne waterzuivering door moeras of helofytenzones en lange verblijftijden;
3. Vernatten of verbeteren van het de waterhuishouding van de venige poldergebieden om oxidatie en bodemdaling tegen te gaan;
4. Gebruiken van schoon regenwater uit de buurt voor vernatting van het groengebied, met name het Krekengebied;
5. Verbinden van de interne poldersystemen onderling, en met het boezemsysteem voor visfauna;
6. Het vergroten van de regenwaterbuffercapaciteit van de plassen;
7. Benutting van het gebied als regionale piekberging en dus blauwe dienst voor het omliggende stedelijke- of kassengebied, mits het water niet vervuild is.

3.3 Opgaven NATUUR

Balij - Bieslandse Bos kent een bijzondere biodiversiteit, maar de verschillende habitats kunnen elk versterkt worden en beter verbonden met elkaar en de omgeving. Daarom is de centrale opgave:

'Gezonde natuur en biodiversiteit, door het verbeteren, vergroten en verbinden van de verschillende habitats.'

Gidssoorten voor natuurontwikkeling in Balij - Bieslandse Bos (oa obv LESA)

rietorchis

glassnijder

argusvlinder

zeelt

blauwborst

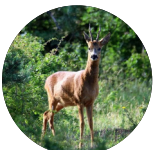
roerdomp

boommarter

otter

ree (nu nog niet aanwezig)

1. Aanpassen van de rust, inrichting en beheer van het bosgebied, gericht op boommarter en ree als graag geziene gasten;
2. Oplossen van de barrières in het gebied door het aanleggen van ecologische verbindingen zoals faunatunnels voor soorten als marters en egels;
3. Verbeteren van de natte ecologische verbindingen binnen het gebied, met name tussen de twee grotere natte gebieden
4. Waarborgen van rustige gebieden ter bescherming van plant- en diersoorten aldaar, door een goede zonering;
5. Verbeteren van beheer gericht op kruiden- en faunairijk grasland ten behoeve van de argusvlinder;
6. Verbeteren en uitbreiden natte natuurkernen als moeras- en Scheg en Krekengebied voor natte land- en waterdieren als de ringslang;
7. Realiseren van meer oever- en watervegetatie ten behoeve van het zoetwater ecosysteem, rietvogels en insecten;
8. Verbeteren van de verbindingen met het omliggende Natuurnetwerk Zuid-Holland bijvoorbeeld ten behoeve van de ree.

VERBETEREN NATTE NATUUR

GEVARIEERDE BOSRANDEN

INZET OP KRUIDENRIJK GRASLAND

RUSTGEBIEDEN VOOR FLORA EN FAUNA

Opgaven

3.4 Opgaven LANDSCHAPPELIJKE IDENTITEIT

Balij - Bieslandse Bos heeft nu nog geen duidelijke identiteit als 'bos voor iedereen', tussen stad en kassengebied. Daarom is de centrale opgave:

'Een sterke landschappelijke identiteit, door de lage ligging in de omgeving en de interne kwaliteiten te accentueren en de groene omlijsting te completeren.'

Conceptbeeld landschappelijke identiteit

1. Benutten en beter beleefbaar maken van de bestaande kwaliteit van contrastrijk polder- en boslandschap-patchwork in Zuid-Holland;
2. Accentueren van karakteristieke historische elementen van het verveningslandschap, zoals de polderkades, boezemwateren en kavelrichtingen en de steilrand;
3. Benutten van jongere karakteristieke elementen, zoals de vormgeving van de voormalige Floriade;
4. Versterken van de bos- en moerascomponent als onderscheidende, robuuste groene gebieden in het grotere systeem van Buytenhout;
5. Ontwikkelen van eigen sterke identiteit in de regio en het op de kaart zetten van het gebied voor recreanten, om hiermee andere kwetsbare natuurgebieden te ontlasten;
6. Realiseren van eenduidige uitstraling van buitenaf door sterke groene randen en eenduidige entrees;
7. Aansluiten op binnenstedelijke groenstructuren door groen en blauw tot aan de voordeur te laten lopen in nieuw te ontwikkelen gebieden in de omgeving.

**MET HOOGGELEGEN BOEZEMWATER
'BADKUIP' BENADRUKKEN**

KARAKTER VAN HET GEBIED BENUTTEN

**NATUUR
DE WOONGEBIEDEN IN BRENGEN**

**AFWISSELEND OPEN GESLOTEN
LANDSCHAP**

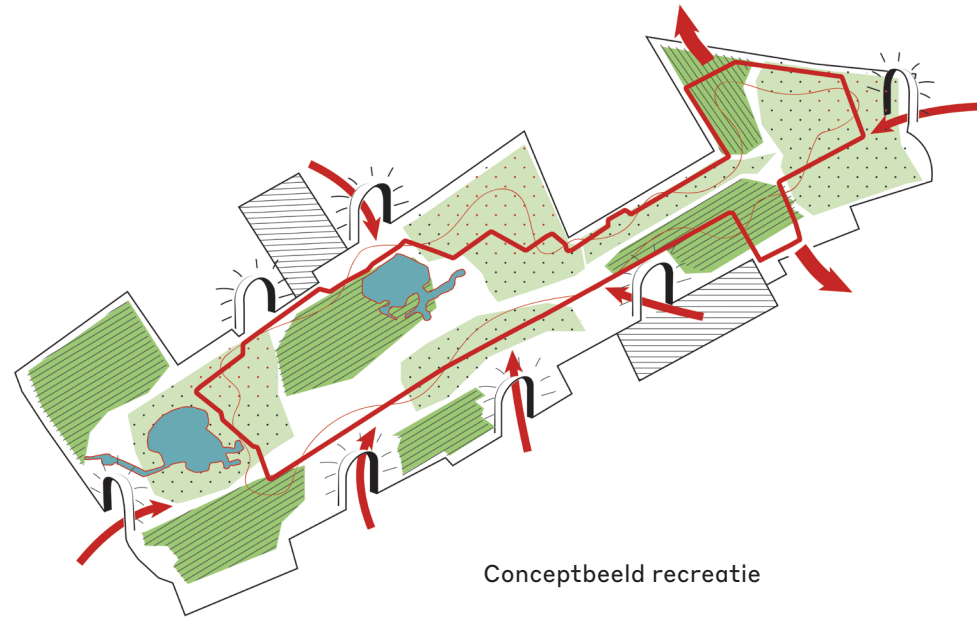
STORENDE RANDEN VERBETEREN

3.5 Opgaven RECREATIE

Het vergroten van de recreatieve gebruikswaarde en de opvangcapaciteit van Balij - Bieslandse Bos vraagt om een investering, met name in routing en entrees. Daarom is de centrale opgave:

'Grotere en betere ruimte voor beleving en recreatie door een passende zonering met ontvangst- en rustgebieden en een integraal padennetwerk.'

Conceptbeeld recreatie

1. Verhogen van de padendichtheid en daarmee de opvangcapaciteit van het gebied;
2. Inspelen op de veranderende recreatiebehoeften door het toevoegen van voorzieningen gericht op ontmoeten en beleven van natuur en rust;
3. Vergroten van de attractiewaarde van het gebied door het toevoegen van (commerciële) voorzieningen gericht op dagrecreatie;
4. Vergroten van de verblijfs-
5. Realiseren van een goede zonering om verstoring van de natuur te voorkomen en reuring toe te staan in passende robuuste gebieden;
6. Inrichten van heldere entree's met eenduidige uitstraling in een huisstijl, met voorzieningen, passend bij de aansluitende woongebieden;
7. Verbeteren van de interne kwaliteit en daarmee de aantrekkingskracht als centraal park en groene voorkant in een stedelijke omgeving;
8. Realiseren van een rondgaande fietsroute om heen-en-terugbewegingen te vermijden en de belevingswaarde van de fietser te vergroten;
9. Beter aansluiten op de recreatiebehoefte van de meest vertegenwoordigde leefstijlen van de direct omwonenden, de stijl- en plezierzoekers, door meer horeca, speelplekken, leisurevoorzieningen, avontuurlijke dagrecreatie en themaroutes;

AANTREKKELIJK SPEELBOS

MOGELIJKHEDEN VOOR NIEUWE SPORTEN

MOGELIJKHEDEN VOOR SPORTEN

DUIDELIJKE REGELS HONDENUITLAAT

VERSCHILLENDE RECREATIE-MOGELIJKHEDEN

IDEËN VOOR NIEUWE RECREATIEVE PADEN

Ontwikkelperspectief

Hoe kunnen we dit realiseren?

4

De analyse en opgaven brengen ons tot het ontwikkelperspectief - een richtinggevend wensbeeld voor de langere termijn. Het ontwikkelperspectief voorziet in een gevarieerd groengebied met een heldere hoofdstructuur, met zowel een hoge water- en natuurkwaliteit als een sterke landschappelijke identiteit met recreatieve kwaliteit. Dit wensbeeld kan in de komende jaren stapsgewijs worden gerealiseerd.

Ontwikkelperspectief

4.1 Van opgaven naar ontwikkelperspectief

De analyse en opgaven brengen ons tot het ontwikkelperspectief - een richtinggevend wensbeeld voor de langere termijn. Dit wensbeeld kan in de komende jaren stapsgewijs worden gerealiseerd en flexibel meebewegen met nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

Hiernaast en op de volgende pagina's twee impressies van wat dat toekomstbeeld zou kunnen zijn. Een gebied met een sterker landschappelijk karakter, met meer natuurwaarden en recreatieve mogelijkheden, goed geïntegreerd en waar nodig gezoneerd.

Centraal nat weidegebied

Het eerste beeld hiernaast toont het centrale open gebied aan de Zoetermeerse kant, De Scheg Zuid. Wat nu nog een vrij droog en monofunctioneel weidegebied is kan door een beperkte peilverhoging veel aan karakter en biodiversiteit winnen. Het centrale open water kan iets vergroot worden en natte oeverzones krijgen. Ook de sloten kunnen brede natuurvriendelijke

oevers krijgen en deels verlanden. Dit draagt beide bij aan een betere waterkwaliteit in het hele gebied. De natte natuurkern de Scheg wordt hiermee uitgebreid en versterkt, en daarmee het habitat voor diersoorten als rietvogels, blauwborst, libellen, en in het water otter, snoek en zeelt.

Het weidegebied zelf wordt ook diverser, met natte veengraslanden met dotterbloem- en koekoeksbloemvegetaties. Maar ook met meer uitgesproken zichtbaar worden van de stroomrug van de vroegere getijderekreek en later riviertje de Gantel. Deze meanderende rug zal iete droger blijven en de basis kunnen worden van kruiden- en faunarijke graslanden met extensieve begrazing. Een doelsoort als de argusvlinder zal hierdoor bevorderd worden.

Via het al gerealiseerde natuurstruinp pad kan dit door de geïnteresseerde recreant ook beleefd worden.

Ontwikkelperspectief

Koppeling van sport en groen

Het tweede beeld hiernaast toont het sportpark aan de Sportlaan Pijnacker en het Dobbecos, achter het hooggelegen boezemkanaal. Op dit moment zijn dit nog verschillende werelden zonder enige verbinding. In het ontwikkelperspectief schetsen we hier een ingreep waarmee hier op meerdere vlakken een verbinding wordt gelegd.

Centraal hierin is een nieuwe recreatieve route in de huidige bosrand, met de toevoeging van laanbeplanting, verbreed water met een natuurvriendelijke oever en een recreatieve brug tussen sportpark en bosgebied.

Deze half-cultuurlijke, half-natuurlijke toevoeging vormt een verbindende sfeer en -schakel tussen beiden, zodat het sportpark deel gaat uitmaken van het groengebied, dat hiermee feitelijk groter wordt. Daarbij suggereren we dat het sportpark zelf ook vergroent, met lanen en een groene parkeerplaats.

Het groengebied kan op haar

beurt nadrukkelijker onderdeel worden van het sportgebied, door bijvoorbeeld van hieruit een sportroute rondom de Dobbecos vorm te geven.

Daarnaast vormt het verbrede water en de natte natuurzone voor vele diersoorten een goede verbinding met de oevermilieu's van het boezemwater.

Dit is onderdeel van het versterkte natte raamwerk in het gehele groengebied, dat mede hierdoor ook een betere waterkwaliteit kan krijgen.

Ontwikkelperspectief

4.2 Wensbeeld

De twee hiervoor geschetste beelden zijn onderdeel van het gehele wensbeeld van het ontwikkelperspectief, als stip op de horizon. Hierin zijn alle geschetste opgaven geïntegreerd vertaald naar concrete oplossingen.

Het totaalbeeld toont een samenhangend groengebied waarin de ervaring maar beperkt wordt gestoord door de intensief stedelijke context. Een gebied rijk aan natuur en water en met voldoende en gevarieerde paden en voorzieningen. En ook zeker zeer een gevarieerd gebied, waarin bos dominant is, maar waarin de open ruimten welkome variatie bieden, met inzicht in het oorspronkelijke landschap en zicht op de relevante landmarks van de omgeving. Kortom 'een gevarieerd bos voor iedereen'.

Om tot deze stip op de horizon te komen zijn acties nodig. Daarom hebben we de opgaven vertaald naar concrete maatregelen, wederom langs de thema's water, natuur, landschappelijke

identiteit en recreatie, geclusterd in vervolgpogingen. In samenhang vormen zij de concrete invulling van het ontwikkelperspectief.

Alle thematische ideeën voor maatregelen zijn in verschillende vorm bediscussieerd met relevante partijen: naast het beheerteam van Staatsbosbeheer ook met de Gebruikersgroep Balij Bieslandse bos, de gemeenten in het regionale groengebied Buytenhout, het Hoogheemraadschap Delfland en de daadwerkelijke recreanten die we tijdens twee veldbijeenkomsten hebben ter plekke spraken. Deze opgehaalde ideeën zijn zo nodig bijgesteld t.b.v. samenhang en haalbaarheid en zijn vervolgens geïntegreerd in het integrale ontwikkelperspectief.

4.3 Maatregelen en Projecten

Op de rechter pagina is de totaalkaart van mogelijke maatregelen weergegeven die leiden tot het geschetste Ontwikkelperspectief. Deze maatregelen zullen doorgaans worden uitgevoerd als verspreide of juist compact geïntegreerde

projecten. Deze zijn weergegeven in de onderstaande projectenlijst en als labels op de kaart. In deze (vervolg)projecten zijn dus maatregelen gecombineerd, één type maatregel verspreid over het gehele gebied, of meerdere typen maatregelen gecombineerd in een compact geïntegreerd project. Per project zijn hieronder de afzonderlijke maatregelen aangegeven met een code. In de volgende paragrafen worden deze losse thematische maatregelen kort toegelicht en op samenhangende themakaarten weergegeven.

Deelproject 1 Nat natuurnetwerk Buytenhout

Veelomvattend project, bestaat uit maatregelen: W1, W2, W3, W4, W5, N1, N2, N3, N6, N7, N8 en L6.

Deelproject 2 Herinrichting en hydrologisch herstel veenmoeras Krekengebied

Project bestaat uit maatregelen: W3 en N2.

Deelproject 3 Vergroten biodiversiteit

Veelomvattend project, bestaat uit maatregelen: Alle W-nummers, alle

N-nummers, L7 en L10.

Deelproject 4 Ecologische en recreatieve verbinding doorgang A12

Project bestaat uit maatregelen: N10 en R9. Zie verder beschrijving Integraal uitwerkingsgebied.

Deelproject 5 Ecologische en recreatieve verbinding Groenzoom

Project bestaat uit maatregelen: N10 en R9. Zie verder beschrijving Integraal uitwerkingsgebied.

Deelproject 6 Landschappelijke gebiedsranden

Project bestaat uit maatregelen: L7 binnen gebied SBB. Daarnaast is met vergroening zone langs kassengebied Pijnacker-Delfgouw veel kwaliteit te behalen.

Deelproject 7 Lanenstrategie

Project bestaat uit maatregelen: L4 binnen gebied SBB. Daarnaast is met toevoeging terrein en laan rond Achter Noukoop en versterking lanen in sportpark Pijnacker veel kwaliteit te behalen.

Integraal toekomstbeeld Balij - Bieslandse Bos

Legenda

- Natte natuur
- Variatie bostypen
- Boezemsysteem
- Steilrand vervinging
- Lanen
- Struwelen
- Kruidenrijk grasland
- Agrarische open ruimte
- Sportpark
- Ecologische verbinding
- Afscherming kassen
- Zichtas
- Transformatiegebied
- Groene dooradering in toekomstig woongebied
- Verkeersremmende maatregel
- Verbeterde recreatieve verbinding regionaal
- Recreatieve dooradering in (toekomstig) woongebied
- Routes uit centra/stations naar gebied
- Entree groot
- Entree klein
- Voorstel nieuwe paden
- Voorstellen nieuwe wandelpaden in zone B
- Voorstellen nieuwe wandelpaden in zone C
- Zoekgebied wandelverbinding in zone B
- Zoekgebied wandelverbinding in zone C
- Metropolitane fietsroute
- Onderzoek mountainbikeroute
- Brug over water
- Voorstel nieuwe routes
- Sportroute
- Optie rondgaande fietsroute
- Bestaande paden
- Wandelpad
- Natuurpad
- Laarzenpad
- Fietspad
- Ruiterspad
- Specifieke uitwerking nodig
- Gebiedsgrens Staatsbosbeheer

Ontwikkelperspectief

Deelproject 8 Herzien wandelpadenstructuur

Veelomvattend project, bestaat vooral uit maatregelen: R4 en R5, aangevuld met R6, R7, R8 en R9.

Deelproject 9 Onderzoek MTB-route

Project is voorbereidend voor maatregel: R7

Deelproject 10 Herinrichting entree Zoetermeer

Project bestaat uit maatregelen: R1, maar ook R4, R5 en R7. Zie verder beschrijving Integraal uitwerkingsgebied.

Deelproject 11 Herinrichting entree Nootdorp

Project bestaat uit maatregelen: R1 en R3, maar ook L9, R5 en R6, en tevens W1, W2 en N6 rond Dobbepas. Daarnaast is met transformatie kassengebied Nootdorp veel kwaliteit te behalen. Zie verder beschrijving Integraal uitwerkingsgebied.

Deelproject 12 Herinrichting entreezone Pijnacker

Project bestaat uit maatregelen: R2, R7, R8 maar ook R3. Daarnaast

is met toevoeging terrein rond de Sportlaan (inclusief uitwisseling functies) en verbinding met sportpark Pijnacker (inclusief vergroening) veel kwaliteit te behalen. Zie verder beschrijving Integraal uitwerkingsgebied.

Deelproject 13 Groene verbindingen naar woonwijken en OV-halte

Project bestaat uit maatregelen: R3, R7 en R8. Daarnaast is met transformatie van kassengebieden veel kwaliteit te behalen.

In de volgende paragrafen zijn, na steeds even een reminder van de opgave, de losse maatregelen per thema beschreven en op kaart aangegeven.

4.4 Mogelijke maatregelen water

De opgave luidde:

Een goede waterhuishouding en -kwaliteit, door het gebied aanzienlijk te vernatten en natte plekken met elkaar te verbinden.¹

Onze aanbevelingen voor maatregelen zijn:

W1 - Stel een baggerplan op voor het passend baggeren of juist laten verlanden van sloten en vaarten;

W2 - Pas waterprofielen zodanig aan dat de oevers meer vegetatie kunnen genereren;

W3 - Vernat delen van het gebied door peilopzet, met name in de Scheg-zuid en het oostelijk deel van het Krekengebied;

W4 - Realiseer een doorgaande structuur van watergangen en natte plekken. Dit zou eventueel een rol kunnen spelen bij wateraanvoer en interne zuivering volgens het principe van de lange weg-aanvoer;

W5 - Verbind het interne peilgebied zo mogelijk via vistrappen met het boezemsysteem, voor uitwisseling en weerbaarheid van vispopulaties;

W6 - Start de discussie over mogelijk functioneren van het gebied als piekberging en daarmee blauwe dienst voor het omliggende stedelijk gebied, inclusief bijbehorende vergoeding ten behoeve van water- en gebiedsbeheer.

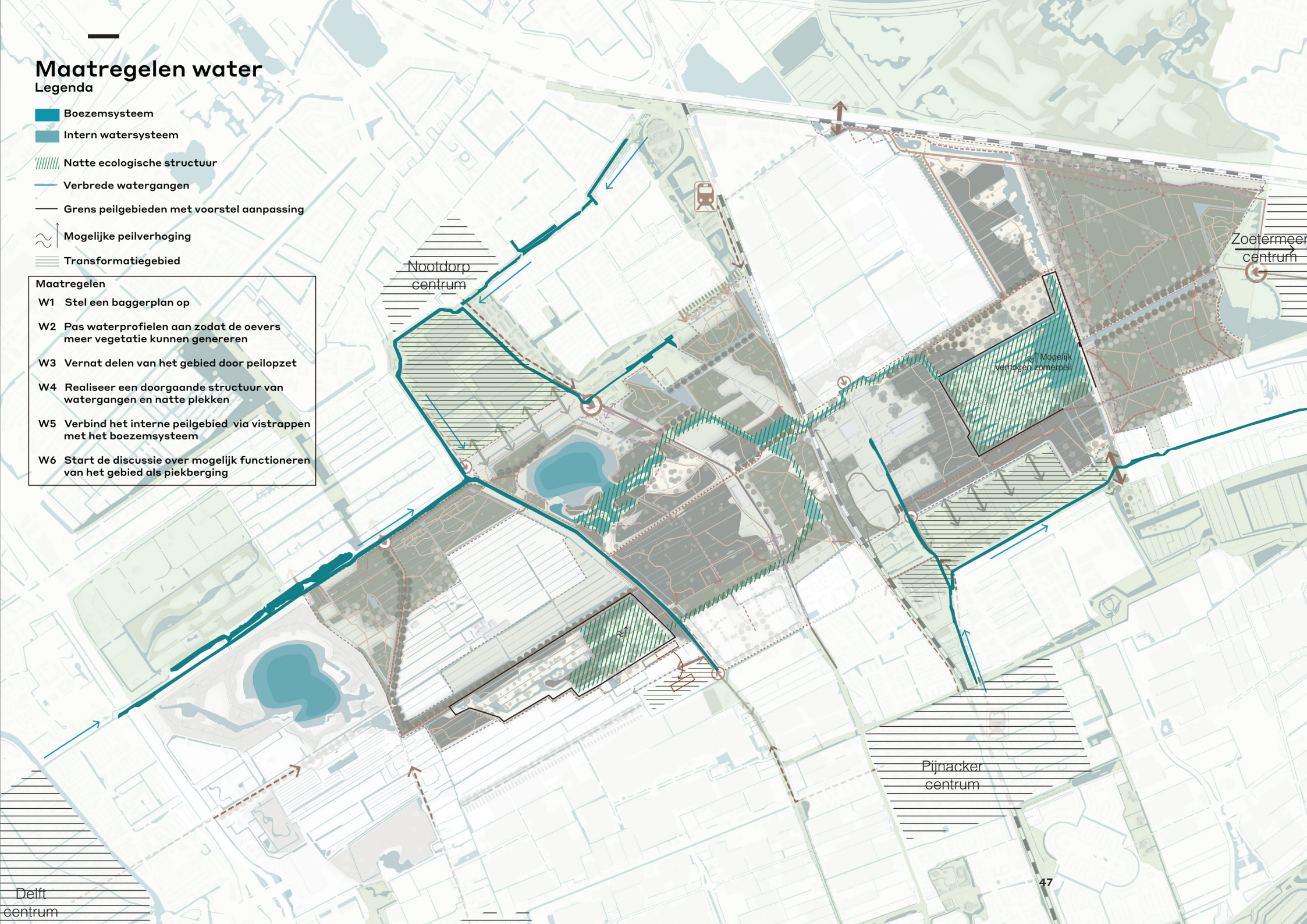
Maatregelen water

Legenda

- Boezemsysteem
- Intern watersysteem
- Natte ecologische structuur
- Verbrede watergangen
- Grens peilgebieden met voorstel aanpassing
- Mogelijke peilverhoging
- Transformatiegebied

Maatregelen

- W1** Stel een baggerplan op
- W2** Pas waterprofielen aan zodat de oevers meer vegetatie kunnen genereren
- W3** Vernat delen van het gebied door peilopzet
- W4** Realiseer een doorgaande structuur van watergangen en natte plekken
- W5** Verbind het interne peilgebied via vistrappen met het boezemsysteem
- W6** Start de discussie over mogelijk functioneren van het gebied als piekberging

Ontwikkelperspectief

4.5 Mogelijke maatregelen natuur

De opgave luidde:

Gezonde natuur en biodiversiteit, door het verbeteren, vergroten en verbinden van de verschillende habitats.

Onze aanbevelingen voor maatregelen zijn:

N1 - Verbeter de waterkwaliteit door het baggeren van watergangen, aanpassen van slootprofielen voor natuurvriendelijke oevers;

N2 - Verbeter moeras- en veengebied Krekengebied om aan de gestelde natte natuurdoelen als 'veenmoeras' te voldoen;

N3 - Realiseer ecologische verbindingen, zoals faunatunnels onder gevaarlijke infrastructuur;

N4 - Pas waar dit nog niet gedaan wordt de inrichting en het beheer van het bos aan voor boomarter en ree, maar ook voor vogels en vlinders, door gevarieerde bosranden te creëren en beheren;

N5 - Bouw nestkasten in jonge bosgebieden voor bosvogels en vleermuizen;

N6 - Realiseer een structuur van wateren met goede ecologische oevers ter verbinding van de natte gebieden Scheg en Krekengebied;

N7 - Verhoog of varieer het peil in delen van het Krekengebied en zet

daarbij verdroogd bos of mislukte bosaanplant om naar moerasbos en moeras;

N8 - Zet in de Scheg-zuid het waterpeil licht op (35 cm) en pas oevers dusdanig aan zodat vanuit soortenarm grasland en vochtig hooiland spontaan oevervegetaties en rietland ontstaan. (De oude kreekrug van de Gantel wordt zichtbaar en kan begraaasd blijven);

N9 - Vergroot het oppervlak en versterk de structuur van kruiden- en faunarijk grasland via beheer, gericht op de argusvlinder;

N10 - Verbeter naast de ecologische verbindingen binnen het gebied, ook de verbinding met het Natuurnetwerk Zuid-Holland door

realisatie van robuuste ecologische verbindingen;

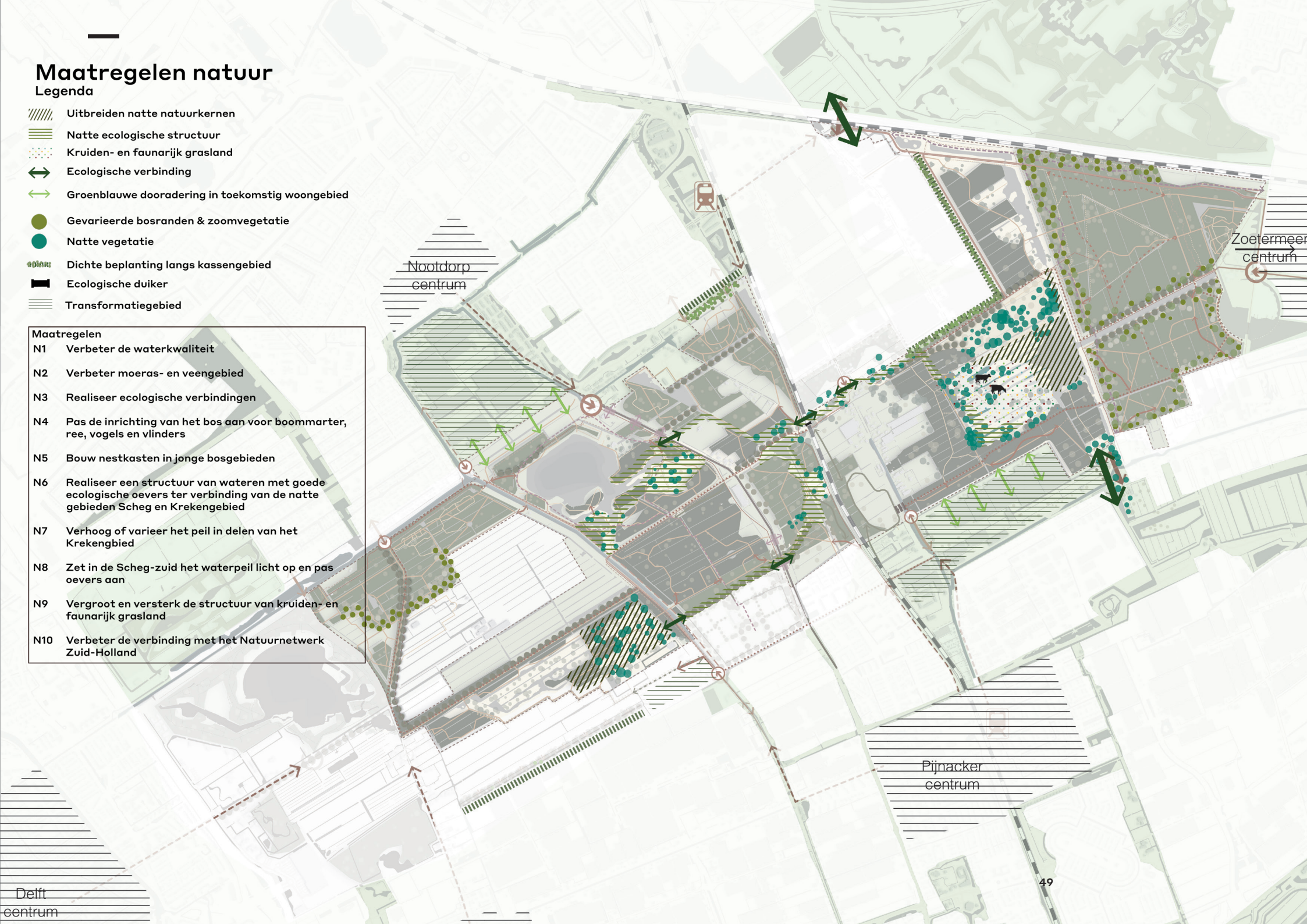
Maatregelen natuur

Legenda

- Uitbreiden natte natuurkernen
- Natte ecologische structuur
- Kruiden- en faunairijk grasland
- Ecologische verbinding
- Groenblauwe dooradering in toekomstig woongebied
- Gevarieerde bosranden & zoomvegetatie
- Natte vegetatie
- Dichte beplanting langs kassengebied
- Ecologische duiker
- Transformatiegebied

Maatregelen

- N1 Verbeter de waterkwaliteit
- N2 Verbeter moeras- en veengebied
- N3 Realiseer ecologische verbindingen
- N4 Pas de inrichting van het bos aan voor boomarter, ree, vogels en vlinders
- N5 Bouw nestkasten in jonge bosgebieden
- N6 Realiseer een structuur van wateren met goede ecologische oevers ter verbinding van de natte gebieden Scheg en Krekengebied
- N7 Verhoog of varieer het peil in delen van het Krekengebied
- N8 Zet in de Scheg-zuid het waterpeil licht op en pas oevers aan
- N9 Vergroot en versterk de structuur van kruiden- en faunairijk grasland
- N10 Verbeter de verbinding met het Natuurnetwerk Zuid-Holland

Delft centrum

Ontwikkelperspectief

4.6 Mogelijke maatregelen landschappelijke identiteit

De opgave luidde:

Een sterke landschappelijke identiteit, door de lage ligging in de omgeving en de interne kwaliteiten te accentueren en de groene omlijsting te completeren.

Onze aanbevelingen voor maatregelen zijn:

L1 - Zet het gebied regionaal op de kaart als groen hart voor een gezonde leefomgeving voor de omliggende kernen, met zowel natuur- en rustplekken als een beweeg- en klimaatbufferfunctie;

L2 - Zet blijvend in op de betrokkenheid en wensen van de lokale bewoners en ondernemers,

door natuurinclusieve en klimaatrobuuste landbouw, recreatie, woningen en ondernemingen voorop te stellen;

L3 - Benadruk de lengterichting en de gevarieerdheid van het gebied, door zichtlijnen en langgerekte open ruimtes open te houden en (uit) zichtpunten te verbeteren;

L4 - Betrek functies in de randen bij het groene gebied, door bestaande structuren aan te helen, bijvoorbeeld door het voortzetten van de lanenstructuur bij het sportpark Pijnacker;

L5 - Benadruk de diepe ligging van het gebied door water, paden en beplanting aan te brengen bij de steilrand;

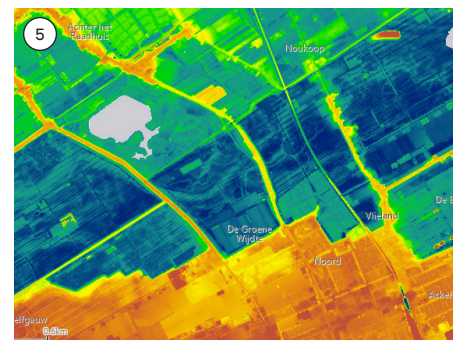
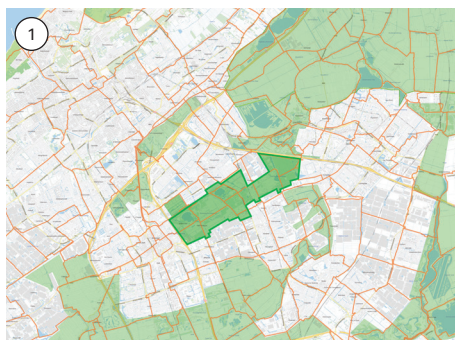
L6 - Koester en benadruk de boezemkanalen als hooggelegen elementen in het verder lage landschap;

L7 - Intensiveer het groene karakter van het gebied door de stedelijke en glastuinbouwranden te verzachten met beplanting;

L8 - Verbind entreegebieden met poortfunctie via heldere routes aan de stads- en dorpscentra en OV-knooppunten;

L9 - Verlaag de snelheid van de auto's op de Noordweg/Oudeweg om de barrièrewerking van deze doorsnijdende infrastructuur te verzachten, door een snelheidsbeperking of drempels;

L10 - Haak aan bij de omliggende transformatiegebieden uit omgevingsvisies om het groengebied nadrukkelijker met stad en dorp te verweven.

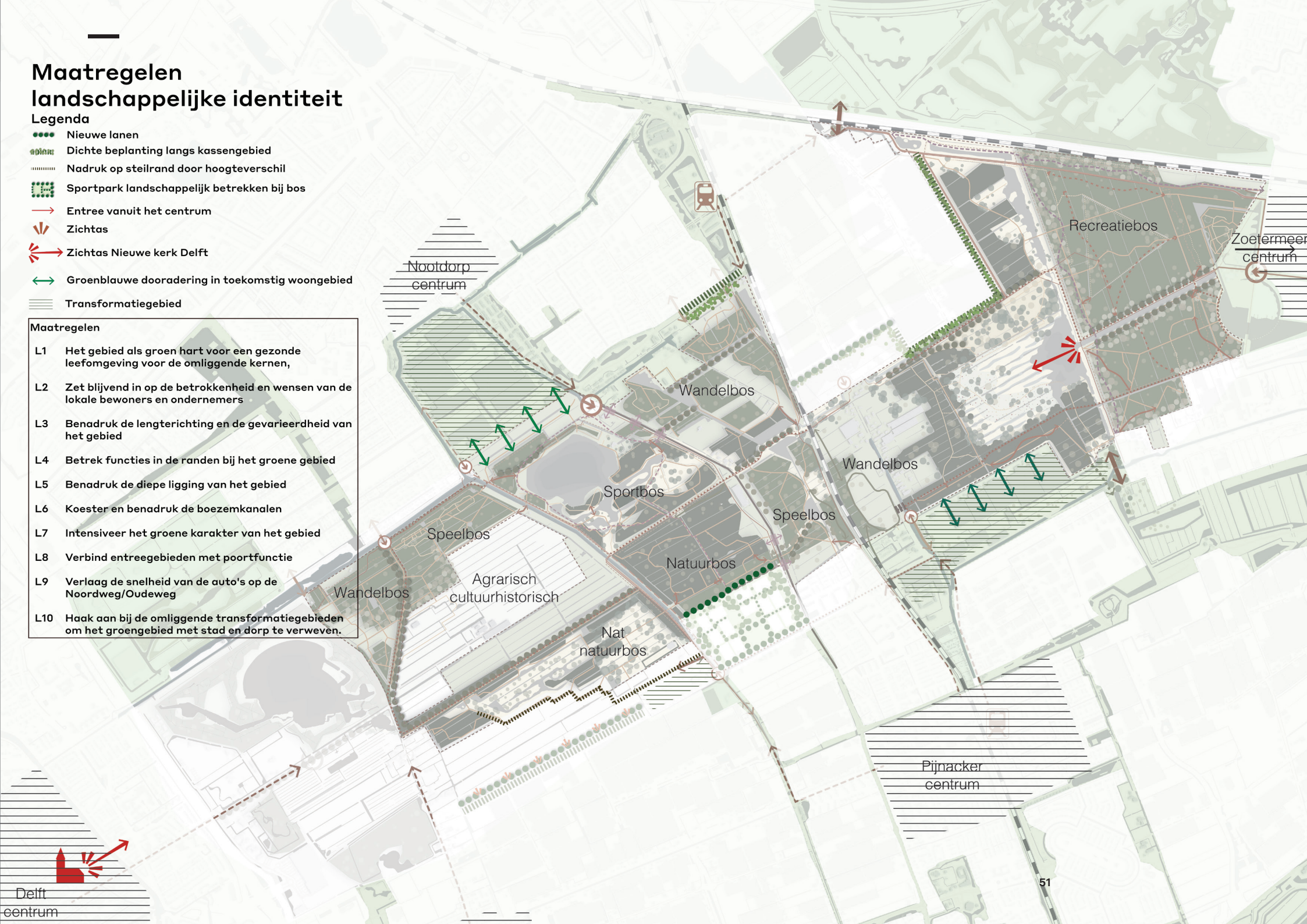
Maatregelen landschappelijke identiteit

Legenda

- Nieuwe lanen
- Dichte beplanting langs kassengebied
- Nadruk op steilrand door hoogteverschil
- Sportpark landschappelijk betrekken bij bos
- Entree vanuit het centrum
- Zichtas
- Zichtas Nieuwe kerk Delft
- Groenblauwe dooradering in toekomstig woongebied
- Transformatiegebied

Maatregelen

- L1 Het gebied als groen hart voor een gezonde leefomgeving voor de omliggende kernen,
- L2 Zet blijvend in op de betrokkenheid en wensen van de lokale bewoners en ondernemers
- L3 Benadruk de lengterichting en de gevarieerdheid van het gebied
- L4 Betrek functies in de randen bij het groene gebied
- L5 Benadruk de diepe ligging van het gebied
- L6 Koester en benadruk de boezemkanalen
- L7 Intensiveer het groene karakter van het gebied
- L8 Verbind entreegebieden met poortfunctie
- L9 Verlaag de snelheid van de auto's op de Noordweg/Oudeweg
- L10 Haak aan bij de omliggende transformatiegebieden om het groengebied met stad en dorp te verweven.

Recreatiezonerings

Uit de visie op de toekomst van het gebied blijkt het belang om de huidige en toenemende recreatieve betekenis van het gebied af te stemmen met de gewenste ecologische ontwikkeling. Een **'recreatiezoneringsplan'** is hiervoor een nuttige tool, omdat het een afwegingskader biedt voor recreatieve ontwikkeling. Het is een vertaalslag van visie naar mogelijk recreatief programma. Het is echter geen wettelijk kader.

Staatsbosbeheer maakt gebruik van een zoneringsmodel op basis van 4 zoneringsstypen:

- A. Intensieve recreatie
- B. Matig intensieve recreatie
- C. Extensieve recreatie
- D. Natuur voorop

Met deze typering is het mogelijk om het recreatieve gebruik op plekken te intensiveren waar dat vanuit de visie gewenst is, maar tegelijk de rust bewaren voor zowel de natuur als de mens op andere plekken.

Hoewel Balij - Bieslandse Bos voornamelijk aangelegd en bestemd is als recreatiegebied, kan er onderscheid gemaakt worden tussen gebieden waar natuur(beleving) een belangrijke rol heeft, zoals de Scheg en het Krekengebied, en delen waar recreatie de bovenhand heeft, zoals de Dobbepas. Een zoneringskaart maakt dit verschil helder, om zowel de recreatieve opgave als de natuurdoelen in goede balans te kunnen vervullen. De kaart geeft het resultaat van zoneringsplan zoals we die voor Balij - Bieslandse Bos in de toekomst

voor ons zien: met voldoende ruimte voor rust, natuur en stilte en zones waar meer reuring mogelijk is.

De zoneringskaart toont vier zones met gebiedsspecifieke karakterisering:

- A. 'Actief in Buytenhout en de Balij'**, vooral gekoppeld aan de verschillende entreegebieden;
- B. 'Genieten en recreëren in de natuur'**, het huidige geoptimaliseerd;
- C. 'Dwalen door het bos en moeras'**, enkele gebieden waar de rust en natuur bepalend zijn voor de recreatieve kwaliteit;
- D. 'Moerasparels van Buytenhout en de Balij'**, de echte natuurkern in de rustgebieden.

De zoneringskaart

Balij - Bieslandse Bos kenmerkt zich door de directe relatie met

de woonwijken die het gebied bijna geheel omsluiten. Het is logisch om in deze eerste zone de meeste mensen op te vangen. Het liefst op loopafstand van de wijk, bijvoorbeeld voor het dagelijkse ommetje - zo wordt de interactie met de wijken in toekomst nog nadrukkelijker gelegd.

Op de kaart zien we dan ook een beeld af van een buitenste schil waar de matig intensieve recreatie plaatsvindt, met daarin twee intensieve zones die gekoppeld zijn aan de (te ontwikkelen) entreegebieden bij de Dobbepas en Zoetermeer. In de kern zal de recreatieve inrichting extensiever zijn en de nadruk liggen op rust en natuurbeleving. Daarnaast bevinden zich zowel in het Krekengebied als in de Scheg een zone waar de natuur voorop staat.

Zonering

- A. Intensieve recreatie
- B. Matig intensieve recreatie
- C. Extensieve recreatie
- D. Natuur voorop

Toolbox

Met behulp van de Toolbox wordt o.a. een overzicht verkregen welke doelgroepen, activiteiten, voorzieningen en randvoorwaarden passen bij de vier verschillende zoneringstypen in Balij - Bieslandse Bos. In principe kan er in het hele gebied gewandeld en gefietst worden, maar door te differentiëren in bijvoorbeeld de padendichtheid,

de lengte van routes en de koppeling met de recreatieve voorzieningen geven we sturing aan waar het drukker is en waar rustiger. En daarmee geef je met behulp van de toolbox ook invulling aan de wensen van de verschillende doelgroepen die elke hun eigen motieven hebben om het gebied te bezoeken. In de intensieve zones rondom de entree bij de

Dobbeplas en bij Zoetermeer is er ruimte voor activiteiten die passen bij bijvoorbeeld de gezelligheidszoeker, een doelgroep die wel in de directe omgeving van het gebied woont, maar nog weinig bediend wordt. Door geconcentreerd in de intensieve zone het recreatieve programma te intensiveren voor o.a. deze doelgroep, creëer je enerzijds de extra

opvangcapaciteit die nodig is naar de toekomst toe, maar kun je het tegelijkertijd in de rest van het gebied rustiger houden. Hiernaast een voorstel voor een invulling met behulp van de toolbox. Deze vergt in een vervolgstadium nog verdere uitwerking.

	Zone A Intensieve recreatie	Zone B Matig intensieve recreatie	Zone C Extensieve recreatie	Zone D Natuur voorop
Karakteristiek	Ontvangstgebied of poort met verblijfsrecreatie	Gebied voor routegebonden recreatie en sport in het landschap	Rustig gebied voor natuurbeleving en wandelen	Rustgebied voor natuur
Activiteiten	• Spelen • Zwemmen • BBQ'en en picknicken • Eten en drinken • Sporten • Evenementen (op aangewezen locaties)	• Wandelen • Fietsen • Hardlopen • Skeeleren • Mountainbiken • Paardrijden • Varen	• Wandelen • Struinen • Vogelen	• Beleven vanaf de rand, m.u.v. excursies
Mogelijke voorzieningen	• Parkeerplaats auto en fiets • Horeca, ijssalon, theetuin • Kinderboerderij • Heemtuin, pluktuin • Sporttoestellen, calisthenics, SUP-verhuur, volleybalveld • Speeltuin, speelbos • Klimparcours • Waterspeeltuin • Picknick-plek, BBQ-plek • Kabouterpad • Hondenbos (op daarvoor aangewezen locaties)	• Kleine parkeerplaats auto en fiets • Infopaneel • Bankjes • Speelaanleidingen • Hindernisparcours, trimbaan • Paden voor verschillende typen gebruikers: mountainbiken, paardrijden, skeeleren, wandelen, fietsen • Boswachterspad • Hondenlosloopgebied (tenzij anders aangegeven bijv. tijdens broedseizoen)	• (Onverharde) wandelpaden • Doorgaande fietsroute langs de rand • Bankjes • Natuurobservatiepunt • Honden aangelijnd of geen honden toegestaan (tenzij anders aangegeven)	• Een enkel (onverhard) wandelpad • Geen honden toegestaan

Ontwikkelperspectief

4.7 Mogelijke maatregelen recreatie

De opgave luidde:

Grotere en betere ruimte voor beleving en recreatie door een passende zonering met ontvangst- en rustgebieden en een integraal padennetwerk.

Onze aanbevelingen voor maatregelen zijn:

R1 - Richt de entreegebieden bij Zoetermeer en Nootdorp opnieuw in als zonetype A, 'Intensieve recreatie', met eenduidige vormgeving, elk met voorzieningen passend bij de lokale leefstijlgroepen (zie bijlage voor leefstijlanalyse).

R2 - Richt de entreegebied bij Pijnacker opnieuw in als zonetype B, 'Matig intensieve recreatie',

R3 - Voeg enkele kleine entrees toe of richt bestaande kleine entrees opnieuw in met eenduidige vormgeving voor een betere toegankelijkheid. Neem dit tevens mee in de te ontwikkelen transformatiegebieden.

R4 - Voeg nieuwe wandelpaden toe bij de Nieuwkoopseweg in Noukoop als ommetje door het groen en bij de Sportlaan in Pijnacker al sportroute voor sportverenigingen en individuele sporters.

R5 - Voeg verbindende wandelpaden toe tussen deelgebieden als de

Dobbepas en het Wandelbos, zodat er een netwerk met langere routes ontstaat.

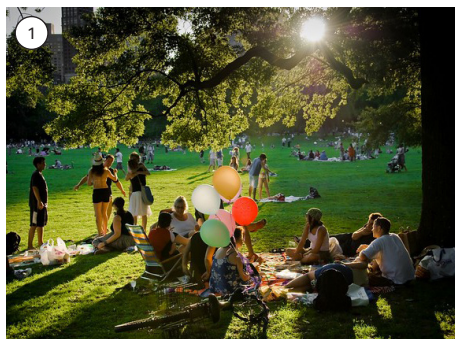
R6 - Organiseer snelheidsverlaging op de Noordweg en Oudeweg middels verkeersdrempels of andere middelen;

R7 - Realiseer verbindende fietspaden of -routes, inclusief MTB-route, zodat er een netwerk ontstaat. Realiseerd daarin zo mogelijk een rondgaande fietsroute;

R8 - Realiseer (of geef gelegenheid aan) voorzieningen voor sport in het gebied en betrek zo sportpark Pijnacker bij het groengebied;

R9 - Verbeter de oversteekbaarheid

voor wandelaars en/of fietsers van de A12 (tunnel) en de Katwijkselaan (gelijkvloerse oversteek) ter verbetering van de verbinding met omliggende groengebieden.

Nieuw recreatief netwerk

Legenda

Zonering

- Intensieve recreatie
- B. Matig intensieve recreatie
- C. Extensieve recreatie
- D. Natuur voorop

- Entree groot
- Entree klein

Paden nieuw

- Voorstellen nieuwe wandelpaden in zone B
- Voorstellen nieuwe wandelpaden in zone C
- Zoekgebied extra wandelverbindingen in zone B
- Zoekgebied extra wandelverbindingen in zone C

- Metropolitane fietsroute
- Onderzoek mountainbikeroute
- Brug over water

Nieuwe routes

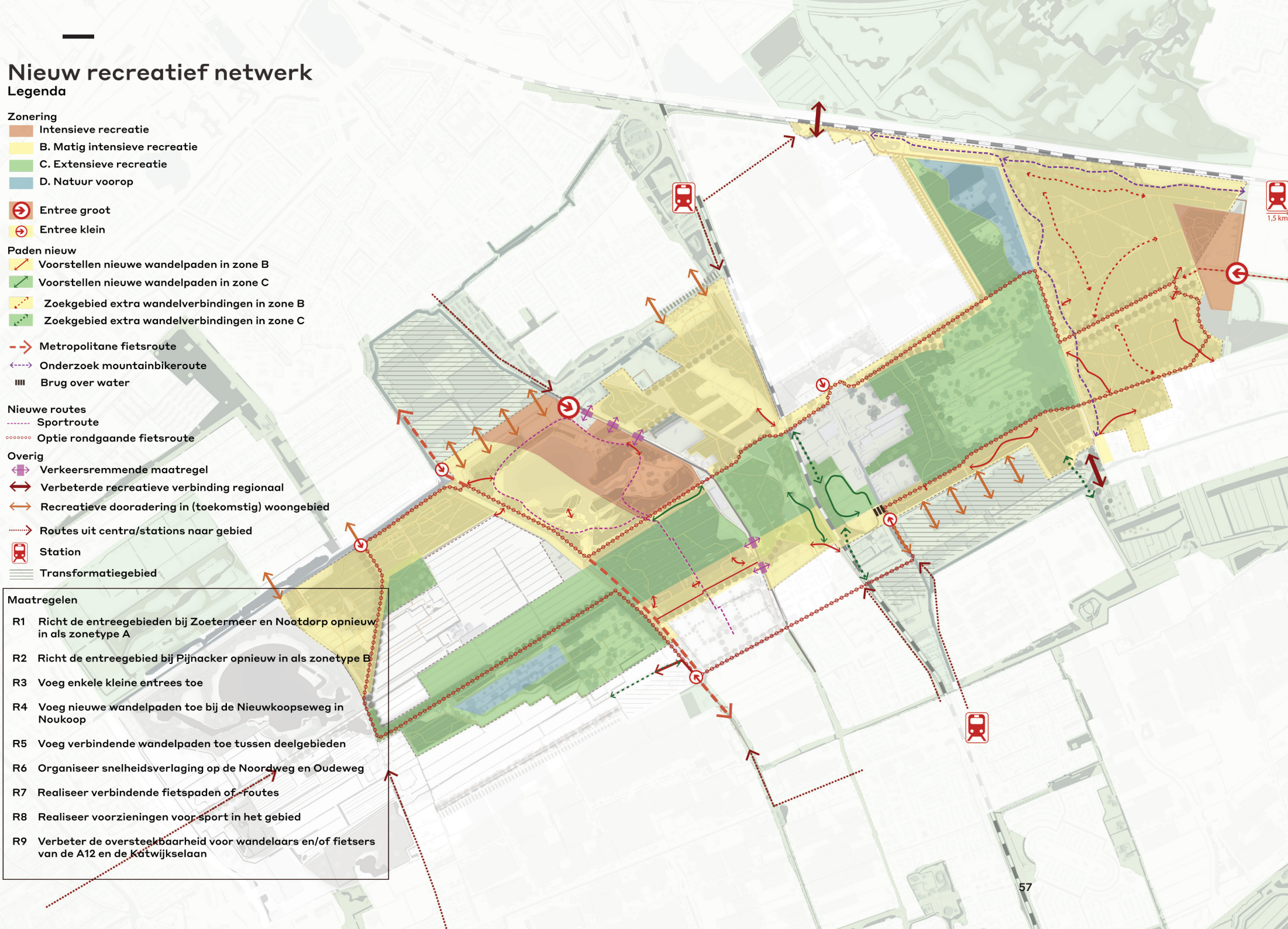
- Sportroute
- Optie rondgaande fietsroute

Overig

- Verkeersremmende maatregel
- Verbeterde recreatieve verbinding regionaal
- Recreatieve dooradering in (toekomstig) woongebied
- Routes uit centra/stations naar gebied
- Station
- Transformatiegebied

Maatregelen

- R1 Richt de entreegebieden bij Zoetermeer en Nootdorp opnieuw in als zonetype A
- R2 Richt de entreegebied bij Pijnacker opnieuw in als zonetype B
- R3 Voeg enkele kleine entrees toe
- R4 Voeg nieuwe wandelpaden toe bij de Nieuwkoopseweg in Noukoop
- R5 Voeg verbindende wandelpaden toe tussen deelgebieden
- R6 Organiseer snelheidsverlaging op de Noordweg en Oudeweg
- R7 Realiseer verbindende fietspaden of routes
- R8 Realiseer voorzieningen voor sport in het gebied
- R9 Verbeter de oversteekbaarheid voor wandelaars en/of fietsers van de A12 en de Katwijkse laan

Totaal recreatief netwerk

Legenda

Zonering

- Intensieve recreatie
- B. Matig intensieve recreatie
- C. Extensieve recreatie
- D. Natuur voorop

- Entree groot
- Entree klein

Paden nieuw

- Voorstellen nieuwe wandelpaden in zone B
- Voorstellen nieuwe wandelpaden in zone C
- Zoekgebied extra wandelverbindingen in zone B
- Zoekgebied extra wandelverbindingen in zone C

- Metropolitane fietsroute
- Onderzoek mountainbikeroute
- Brug over water

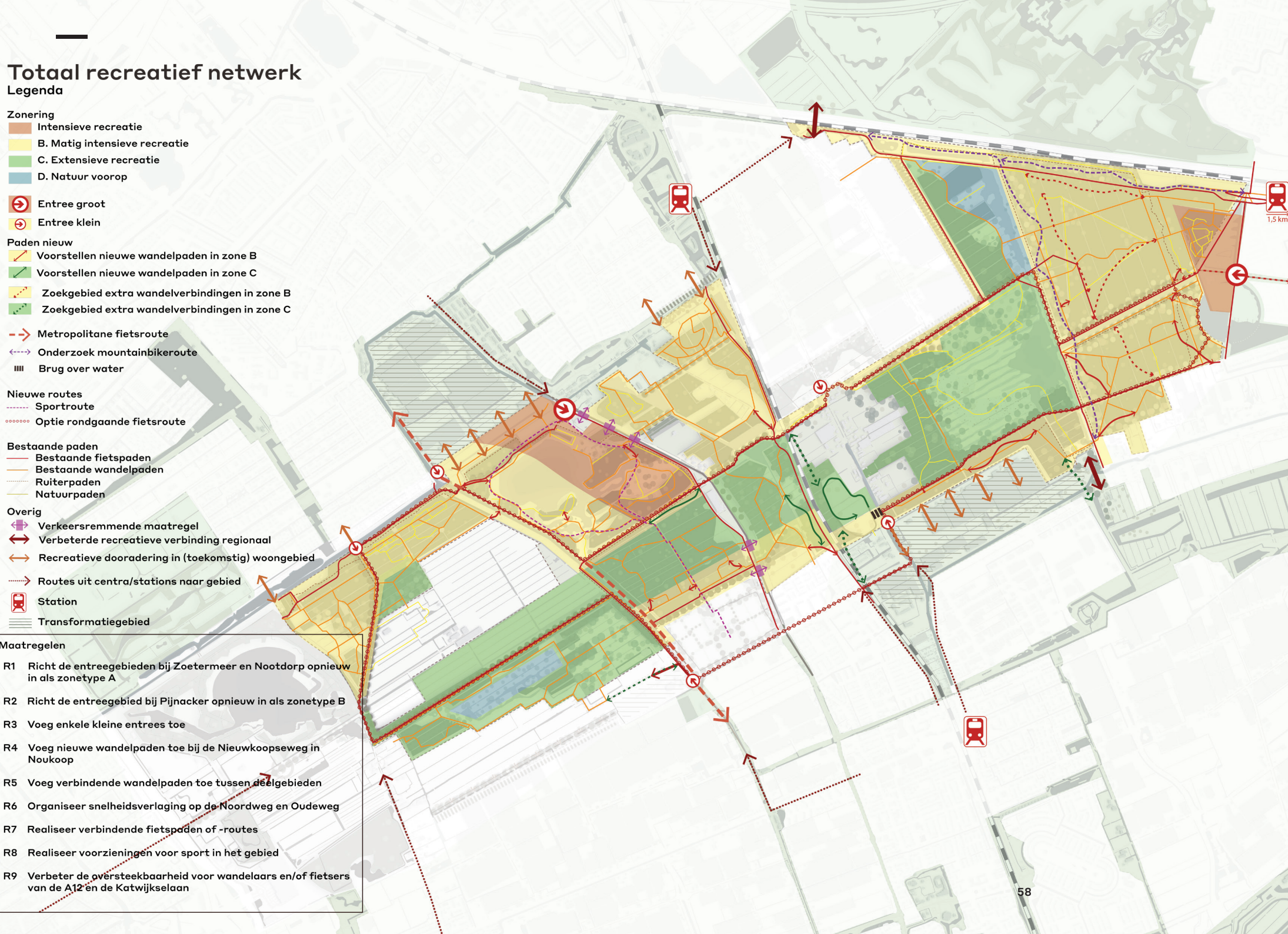
- ### Nieuwe routes
- Sportroute
 - Optie rondgaande fietsroute

- ### Bestaande paden
- Bestaande fietspaden
 - Bestaande wandelpaden
 - Ruiterpaden
 - Natuurpaden

- ### Overig
- Verkeersremmende maatregel
 - Verbeterde recreatieve verbinding regionaal
 - Recreatieve dooradering in (toekomstig) woongebied
 - Routes uit centra/stations naar gebied
 - Station
 - Transformatiegebied

Maatregelen

- R1 Richt de entreegebieden bij Zoetermeer en Nootdorp opnieuw in als zonetype A
- R2 Richt de entreegebied bij Pijnacker opnieuw in als zonetype B
- R3 Voeg enkele kleine entrees toe
- R4 Voeg nieuwe wandelpaden toe bij de Nieuwkoopseweg in Noukoop
- R5 Voeg verbindende wandelpaden toe tussen de gebieden
- R6 Organiseer snelheidsverlaging op de Noordweg en Oudweg
- R7 Realiseer verbindende fietspaden of -routes
- R8 Realiseer voorzieningen voor sport in het gebied
- R9 Verbeter de overstekbaarheid voor wandelaars en/of fietsers van de A12 en de Katwijkselaan

Uitwerkingsgebieden

Complexe sleutelgebieden

5

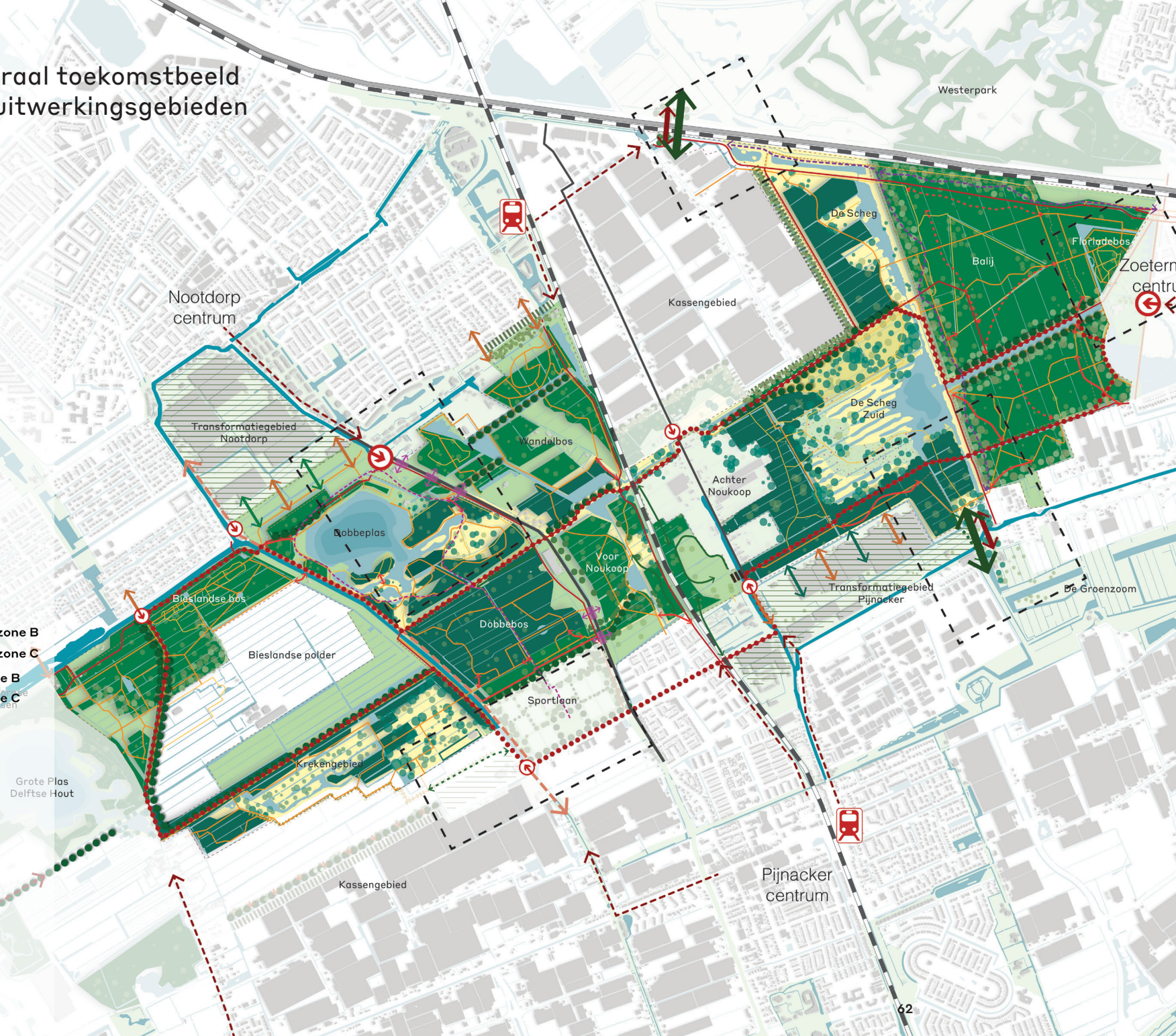
A landscape photograph showing a paved road on the left that curves into the distance. The foreground and middle ground are dominated by tall, vibrant green grasses. In the background, there is a dense line of green trees under a clear blue sky with several fluffy white clouds. A semi-transparent white text box is overlaid on the lower half of the image.

Het ontwikkelperspectief is behoorlijk gedetailleerd beschreven en in kaarten weergegeven. Een vijftal gebieden is echter dermate complex dat hiervoor een nadere geïntegreerde ontwerpstudie noodzakelijk is om tot concrete voorstellen te komen. We beschrijven kort de geïntegreerde opgaven voor deze vijf gebieden.

Integraal toekomstbeeld met uitwerkingsgebieden

Legenda

- Natte natuur
- Variatie bostypen
- Boezemsysteem
- Steilrand vervinging
- Lanen
- Struwelen
- Kruidenrijk grasland
- Agrarische open ruimte
- Sportpark
- Ecologische verbinding
- Afscherming kassen
- Zichtas
- Transformatiegebied
- Groene dooradering in toekomstig woongebied
- Verkeersremmende maatregel
- Verbeterde recreatieve verbinding regionaal
- Recreatieve dooradering in (toekomstig) woongebied
- Routes uit centra/stations naar gebied
- Entree groot
- Entree klein
- Voorstel nieuwe paden
- Voorstellen nieuwe wandelpaden in zone B
- Voorstellen nieuwe wandelpaden in zone C
- Zoekgebied wandelverbinding in zone B
- Zoekgebied wandelverbinding in zone C
- Metropolitane fietsroute
- Onderzoek mountainbikeroute
- Brug over water
- Voorstel nieuwe routes
- Sportroute
- Optie rondgaande fietsroute
- Bestaande paden
- Wandelpad
- Natuurpad
- Laarzenpad
- Fietspad
- Ruiterspad
- Specifieke uitwerking nodig
- Gebiedsgrens Staatsbosbeheer

Uitwerkingsgebieden

5.1 Uitwerkingsgebieden

Binnen het totale overzicht van voorgestelde maatregelen zijn een aantal gebieden aangewezen waar zoveel samenkomt dat deze met speciale aandacht en in nadrukkelijke samenhang ontworpen moeten worden. Deze uitwerkingsgebieden zijn als losse deelprojecten benoemd te beschouwen

In dit hoofdstuk benoemen we vijf concrete uitwerkingsgebieden, op specifieke plekken in Balij - Bieslandse Bos. Dit zijn complexe sleutelgebieden waarvoor een ontwerpstudie noodzakelijk is om de meervoudige opgaven in detail te integreren en ontwerpen. Met aansluitend een kostenschatting en prioritering.

5.2 Entreegebied Zoetermeer-Balij

In dit gebied zijn verschillende knelpunten gesignaleerd, zoals onveilige verkeerssituaties met bv snelle fietsers en kinderen uit het speelbos, geen levendige horeca en bedrijvigheid die je bij een poortgebied zou wensen (zie bv het entreegebied vanuit Delft) en een rommelige uitstraling beide als oorzaak en gevolg daarvan. Daarnaast zijn er verbeterpunten, zoals toename van diversiteit van het bos en betrekken van de oude Floriade-onderdelen (cirkelplas, libellenreservaat) in het grotere groengebied.

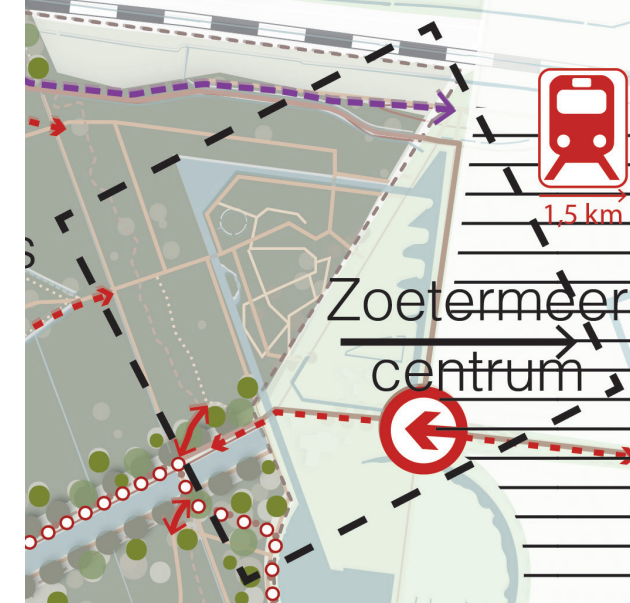
Onveilige verkeerssituatie met doorsnijdend fietspad entree - speelbos

Onduidelijke en rommelige entree

Maatregelen:

- R1 - Uitwerken ontwerp Entreegebied Zoetermeer, met daarbij oplossen knelpunten en toevoegen programma;
- R11 - Realiseren fietsroute langs Floriadevijver en door Balijbos als ontbrekend deel rondgaande fietsroute, als ontvlechting knoop entree Zoetermeer;
- N1 - Fragmenteren bosranden en evt toevoegen open plekken Balijbos voor meer variatie en biodiversiteit;
- L1 - Nadrukkelijk betrekken onderdelen en vormgeving Floriade

Uitwerkingsgebied Recreatiepoort Zoetermeer

in uitwerking entreegebied Zoetermeer.

Sfeercollage van functies in een opgevoerde Recreatiepoort Zoetermeer

5.3 Entreegebied Nootdorp - Dobbepas

In dit gebied gebeurt veel, maar er is weinig samenhang. De Dobbepas met het restaurant Buytenhout is een belangrijke bestemming vanuit Nootdorp, maar de parkeerplaats domineert. De ijsbaan vormt een rommelige rand, en het zicht vanaf de Noordweg op de Dobbepas ontbreekt door dichte beplanting, waardoor de oriëntatie ontbreekt. Ook een koppeling naar het Wandelbos ontbreekt, nog versterkt door de weg als gevaarlijke barrière.

Maatregelen:

- R3 - Uitwerken ontwerp Entreegebied Nootdorp/Dobbepas, met daarbij betere (visuele en functionele) positionering restaurant Buytenhout, parkeervoorziening, ijsbaan, etc, zo mogelijk in combinatie met transformatie kassengebied Nootdorp;
- R7 - Ontwikkelen nieuwe wandelverbindingen Dobbepas-Wandelbos, Dobbepas-Bieslandse Bos;
- N7 - Ontwikkelen groene onderdoorgangen/passages Noordweg bij Dobbepas;

- R8 - Verkeersremmende maatregelen Noordweg (drempels, snelheidsbeperking) ten behoeve van vermindering overlast en veilige oversteken recreanten;
- W7 - Ontwikkelen/aanpassen zuidelijk deel Dobbepas tot zuiverend moerasgebied met bijbehorende natuur, als onderdeel van aanvoerroute bij langdurige droogte;
- Tevens onderzoeken overige oorzaken en oplossingen voor de zwemwaterkwaliteit.

Uitwerkingsgebied Recreatiepoort Nootdorp

Rommelige rand rondom de ijsbaan

Zicht op Dobbepas ontbreekt door begroeiing

Sfeercollage van functies in een opgevaardeerde Recreatiepoort Nootdorp

Uitwerkingsgebieden

5.4 Entreezone Pijnacker-Sportlaan

Pijnacker mist een duidelijk entreegebied. Bij de Sportlaan komen wel veel aspecten bij elkaar: sportvelden, parkeervoorzieningen, volkstuinten, een ijsbaan, een manege en een gemeentewerf. Daarbij is het de locatie van de steilrand als einde van de vervening en de samenkomst van hooggelegen boezemkanalen. In de toekomst gaat hier ook het 'Metropolitane fietspad' ingepast worden, terwijl er nu al veel conflicten zijn tussen recreatieve fietsers en wandelaars. Hier dient onderzocht te worden hoe met deze ingrediënten een samenhangend entreegebied te ontwikkelen. Logische positionering en grondruil zijn mogelijke instrumenten, waarbij heroverweging van de gemeentewerf wellicht schuifruimte oplevert.

Maatregelen:

- R2 - Uitwerken ontwerp Entreegebied Pijnacker/Sportlaan, met daarbij grondruil manege, en benutten van bestaande faciliteiten Sportpark;
- L6 - Strategisch verruimen groengebied ten westen entreegebied Sportlaan met uitruil

gronden manege v. gemeentewerf;

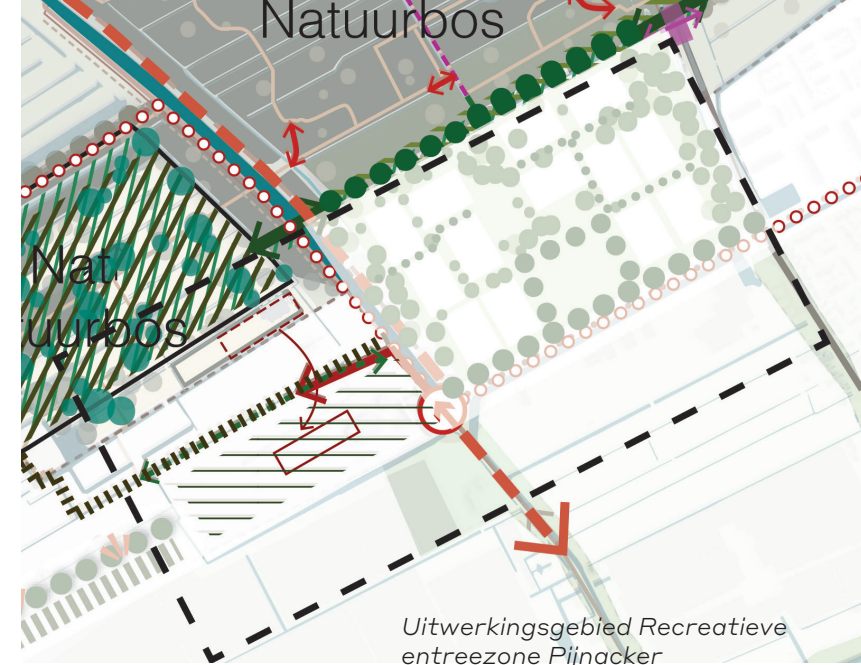
- R9 - Realiseren of inpassen Metropolitane fietsroute op oostelijke boezemkade Sportlaan, en daardoor tevens ontvlechten conflicterende wandel- en fietsrecreanten;
- R10 - Realiseren fietsroute en bomenlaan langs noordrand Sportpark Pijnacker, als verbindend element tussen sport en groengebied en als ontbrekend deel rondgaande fietsroute; W12 - Uitbreiden van het moerasgedeelte van het Krekegebied door peilopzet en peilfluctuatie tot aan de steilrand;
- W13 - Hierbij grondruil om manege Sportlaan 'uit de badkuip' te verplaatsen;
- N6 - Ook ontwikkelen natte natuur langs sportcomplex Pijnacker;
- L7 - Sterker accentueren van de boezemkade en de 'steilrand' met doorgaande wandelroute;

Rommelige punt Sportlaan, boezem

Stenige Parkeerplaats Sportpark, geen verbinding met groengebied

- N7 - Ontwikkelen groene passages over boezemwater en paden bij Pijnacker-Sportlaan; L8 - Versterken van het lanenkarakter door toevoegen nieuwe laan bij Sportpark Pijnacker.

Sfeercollage van functies in een opgevaardeerde Recreatieve entreezone Pijnacker

Uitwerkingsgebieden

5.5 Verbinding Katwijkerlaan

De doorkoppeling van Balij - Bieslandse Bos naar de Groenzoom, aan de zuidoostkant van het gebied, ontbreekt nog grotendeels, voor zowel natuur als recreant. Bovendien maakt de hoge ligging van de Katwijkerlaan als boezemkade en als drukke verkeersweg deze verbinding ingewikkeld. Door verschillende opgaven te bundelen en koppelen kan een grote aanpassing gebeuren waarin al deze punten in één keer worden opgelost. Deze uitwerking zou een schetsontwerp moeten opleveren voor dit knooppunt.

Maatregelen:

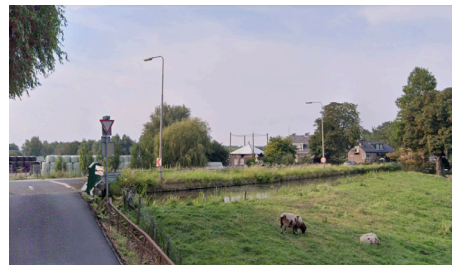
- R12 - Versterken recreatieve verbindingen over de Katwijkselaan naar de Groenzoom, in de vorm van veilige zo goed mogelijk doorgaande paden;
- N13 - Verbeteren ecologische verbinding naar Groenzoom over de Katwijkselaan;
- W1 - Uitwerken inlaatpunt en cascade van boezemwater Katwijkselaan naar polderwater Polder Achter Noukoop/ Zuidelijke Scheg, mogelijk als lange-weg-aanvoorraute richting Dobbepas, in aansluiting op
- W2 - Peilopzet in een deel Polder Achter Noukoop, richting gebied de Scheg-zuid.

Uitwerkingsgebied Recreatieve en Ecologische verbinding Katwijkerlaan - Groenzoom

Ontbreken recreatieve verbinding naar Groenzoom

Hoge ligging en druk verkeer Katwijkselaan maakt recreatieve en natuurlijke verbinding moeilijk

5.6 Verbinding A12-Polder Roeleven

De doorkoppeling van Balij - Bieslandse Bos naar de rest van Buytenhout, Roeleven en Westerpark, aan de noordkant van het gebied, ontbreekt ook nog grotendeels, wederom voor zowel natuur als recreant. Hier zorgt de A12 en spoorlijn Den Haag-Utrecht voor een forse barrière. Er zijn twee verkeerstunneltjes, waarvan één ongebruikt, maar de inrichting en aansluitingen zijn beperkt. De verbinding van de Scheg, als belangrijkste natuurkern hier, met bv de plas Roeleven is eveneens beperkt. Door ook hier verschillende opgaven te bundelen en koppelen kan een grote aanpassing gebeuren waarin al deze punten in één keer worden opgelost. Daarbij dienen de genoemde doelsoorten te worden

gehanteerd als gidsoort voor de inrichting, zoals bijvoorbeeld de bever en de otter. Aan de noordzijde wordt een zonnepark gerealiseerd met ecologische randzones. De ecologische doelen dienen ook gecommuniceerd te worden met de ontwikkelaars van het zonnepark zodat de inrichting van randzones daarvan ook hierop kan worden afgestemd.

Maatregelen:

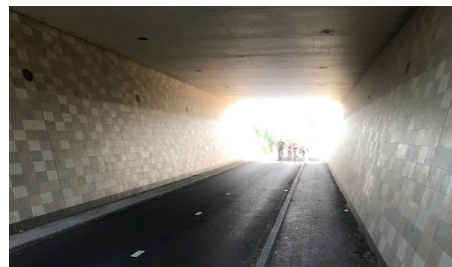
- N12 - Verbeteren ecologische verbinding onder A12 door beter benutten en inrichten 2e tunnel;
- R12 - Daarbij ook versterken van de recreatieve verbindingen onder A12.

Uitwerkingsgebied Recreatieve en Ecologische verbinding Onderdoorgang A12 - Roeleven

Ecologische verbinding kan verbeterd worden door 2e tunnel onder A12 beter te benutten

Inrichting 1e tunnel kan verbeterd worden om recreatieve verbinding te versterken

Voorzet Uitvoeringsagenda

6

In deze studie zijn we tot een groot aantal mogelijke maatregelen gekomen, die allen bijdragen aan een sterker groengebied Balij-Bieslandse Bos. Het is vervolgens zaak om deze te vertalen naar een uitvoeringsagenda, globaal geraamd op kosten en geprioriteerd naar effectiviteit.

Voorzet Uitvoeringsagenda

6.1 Effectiviteit en kostenschatting maatregelen

We hebben in dit rapport vele doelen en vele maatregelen beschreven. Om hierin ordening aan te brengen, en als voorzet voor een prioritering en een uitvoeringsagenda, zijn de beschreven maatregelen beoordeeld op effectiviteit en investeringsniveau.

Voor de factor effectiviteit is een inschatting gemaakt in hoeverre een maatregel bijdraagt aan de gestelde doelen op dat thema. Dit is uitgedrukt in een drie-delige schaal: +, ++, +++, (of beperkt, goed, groot), geaccentueerd door een lichte of donkerdere groene kleur.

Voor de factor investeringsniveau is een inschatting gemaakt welke orde-grootte investeringskosten gemoeid zijn met de beschreven maatregel. Dit is uitgedrukt in een vier-delige schaal: laag, beperkt, middel, hoog (grotweg 5-50K, 50-200K, 200-500K en 500-2.000K in Euro's ex BTW). Ook deze zijn geaccentueerd, nu door een lichte of donkerdere oranje kleur.

Prioritering van deze maatregelen dient vervolgens te geschieden op basis van de juiste kleurcombinaties.

- Optimaal is een donkergroene cel met een licht-oranje cel.
- Minst gunstig is een lichtgroene cel met een donker-oranje cel.
- En alle variaties daartussen.

6.2 Prioriteitenvolgorde en voorstel uitvoeringsagenda

Deze afweging zal leiden tot een prioriteitenvolgorde. Hiervoor is eveneens een suggestie gedaan en in de tabel opgenomen, waarbij een zes-delige schaal is gehanteerd: 1 – hoog, 2 – vrij hoog, 3 – redelijk, 4 – matig, 5 – laag, 6 – zeer laag. Deze is eveneens in kleur geaccentueerd. Deze prioritering is een eerste voorzet voor een uitvoeringsagenda, die door de opdrachtgever nader dient te worden opgesteld.

Investing	
laag	5 - 50.000
beperkt	50 - 200.000
middel	200.000 - 500.000
hoog	0,5 - 2 miljoen
anders	bijv. beheer of grondruil

Effectiviteit	
+	beperkt
++	goed
+++	groot

Prioritering	
1	1 - hoog
2	2 - vrij hoog
3	3 - redelijk
4	4 - matig
5	5 - laag
6	6 - zeer laag

Inhoudelijke- en Kleurcoderingen
Overzicht Maatregelen

Maatregelen Ontwikkelperspectief Balij Bieslandse bos	Effectiviteit op doelen	Ordegrootte investeringskost	Prioritering
Concrete maatregelen Water			
o W1 - Stel een baggerplan op voor het passend baggeren of juist laten verlanden van sloten en vaarten	+++	middel	3
o W2 - Pas waterprofielen zodanig aan dat de oevers meer vegetatie kunnen genereren;	+++	middel	3
o W3 - Vernat delen van het gebied door peilopzet, met name in de Scheg-zuid en het oostelijk deel van het Krekengebied	++	hoog	6
o W4 - Realiseer een doorgaande structuur van watergangen en natte plekken. Dit zou eventueel een rol kunnen spelen bij wateraanvoer en interne zuivering volgens het principe van de lange weg-aanvoer	+++	middel	3
o W5 - Verbind het interne peilgebied zo mogelijk via vistrappen met het boezemsysteem, voor uitwisseling en weerbaarheid van vispopulaties	++	hoog	6
o W6 - Start de discussie over mogelijk functioneren van het gebied als piekberging en daarmee blauwe dienst voor het omliggende stedelijk gebied, inclusief bijbehorende vergoeding ten behoeve van water- en gebiedsbeheer.	?	?	?
Concrete maatregelen Natuur			
o N1 - Verbeter de waterkwaliteit door het baggeren van watergangen, aanpassen van slootprofielen voor natuurvriendelijke oevers	+++	middel	3
o N2 - Verbeter moeras- en veengebied om aan de gestelde natte natuurdoelen als 'veenmoeras' te voldoen	++	middel	4
o N3 - Realiseer ecologische verbindingen, zoals faunatunnels onder gevaarlijke infrastructuur	+	middel	5
o N4 - Pas waar dit nog niet gedaan wordt de inrichting en het beheer van het bos aan voor boomarter en ree, maar ook voor vogels en vlinders, door gevarieerde bosranden te creëren en beheren	+++	laag	1
o N5 - Bouw nestkasten in jonge bosgebieden voor bosvogels en vleermuizen	+	middel	5
o N6 - Realiseer een structuur van wateren met goede ecologische oevers ter verbinding van de natte gebieden Scheg en Krekengebied	++	middel	4
o N7 - Verhoog of varieer het peil in delen van het Krekengebied en zet daarbij verdroogd bos of mislukte bosaanplant om naar moerasbos en moeras	++	middel	4
o N8 - Zet in de Scheg-zuid het waterpeil licht op (35 cm) en pas oevers dusdanig aan zodat vanuit soortenarm grasland en vochtig hooiland spontaan oevervegetaties en rietland ontstaan. (De oude kreekrug van de Gantel wordt zichtbaar en kan begraasd blijven)	+++	middel	3
o N9 - Vergroot het oppervlak en versterk de structuur van kruiden- en faunarijk grasland via beheer, gericht op de argusvlinder	+++	laag	1
o N10 - Verbeter naast de ecologische verbindingen binnen het gebied, ook de verbinding met het Natuurnetwerk Zuid-Holland door realisatie van robuuste ecologische verbindingen	++	hoog	6
Concrete maatregelen Landschappelijke identiteit			
o L1 - Zet het gebied regionaal op de kaart als groen hart voor een gezonde leefomgeving voor de omliggende kernen, met zowel natuur- en rustplekken als een beweeg- en klimaatbufferfunctie	?	?	?
o L2 - Zet blijvend in op de betrokkenheid en wensen van de lokale bewoners en ondernemers, door natuurinclusieve en klimaatrobuuste landbouw, recreatie, woningen en ondernemingen voorop te stellen	?	?	?
o L3 - Benadruk de lengterichting en de gevarieerdheid van het gebied, door zichtlijnen en langgerekte open ruimtes open te houden en (uit)zichtpunten te verbeteren	++	middel	4
o L4 - Betrek functies in de randen bij het groene gebied, door bestaande structuren aan te helen, bijvoorbeeld door het voortzetten van de lanestructuur bij het sportpark Pijnacker	++	bepikt	3
o L5 - Benadruk de diepe ligging van het gebied door water, paden en beplanting aan te brengen bij de steilrand	++	bepikt	3
o L6 - Koester en benadruk de boezemkanalen als hooggelegen elementen in het verder lage landschap	++	bepikt	3
o L7 - Intensiveer het groene karakter van het gebied door de stedelijke en glastuinbouwranden te verzachten met beplanting	+++	bepikt	2
o L8 - Verbind entreegebieden met poortfunctie via heldere routes aan de stads- en dorpscentra en OV-knooppunten	+	laag	6
o L9 - Verlaag de snelheid van de auto's op de Noordweg/Oudeweg om de barrièrewerking van deze doorsnijdende infrastructuur te verzachten, door een snelheidsbeperking of drempels	+	laag	6
o L10 - Haak aan bij de omliggende transformatiegebieden uit omgevingsvisies om het groengebied nadrukkelijker met stad en dorp te verweven	++	hoog/anders	6
Concrete maatregelen Recreatie			
o R1 - Richt de entreegebieden bij Zoetermeer en Nootdorp opnieuw in als zonetype A, 'Intensieve recreatie', met eenduidige vormgeving, elk met voorzieningen passend bij de lokale leefstijlgroepen (zie bijlage voor leefstijlanalyse)	+++	hoog	5
o R2 - Richt de entreegebied bij Pijnacker opnieuw in als zonetype B, 'Matig intensieve recreatie'	++	hoog	6
o R3 - Voeg enkele kleine entrees toe of richt bestaande kleine entrees opnieuw in met eenduidige vormgeving voor een betere toegankelijkheid	?	?	?
o R4 - Voeg nieuwe wandelpaden toe bij de Nieuwkoopseweg in Noukoop als ommetje door het groen en bij de Sportlaan in Pijnacker al sportroute voor sportverenigingen en individuele sporters	+++	bepikt	2
o R5 - Voeg verbindende wandelpaden toe tussen deelgebieden als de Dobbepas en het Wandelbos, zodat er een netwerk met langere routes ontstaat	+++	bepikt	2
o R6 - Organiseer snelheidsverlaging op de Noordweg en Oudeweg middels verkeersdrempels of andere middelen	+	laag	3
o R7 - Realiseer verbindende fietspaden of -routes, zodat er een netwerk ontstaat met een rondgaande fietsroute	+++	hoog	5
o R8 - Realiseer (of geef gelegenheid aan) voorzieningen voor sport in het gebied en betrek zo sportpark Pijnacker bij het groengebied	+++	hoog	5
o R9 - Verbeter de oversteekbaarheid voor wandelaars en/of fietsers van de A12 (tunnel) en de Katwijkselaan (gelijkvloerse oversteek) ter verbetering van de verbinding met omliggende groengebieden	+	bepikt	4

Bronnen

7

Voor het opstellen van dit ontwikkelperspectief hebben we dankbaar gebruik gemaakt van bestaande bronnen. Zowel geschreven als in beelden. Hiervan geven we een overzicht.

Bronnen

7.1 Geraadpleegde literatuur

- Reflectie Groenblauwe Slinger
- Eindrapport Landschappelijk ecologisch onderzoek Bieslandse Bos & Balij
- Actualisatie ruitpaden plan Pijnacker Nootdorp 2020
- BuytenKansen Magazine
- Kaderstellende notitie groen io kernen gemeente Pijnacker Nootdorp
- Bezoekersonderzoek Zuid-Holland def gebieden
- Buytenhout voor wie van buiten houdt eindrapport 2009
- Waterkwaliteit in Regiopark Buytenhout hoogheemraadschap Delft 2022
- Ontwerp omgevingsvisie Zoetermeer 2040
- Ontwerp omgevingsvisie Pijnacker Nootdorp 2050
- Omgevingsvisie Delft 2040
- Evaluatie plan van aanpak recreatie en leisurevoorzieningen Pijnacker Nootdorp 2017-2020
- Actualisatie ruitpadenplan gemeente Pijnacker Nootdorp 2020
- Visie Bosch en Slabbers Buytenhout 2015
- Recreatiekaart Buytenhout
- Natuur op de kaart gemeente Pijnacker Nootdorp

7.2 Beeldmateriaal

Vele beelden zijn gebruikt in de analyse, ter illustratie van ideeën. Deels eigen beelden of van Staatsbosbeheer, deels elder van internet. De bronnen van de grote foto's van de hoofdstukpagina's zijn de volgende:

- Kaft: - <https://natuurlijkpn.nl/bieslanddagen-op-4-en-5-september/>
- 0: - <https://www.flickr.com/photos/gerardstolk/14617215548/in/photostream/>
- 1: - <https://www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/werk-in-uitvoering/buytenhout-toekomstperspectief>

- 2: - <https://benkuipers.nl/project/bieslandse-bos/>
- 3: - <https://groenehartstocht.wordpress.com/2021/03/19/groenehartpad-delft/>
- 4: - <https://go-kids.nl/leiden-den-haag/erop-uit/buitenspelen-in-speelbos-biesbush-in-delfgauw>
- 5: - <https://natuurlijkpn.nl/ontdek/>
- 6: - <https://groenehartstocht.wordpress.com/2021/03/21/groenehartpad-balijbos/>
- 7: - <https://www.nmpijnacker.nl/vereniging/missie>
- 8: - Smartland

7.3 Aandachtspunten bij het opstellen

Er is vooraf een aantal aandachtspunten opgesteld en meegenomen in het ontwikkelperspectief. Voor de volledigheid benoemen we deze hieronder:

- Het is belangrijk dat het zoneringsplan en de uitvoeringsagenda samenhangt met, en een onderdeel vormt van Buytenhout en de ontwikkeling van de omliggende kernen, zowel ecologisch, landschappelijk als recreatief.
- Buytenhout, met de Balij en het Bieslandse Bos daarbinnen, moet benut worden als onderscheidende kwaliteit in deze regio.
- De afgelopen jaren zijn er een aantal visies voor het gebied opgesteld, deze worden betrokken in de analyse.
- Recent is er een Landschaps-Ecologische Systeem Analyse (LESA) uitgevoerd. Dit vormt belangrijke input en wordt geïnterpreteerd en vertaald in het ontwikkelperspectief, zonering en uitvoeringsagenda.
- Relevant zijn ook de Omgevingsvisies vanuit de gemeenten met een Kaderstellende nota voor recreatie en groen en het (ontwerp) Bestemmingsplan Balij-Bieslandse Bos 2021. Ook wordt gewerkt aan een omgevingsprogramma groen in en om de kernen.
- Daarnaast is het bezoekersonderzoek door de provincie relevant. Dit bezoekersonderzoek geeft echter informatie op gebiedsniveau. De

- informatie over recreatie in het gebied zelf is verzameld via:
- Gebiedskennis van de beheerders
 - Kennis, ervaring en informatie (van vertegenwoordigers) van gebruikersgroepen
 - Analyse van data zoals de Strava Heatmap

- Analyse van het aanbod
- Observatie in het gebied zelf en online
- Ten slotte dient het ontwikkelperspectief integraal te zijn en te anticiperen op de kansen en relevante ontwikkelingen uit andere beleidsvelden (water, verstedelijking, infrastructuur, etc.).

Bijlagen

8

A lush green wetland landscape with a pond in the foreground containing water lilies and a semi-transparent text box.

In deze bijlagen in meer diepgang de analyse van het gebied, zowel qua historie, landschap en natuur, als qua recreatieve betekenis. Daarnaast een kort verslag van de participatiemomenten die in het veld zijn georganiseerd, en waarvan de uitkomsten zijn meegenomen in deze Ontwikkelvisie.

Bijlage I - Uitgebreide analyse

Opgaven

Opgaven uit beleid, burgerinitiatieven en initiatieven Omgevingsvisies gemeentes:

Buytenkansen

Kernwaarden als startpunt voor besluitvorming over toekomstige ontwikkelingen; de kernwaarden:

- Ecosystemen met hoge biodiversiteit
- Cultuurhistorisch landschap
- Samenhang: delen versterken het geheel, het geheel versterkt de delen
- Land in de stad
- Plek voor onthaasten en ontspannen
- Verbondenheid

“Een robuust ecosysteem, met een hoge biodiversiteit, is in onze optiek dé basis voor de specifieke recreatieve en agrarische potentie van het gebied. Inrichtingsmaatregelen en beheer moeten gericht zijn op behoud en verbetering van de biodiversiteit in de verschillende biotopen binnen het gebied, uiteenlopend van bos en struweel, watergangen en plassen tot kruidenrijke weiden.”

Analyse en opgave recreatie

Er is een verwachte toename van het aantal inwoners in de regio met ca 25% in 2050. Maar waarschijnlijk komt deze toename al eerder vanwege de versnelling van de woningbouw. Daardoor kan de opvangcapaciteit van het recreatiegebied tegen grenzen aanlopen. Tegelijkertijd zien we dat, door het toenemende besef dat bewegen belangrijk is voor een gezonde levensstijl, de behoefte aan recreatie in het groen toeneemt.

De groeiende vraag betekent dat er knelpunten gaan ontstaan in het recreatieve gebruik door drukte. Denk aan overlast voor omwonenden, recreanten die te veel drukte ervaren, of onveilige situaties op de smalle fietspaden door toegenomen recreatieverkeer. Ook kan door de groeiende recreatievraag die niet goed opgevangen wordt, verstoring en schade ontstaan aan de natuur. Het optimaal benutten van het groengebied voor recreatie, is een belangrijke opgave. Juist omdat in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag robuuste groenstructuren schaars zijn, en ook de kwetsbare

natuur in de kuststreek ontzien moet worden.

Balij- Bieslandse Bos zien we op dit moment als een patchwork van vlakjes en losse delen. Hoewel de logica en structuur voortvloeit uit de historie en geomorfologie, wat terugkomt in het watersysteem en natuurwaarden, en ook karakter geeft, is het nog mooier als het patchwork belevings- en gebruikerswaarde heeft.

Er zijn diverse recreatieve voorzieningen en er wordt veel gebruik gemaakt van het gebied door onder andere fietsers, wandelaars, natuurgenieters en hondenuitlaters. De vraag van deze groepen verandert echter, en het is het belangrijk dat het gebied mee-ontwikkelt met de veranderende vraag van bewoners, en het gebied vanwege de toename van bezoekers ook optimaal benut wordt.

Recreatieve betekenis

Wat bepaalt de recreatieve betekenis van een gebied? De recreatieve betekenis van een gebied bestaat uit meerdere dimensies:

- de belevingswaarde (welke beleving heeft het gebied);
- de gebruikswaarde (wat kan je er doen);
- en de attractiewaarde (is er een trekker?).

We vatten deze drie ook wel samen als: de juiste mix van rust en reuring, met daarbij een passende attractie of 'landmark'.

Voor de Balij en het Bieslandse Bos lopen we deze drie dimensies langs:

Belevingswaarde

De Balij en het Bieslandse Bos zijn landschappelijk aantrekkelijk vanwege de variatie en de groene basiskwaliteit. Bovendien is best een groot groengebied in een sterk verstedelijkte regio, wat een kwaliteit op zich is, die wordt gewaardeerd door met name de inzichtzoekers en verbindingszoekers. Uit analyse van het gebruik van de paden (via Strava) en het veldbezoek blijkt dat het gebied op dit moment niet echt als een eenheid wordt beleefd, maar als een verzameling groene gebieden. De variatie aan landschappen en uitzichten is groot, maar de beleving van het groen

blijft oppervlakkig, omdat je vaak (het gevoel hebt dat je) langs de rand van het gebied fietst.

Gebruikswaarde

Het gebied kent verschillende routes en routenetwerken (paardrijden, fietsen, wandelen), en een relatief hoge dichtheid. Voor de benutting van het water zijn amper voorzieningen. Het gebied kent relatief weinig openbare en commerciële voorzieningen voor ontmoeting (horeca). De ontmoetingsfunctie van het groen komt nog niet zo goed uit de verf. Met de toename van het aantal eenpersoonhuishoudens (en problematiek zoals eenzaamheid) is die ontmoetingsfunctie wel in toenemende mate belangrijk. Daarnaast zijn er geen leisure- of meer intensieve of commerciële dagrecreatievoorzieningen. Hierdoor zijn er groepen die dit groengebied weinig aantrekkelijk vinden (bijv. plezierzoekers). We denken dat het gebied groot genoeg is om op strategische plekken voorzieningen toe te voegen, waardoor de gebruikswaarde versterkt wordt, zonder de rust en natuurwaarden aan te tasten.

Zo worden ook de bestaande voorzieningen nog beter benut (bijv. de speelbossen).

Attractiewaarde

Het gebied mist nu een trekker of iets dat het gebied onderscheidt van de andere bossen. Er zijn wel interessante landschapskunstobjecten (w.o. Hekzit, De hoge Zit, uitkijktoren Floriade, blauwe brug), maar ze lijken een beetje vergeten of neergezet als verborgen parels. Om de attractiewaarde te versterken is het goed om te kijken naar de karakteristiek van het gebied, en daarop aan te haken. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld het verplaatsen van de bestaande (ontoegankelijke) uitkijktoren naar een plek waar die wel toegankelijk kan zijn of het doorborduren op de landschapskunst zoals de Blauwe Brug en Hekzit. Andere optie is het toevoegen van een bijzondere voorziening (leisurevoorziening, vlonderpad, unieke beleving) op een bijzondere plek zoals de Dobbepas.

Gebiedsanalyse

In het eerste deel van de analyse zijn relevante historische, actueel

fysieke, ecologisch kwalitatieve en recreatief functionele gegevens samengebracht. Deze zijn in een uniforme uitsnede en cartografie weergegeven om een goede koppeling van kaartlagen mogelijk te maken. Hierop worden in de volgende fase verschillende inrichtingsideeën gebaseerd. De analyse is feitelijk een levend onderdeel, dat waar nodig thematisch, mede naar aanleiding van deze inrichtingsideeën, verder zal worden gedetailleerd.

Bijlage I - Uitgebreide analyse

Historische ontwikkeling

Een analyse van de historische ontwikkeling van dit landschap laat veel relevante aspecten zien die terugkomen in de beschrijving van de actuele fysieke situatie en daarmee de huidige kwaliteiten.

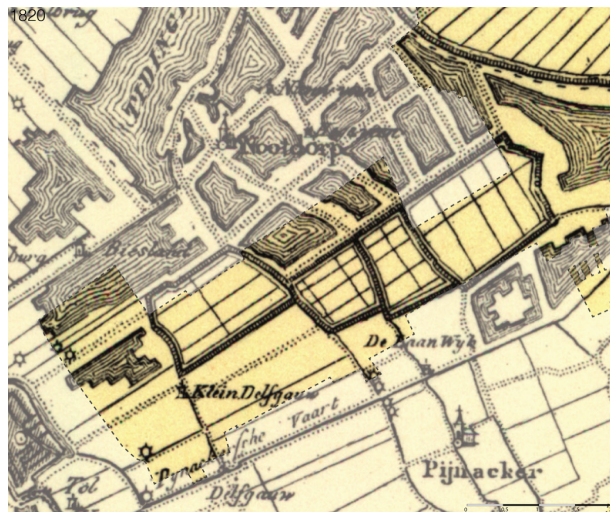
In de verre geschiedenis bestond dit gebied uit een wadden-achtig kustlandschap met wadplaten en getijdereken, en met daarin een afstromende rivier de Gantel.

Een momentopname, want de stijgende zeespiegel formeerde vervolgens duinruggen aan de kust, die het achterland afsloten en hier een zoet moerasgebied lieten ontstaan dat uitgroeide tot een hoogveenlandschap. Dit landschap is na het jaar 1000 geleidelijk ontgonnen en gedraineerd, wat heeft geleid tot oude verkavelingspatronen, wetingen en bebouwingslinten. In de 16e eeuw bleek dit veen

een belangrijke energiebron en is daartoe vervolgens, vanuit de bebouwingslinten, geleidelijk afgegraven. Dit had een zeer waterrijk landschap tot gevolg, aanvankelijk van vaarten, legakkers en petgaten, lange veenmeren, die later door het wegspoelen van de legakkers tot grootschaliger veenmeren uitgroeide. Het landschap net zuidelijk van ons gebied, Delftse Hout en Pijnacker, bleek niet geschikt en is niet

afgegraven, leidend tot een sprong in het landschap, die vooral bij het 'Krekengebied' nog zeer markant aanwezig en zichtbaar is.

De overige verveningsplassen zijn stuk voor stuk drooggelegd, de hoge wetingen (zoals de Vlielandsevaart en de Tweemolentjesvaart) als boezem- en afwateringssysteem in het landschap achterlatend. Slechts in het westen is een klein fragment

1820

1850

1900

van het petgatenlandschap bewaard, de Nootdorpse Plassen. Naast door de hooggelegen boezemweteringen met dubbele kade zijn de droogmakerijen soms ook van elkaar gescheiden door een enkele kade.

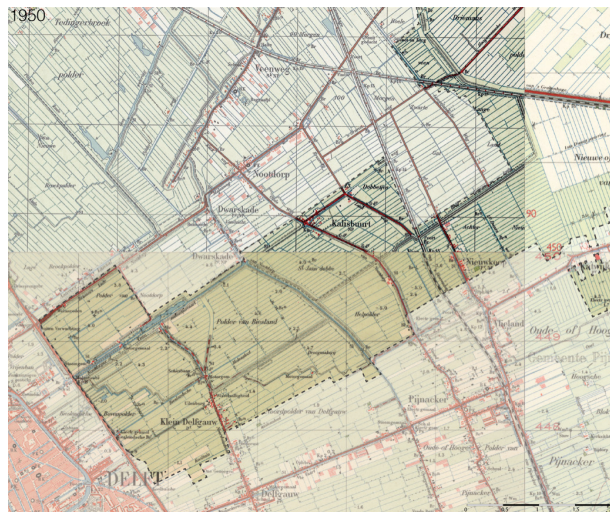
De uitgeveende en later drooggelegde plassen zijn vervolgens verkaveld met een nieuw

sloten- en wegenpatroon. Maar ze laten in hun ondergrond subtiel ook nog de waddenhistorie zien, met de iets zandigere en door inversie iets hoger gelegen kreekruggen.

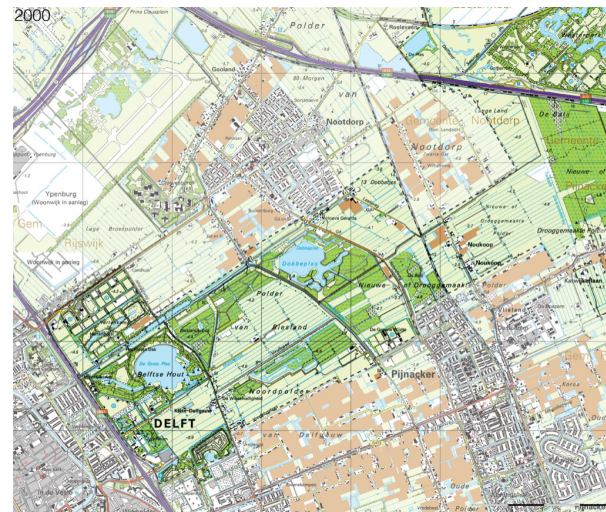
In de 20ste eeuw is dit landschap vervolgens steeds verder gaan verstedelijken met woningen, kassen en infrastructuur. In de jaren '60 en eind jaren '80 is een aanvang

gemaakt met het aanleggen van een recreatieve groenstructuur, tevens als groene buffer tussen groeikernen als Zoetermeer, Nootdorp, Pijnacker en Delft. De Grote Plas Delftse Hout, ontstaan als zandwinplas in de jaren '60, vormde een eerste ontwikkeling aan de Delftse zijde. De Floriade in 1992 vormde een startpunt aan de Zoetermeerse zijde. Later zijn

daartussen het Bieslandse Bos en het Balijbos ontwikkeld, samen onderdelen van Buytenhout als grotere regionale groenstructuur. In de kaartenreeks is een aantal markante momentopnamen in deze ontwikkeling weergegeven.

1950

2000

2020

Bijlage I - Uitgebreide analyse

Maaiveldhoogte - AHN

Het beeld van de maaiveldhoogtes toont het verhaal zoals hierboven geschetst. Meest opvallend is het onderscheid tussen het hooggelegen, niet verveende gebied, en het laaggelegen verveende en later drooggelegde gebied, de droogmakerijen, met hierin nog wel het hooggelegen boezemsysteem en de smalle Nootdorpse Plassen als historische relictten van het veenlandschap. In de droogmakerijen valt vooral het krekpatroon in lage

kleibodem op, een patroon dat onder de boezems en kades doorloopt. Feitelijk is door het gehele gebied een langgerekte kreekrug zichtbaar, die zich op dit moment overigens nergens vertaalt in de landschappelijke inrichting of beplanting.

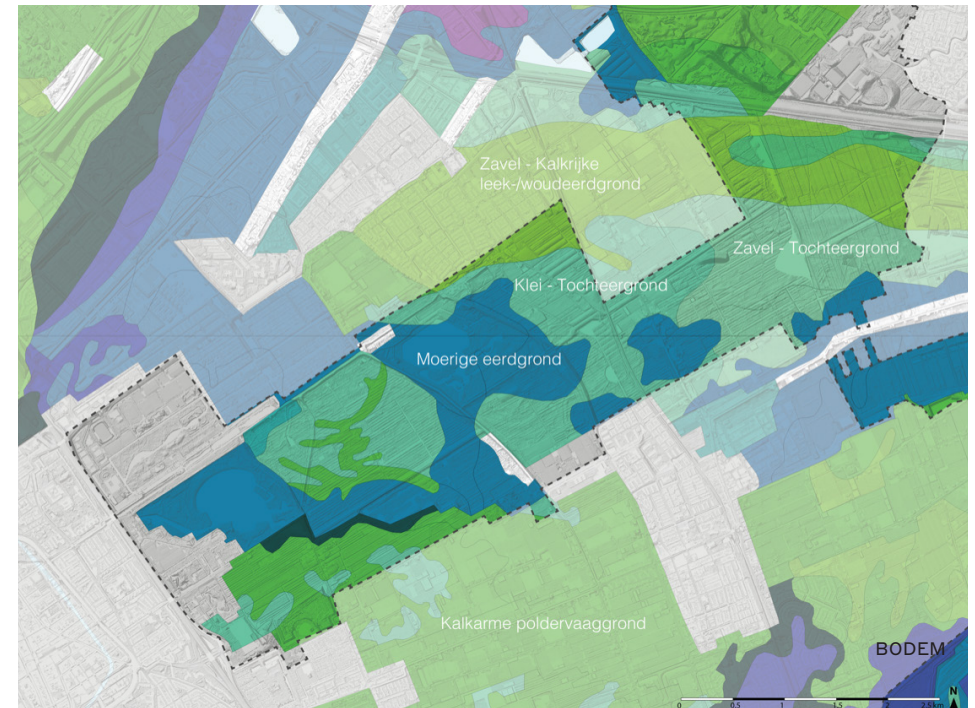
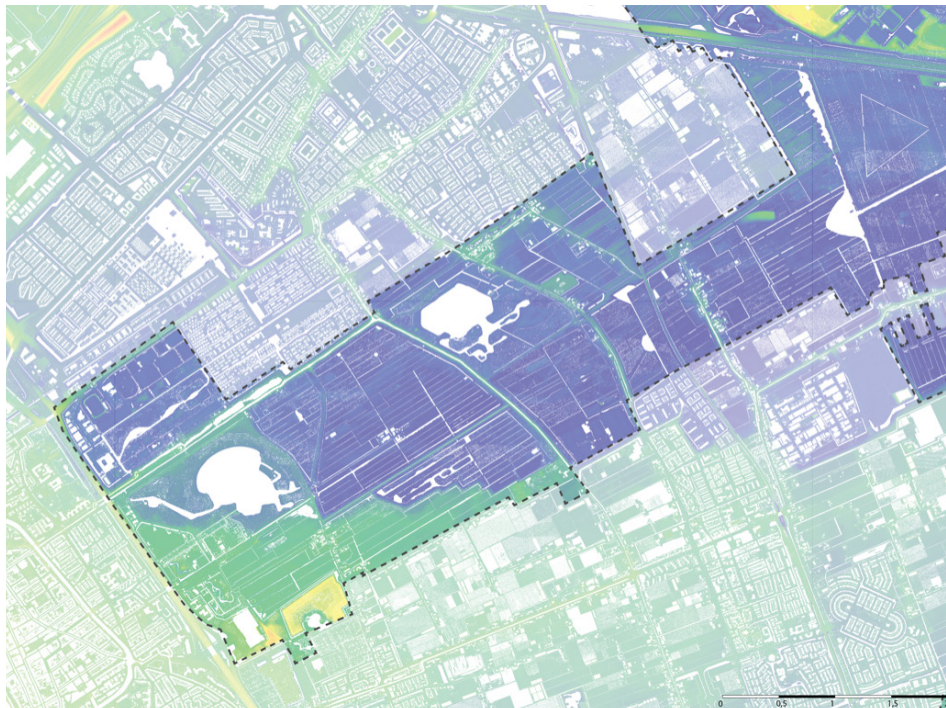
Een opvallende kunstmatige toevoeging is het reliëf van het Floriadeterrein bij Zoetermeer, sterk gearticuleerd nabij de huidige entree, en meer subtiel verderop, zoals bijvoorbeeld de driehoek

in het Balijbos. In het centrale open gebied is een geleidelijk oplopende zichtheuvel aangebracht. Daarnaast zijn de waterbergings- en recreatieplassen uitgegraven en is het materiaal veelal verwerkt in beperkt opgetilde oevers. Ten slotte zijn naast alle boezems en kades de cunetten van de Oudeweg/ Noordweg en de Regiorail opvallend, die als kades dwars door het gebied lopen.

Geomorfologie en Bodem

De historische ontwikkeling weerspiegelt

zich ook sterk in de bodemkaart. Meest dominant aanwezig is de grote kreekrug, oorspronkelijk van het riviertje de Gantel(?), onder het noordelijke Balijbos en de beukendriehoek. Hier is in de lichte welving een zgn zavelige kalkrijke leek- /woudeerdgrond aanwezig (pMn55A). Deze kreekrug ligt ingebed in een omgeving van zavelige 'tochteerdgronden' (pMo50) onder het zuidelijk Balijbos en het open weilandgebied, die overgaat in kleiige tochteerdgronden (pMo80) in het

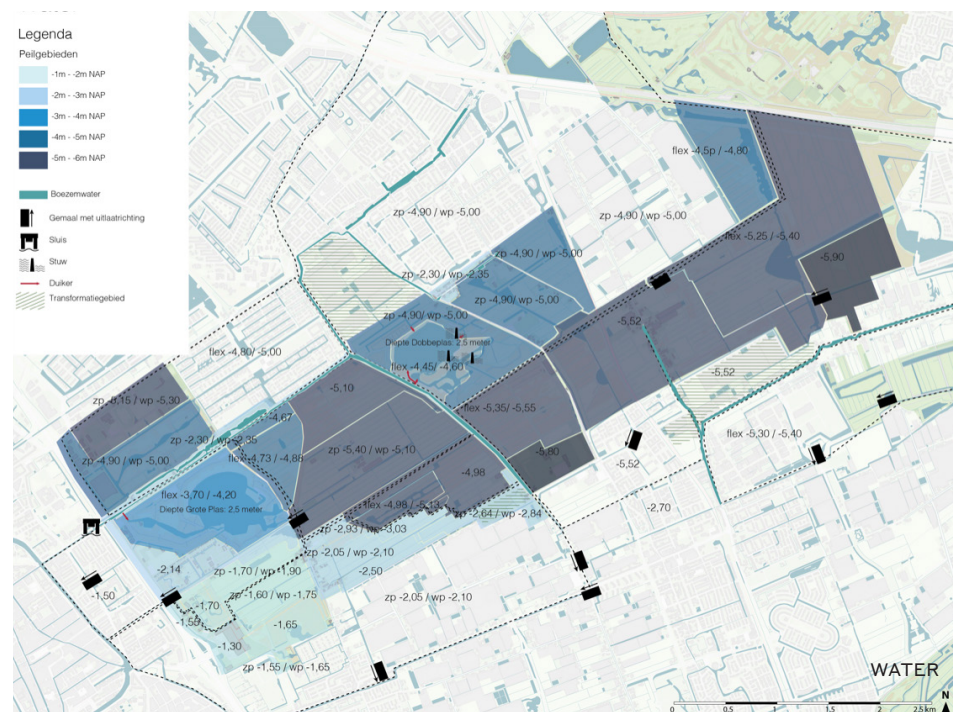

Wandelbosgebied, onder de 'Biesbush' en in een groot deel van de Bieslandse polder. Daarbinnen verder enige kleinere kreekruigen Bieslandse polder met kleiige kalkarme leek- /woudeerdgronden (pMn85C).

Naast de iets lichtere kreekruigen in hun iets zwaardere omgeving bevinden zich centraal in het gebied, rond de Grote plas Delftse Hout, de Dobbenplas, het Krekengebied en rond de Katwijkseleen veenrestbodems,

als overblijfselen van de onvolledige vervening of van weggeslagen legakkers. Dit zijn zogenaamde moerige eerdgronden met een moerige bovengrond of moerige tussenlaag op de daardoor niet-gerijpte zavel of klei (Wo).

Op het hoge land bij Pijnacker en de Delftse Hout is de oorspronkelijke dunne veenlaag, die zich alleen nog uit in het kavelpatroon, geheel geoxideerd en zijn toch kleiige kalkarme leek- / woudeerdgronden (pMn85C) aanwezig.

Enige kunstmatige bodems in het gebied ten slotte zijn de zwemstranden en de zandige weg- en spoorcunetten van de A12, de spoorlijn en de regioliijn.

Waterhuishouding en -kwaliteit

Essentieel in een polderlandschap is het systeem van waterhuishouding. Dit bestaat in ons plangebied uit een beperkt aantal hoofdeenheden, met daarin op detailniveau enige nuancering. De westelijke hoofdeenheid is het boezemsysteem vanuit de Schie en Delft. De peilen van de oude stadskern van Delft en het Schiekanaal liggen hoog, met een vast streefpeil op -0,43m NAP. Daaraan is een lokaal boezemsysteem gekoppeld op een lager peil, zomerpeil (zp) op -2,30 – winterpeil (wp) op -2,35m NAP, namelijk de Tweemolentjesvaart inclusief de Nootdorpse Plassen, doorlopend tot de Sportlaan in Pijnacker. Het Gemaal van Nootdorp vormt het verbindingspunt, en verzorgt naast op het opmalen naar het hoge systeem ook het aflaten van water naar het lagere systeem.

Aan de oostzijde domineert het lokale boezemsysteem vanuit Pijnacker, met de Nieuwkoopse- en Katwijkervaart als hooggelegen boezems in het plangebied, en een vast peil op -2,70m NAP. Het

gehele stedelijke gebied van Pijnacker ligt op dit niveau en is dus zeer direct met ons gebied verbonden.

Rondom deze lokale boezemsystemen liggen de lage poldersystemen, bestaand uit enkele grote gekoppelde polders, vaak met bewoninglinten en kavels daartussen met iets verhoogde waterpeilen. In het noordoosten de Polder van Nootdorp, met als peilen zp -4,90 en wp -5,00m NAP, met enkele doorsnijdingen van woonlinten en erven met hoger peil. Daarin ligt de Dobbeplas op een regulier flexibel peil van -4,45 - -4,60, maar tevens functionerend als 'gestapelde berging' met een mogelijke peilopzet van ca 40cm en met het inlaatpunt direct vanaf de Delftse boezem Tweemolentjesvaart-Sportlaan.

Aan de zuidoostkant de nog lager gelegen Nieuwe- of Drooggemaakte Polder met het Balijbos, het weilandgebied van de Scheg zuid en het gebied rond de Nieuwkoopseweg, met verschillende peilvakken variërend van -5,90 - -5,25m NAP.

De westkant betreft vooral de Polder Biesland, met in het landbouwgedeelte als peilen zp -5,40 en wp -5,10m NAP, het Bieslandse Bos iets hoger,

Bijlage I - Uitgebreide analyse

van -4,73m tot -4,88m NAP, en het Krekengebied op van -4,98m tot -5,13 m NAP. Dit markeert de overgang naar het zuidelijke hoge land bij Pijnacker en Delfgauw met de Noordpolder met veel hogere peilen, van -2,10m tot -1,60 m NAP.

In de studie van Waardenburg is een bijlage opgenomen over de waterkwaliteit in het gebied. De hoofdlijn hierin is dat de Chemische kwaliteit volgens de landelijke normen als 'matig' beoordeeld wordt, veroorzaakt door hogere concentraties van nutriënten (fosfaat, stikstof), die worden nageleverd uit de waterbodem of afkomstig zijn uit neerslaand slib. Het doorzicht is vaak slecht, minder dan 40 cm, door opwerveldende deeltjes onder invloed van windwerking, bodemwoelende vissen, Amerikaanse rivierkreeften (en wellicht ook ganzenerosie van (voor)oevers). In warme periodes worden momenteel regelmatig watertemperaturen van 25-27,5°C gemeten, wat leidt tot een matige tot ontoereikende score. Temperaturen van 30°C (score slecht) zijn tot dusver nog niet gemeten. Regelmatig baggeren wordt als maatregel genoemd om de waterkwaliteit te verbeteren/op orde te houden.

Ecologische waterkwaliteit wordt als volgt beoordeeld: Verzuring, toxische stoffen of verzilting zijn niet aan de orde. De voedselrijkdom van het water is echter hoog, wat grotendeels het gevolg is het inlaten van voedselrijkboezemwater met meststoffen. De zuurstofhuishouding is (mede door de voedselrijkdom en vermoedelijk ook door de hoeveelheid slib in het water) niet heel goed. Er is in de watergangen weinig variatie in structuur, zodat er weinig variabiliteit aanwezig is in habitats voor flora en fauna. Door deze omstandigheden komt het door het Hoogheemraadschap gewenste ecologische systeem moeilijk tot ontwikkeling.

Natuur

Voor de analyse wat betreft natuurkwaliteiten en biodiversiteit verwijzen we naar de recente landschapsecologische systeemanalyse van Bureau Waardenburg. Deze is gebaseerd op diverse bronnen, maar duidelijk wordt gesteld dat gebiedsdekkende inventarisaties ontbreken, waarmee de actuele natuursituatie slechts beperkt bekend is, en vooral gefundeerde aannames worden gedaan. Uit deze studie volgen een aantal hoofdlijnen en conclusies.

De belangrijkste natuurwaarden bevinden zich in de twee natte natuurkernen in het gebied, de Schegnoord en het Krekengebied. In de Scheg leven bijvoorbeeld otters, bevers, en ijsvogels. Iconische soorten, maar met zeer kleine populaties en daarmee erg kwetsbaar voor verstoring en uitsterven. Bovendien ontbreken goede verbindingen, zowel intern tussen beide natte natuurkernen als extern met omliggende groengebieden. Deze verbindingen staan wel op de provinciale

kaarten, maar krijgen in realisatie nauwelijks prioriteit.

Daarnaast beginnen zich steeds meer natuurwaarden te ontwikkelen in de nog jonge bosgebieden in het gebied. Zo is het Balijbos een gevarieerd bos waarin met gericht bosbeheer van de randen en intern in het bos steeds meer kwaliteit en diversiteit wordt gerealiseerd. De essentaksterfte heeft hier een behoorlijke impuls aan gegeven, door herplant met een zeer

gevarieerd sortiment mogelijk te maken. Bijzonder ook is het driehoekige blok van beuken in het Balijbos. Geconstateerd is dat deze op een niet-natuurlijke natte kleiondergrond staat, maar het blok wordt uit redenen van jonge cultuurhistorie toch gehandhaafd en via gerichte dunningen naar een structuurrijker beukenbos ontwikkeld. Blijkens waarnemingen is dit bosgebied het leefgebied van de Boommarter, ook een iconische soort die steeds verder weet op te rukken in west Nederland. Aan de zijde van Zoetermeer is het bos vooral populair bij kinderen, als groot en gevarieerd speelbos.

Aan de Delftse kant is het Bieslandsche bos aanwezig, ook een jong polderbos met een groot aandeel populieren, dat ook geleidelijk wordt getransformeerd. Hierin is het grote en eveneens populaire speelbos 'Biesbush' opgenomen.

Centraal in het gebied, aan de zijde van Nootdorp, ligt het vooral natte en elzenrijke bosgebied rond de Dobbenplas. Dit is de afgelopen jaren uitgebreid met het zeer jonge Wandelbos, een gebied waar zich net iets van een bosmilieu begint te ontwikkelen. Aan de zijde van Pijnacker ligt het Dobbecos, deels aangelegd

volgens een strak vormgegeven patroon, maar intern mooi verwilderd tot deels een nat schietwilgenbos. Ook aan deze zijde kent het Krekengebied ook een groot aandeel bos, elzenbroekbos in dit geval, hoewel de waterpeilen vrij laag zijn en daarmee de echt natte ondergroei ontbreekt. Een poging om dit bosgebied verder uit te breiden is jammerlijk mislukt door overwoekering door de dijkviltbraam, waarover hierna meer. De natuurkwaliteiten van al deze jonge bosgebieden bestaat zoals verwacht vooral uit een aantal bekende zangvogelsoorten, spechten en buizerds, met in voedselrijke ondergroei vooral een fauna van rugtevlinders. Vleermuizen zijn eveneens veel waargenomen, met vooral de te verwachten soorten, de twee dwergvleermuizen, laatvliegers en grootoorvleermuizen. Naast de natte kernen en de bosgebieden bevinden zich in het gebied twee grotere open weilandgebieden. De meest westelijke is de Polder Biesland, met daarin centraal gelegen de Bieslandhoeve als goed functionerende 'stadsboerderij'. De weilanden worden redelijk extensief gebruikt en beheerd en kennen een beperkte natuurwaarde. Het oostelijke open gebied is de Scheg-zuid, ten westen van het de blauwe brug/ zichtpunt aan het einde van de water-

as van het voormalige Floriadegebied. Hieruit klinkt al door dat deze openheid, met de grazende koeien (in beheer van de Biesland Hoeve) en het zicht op de grote kerk van Delft, de belangrijkste kwaliteit is. Wat betreft natuur is de waarde beperkt tot enkele weidevogels en vooral veel ganzen. Recent is een gedeelte uitgegraven waardoor zich voor de uitzichtbrug een iets grotere waterplas bevindt. Oevervegetatie ontbreekt echter grotendeels. Alleen een zone met losse bosopstanden aan de noordzijde, spontaan ontwikkeld en als exclaves van begrazing uitgesloten, kennen met hun overgangen en zoomvegetaties een hogere biodiversiteit.

Een soort die in het boven beschreven landschap uitstekend zou passen, maar wonderlijk genoeg ontbreekt, is de ree. Deze soort is de afgelopen decennia in vrijwel geheel west Nederland opgerukt, maar heeft dit gebied door de dichte verstedelijking en vele barrières nog niet kunnen bereiken. De verwachting is dat de ree, met realisatie of optimalisatie van enkele cruciale verbindingen, binnen afzienbare tijd het gebied ook zal bewonen.

De analyse van Waardenburg benoemt ook een aantal ecologische knelpunten. Hoofdknelpunt is zoals hierboven beschreven de waterkwaliteit en daarmee het ontbreken van een gezond water-ecosysteem zowel wat betreft flora als wat betreft fauna. In het gehele gebied is te veel bagger aanwezig, zijn oeverprofielen zodanig gevormd of worden zo strak beheerd dat zich nauwelijks oever- en watervegetatie kan ontwikkelen.

Daarnaast zijn als ecologische knelpunten benoemd enkele invasieve exoten. In de bossen zijn dit de dijkviltbraam en de veelbloemige roos, die zeer sterk woekeren en feitelijk een deken over de bosbodem vormen die jonge boompjes en alle andere ondergroei verstikken. In de randzones komt hier de grote berenklauw bij als dominante soort, en in het watersysteem de Amerikaanse rivierkreeft die mogelijk ook bijdraagt aan de ongunstige oeverprofielen en het baggerprobleem.

Bijlage I - Uitgebreide analyse

Landschappelijke identiteit

De bovenstaande thematische analyses beschrijven allen deelaspecten van het landschap. Als geheel hebben we dit ook in kaart gebracht, vooral zoals het landschap de basis kan zijn van de beleving door de bezoeker. Daarin zijn de verschillende typen van het oorspronkelijk landschap belangrijk, dus de oudere hogere gronden ten opzichte van de relatief jonge droogmakerijen. Het markante hooggelegen boezemsysteem ligt

daarin als opvallende structuur met een geheel eigen kwaliteit, zowel in reliëf, in nabijheid van het water, in kwaliteit van het water en de watervegetaties en in de cultuurhistorische bebouwing. En met de Nootdorpse plassen als bijzonder landschapsrelict.

In dit oorspronkelijke landschap is daarnaast een opvallende hoofdrichting aanwezig, van zuidwest naar noordoost. Mogelijk heeft deze richting vooral zijn oorsprong in de oorspronkelijke loop en

stroomrug van de Gantel die bepalend is geweest voor de ligging van goede en minder goede vestigingsplaatsen en afwateringssystemen in het oorspronkelijke veengebied. Deze hoofdrichting komt tot uiting in een aantal hoofdwatergangen zoals de Tweemolentjesvaart en de Katwijkervaart en in de fijnere kavel- en slotenstructuur van de meeste droogmakerijen. Dwars daarop liggen een aantal doorsteken door het gebied, juist de oude bebouwingslinten tussen Pijnacker en Nootdorp en ook takken van de beide boezemsystemen.

In de recente landschapsontwikkeling en de bosaanplant zijn deze hoofd- lengterichting en de dwarsrichting voor een groot deel gevolgd en sterker aangezet. In de kaart van de massa/ruimte studie is dit weergegeven. Het meest concreet is dit in de zichtlijn over de water-as vanaf het voormalige Floriadeterrein Zoetermeer richting de grote kerk van Delft. Het water en de beukenlaan in het Balijbos en de bospartijen en lanen aan weerszijden van het open weidegebied begeleiden dit zicht. Ook de lanen rond de polder Biesland en het Bieslandse Bos en de entrees vanuit de richting Delft versterken dit gevoel van een

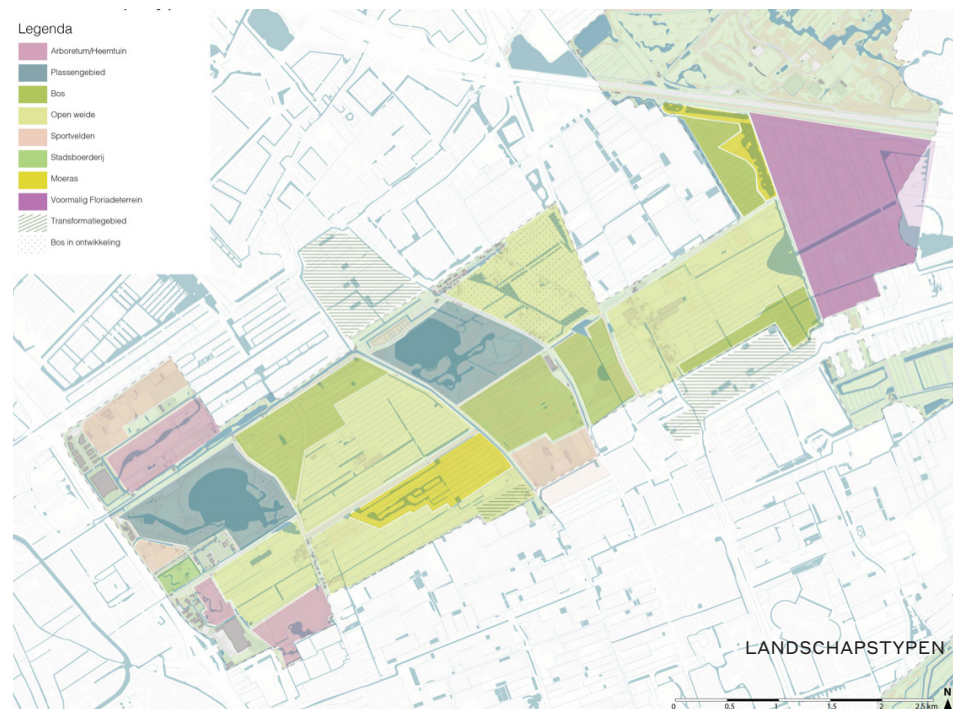
hoofdrichting. Soms echter zijn deze begeleidende groenstructuren afwezig en dringt de uitstraling van het kassenlandschap of van het stedelijk gebied ver het gebied binnen. Zoals bij het kassengebied van Noortdorp of de randen van Pijnacker. Dit tast feitelijk de kwaliteit van de open ruimtes aan. Versterking of verdichting van deze randzones zou de rust en beleving van het gebied als groene oase eenvoudig kunnen vergroten, en nemen we op als bouwsteen en opgave voor het ontwikkelperspectief.

Recreatie

We gaan in op het recreatieve gebruik en aanbod, allereerst voor het gebied als geheel, vervolgens op de leefstijlen, het aanbod, het huidige recreatief gebruik. Hieruit hebben we opgaven geformuleerd als bouwstenen en als aanzet van het volgende deel van het ontwikkelperspectief.

Bezoekersaantallen

Het gebied is opgenomen in de onderzoeken "Recreëren in groen Zuid-Holland 2022" en het NBTCNIPO Bezoek natuur- en recreatiegebieden - gebieden Zuid-Holland 2017. Beide onderzoeken kennen dezelfde aanpak opzet maar zijn niet helemaal vergelijkbaar omdat

in 2022 Biesland & Delftse Hout zijn onderzocht (als één gebied) en in 2017 alleen Balij en Bieslandse Bos.

Opvallende punten zijn:

- Het aantal bezoeken per jaar zit tussen de 3 en 3,5 miljoen (in 2017 1,5-2 miljoen). Hiermee is het gebied qua bezoekersaantal vergelijkbaar met Meijndel en Berkheide, de Rottmeren en het Haagse Bos, en behoort het tot de meest bezochte groengebieden in

de provincie (alleen de stranden en duingebieden ontvangen meer bezoekers). Qua bezoekerdichtheid (bezoeken per hectare) is dit gebied een middenmoter: het is een relatief groot gebied.

- Van de 3-3,5 miljoen bezoekers, komen de meeste mensen naar het Delftse Hout, en circa 1/3 naar Balij en Bieslandse Bos. Dit betekent dat het aantal bezoeken per hectare in dit gebied vrij laag ligt, tussen de 1000 en 3000 bezoeken per ha

(terwijl de Delftse Hout en andere drukke gebieden er meer dan 10.000 per ha ontvangen)

- Het aantal unieke bezoekers ligt wat lager, wat betekent dat de bezoekers vaak terugkomen in dit gebied: het zijn trouwe bezoekers.

Verwachte groei van het aantal bezoekers

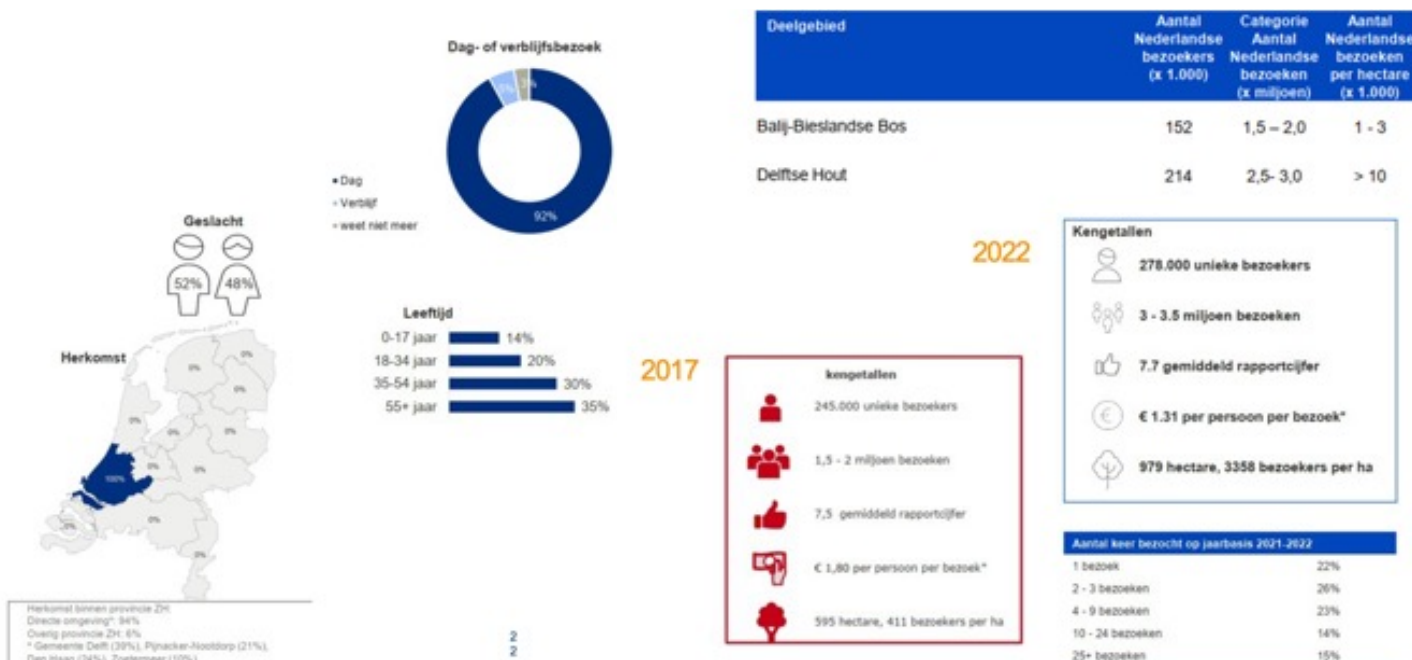
Het aantal woningen in de gemeenten Pijnacker-Nootdorp, Delft, Zoetermeer blijft groeien, van 287.000 in 2022 naar

355.000 in 2050. Een groei van bijna 25%. Daarom is de verwachting dat ook het aantal bezoekers dat gebruik zal willen maken van het gebied zal groeien.

Waardering en bestedingen

In bovengenoemde onderzoeken zijn bezoekers naar hun gemiddelde besteding en waardering van het gebied gevraagd:

- Het gemiddelde rapportcijfer voor dit gebied is een 7,7. Dat interpreteren we als netjes, maar

bron: Recreëren in groen Zuid-Holland, 2022

Bijlage I - Uitgebreide analyse

geen dikke voldoende. Het zit iets onder het gemiddelde rapportcijfer (7,8). Het cijfers is wel gespregen ten opzichte van het 2017 onderzoek.

- De bestedingen zijn met €1,31 per bezoeker heel laag, zeker als we ermee rekening houden dat Delftse Hout ook is inbegrepen in dit gebied (in het 2022 onderzoek). Gemiddeld zijn de uitgaven €5,91 euro per persoon per bezoek. Opvallend is dat het uitgaven in 2017 hoger lagen.

Type bezoekers

Uit de bovengenoemde onderzoeken, veldbezoeken en gesprekken met de boswachters van het gebied kunnen we daarnaast het volgende over de bezoekers in het gebied zeggen:

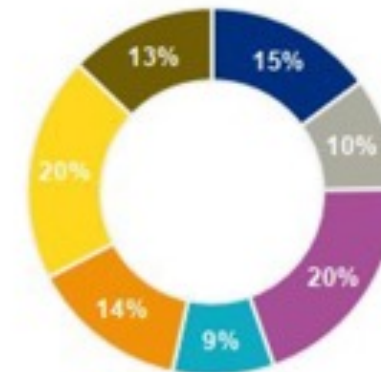
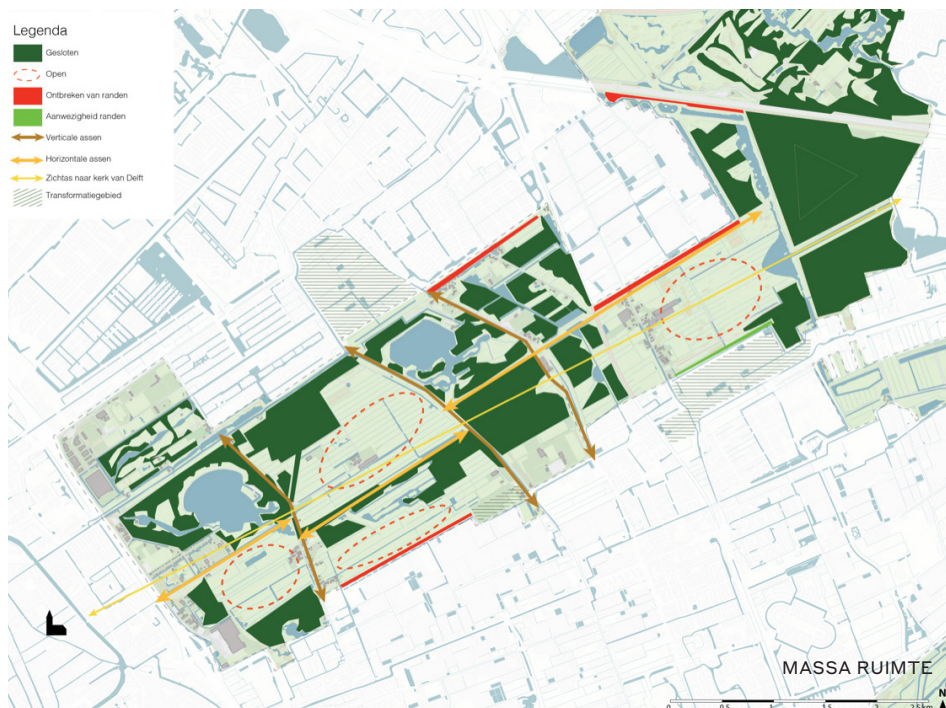
- De meeste mensen die dit gebied bezoeken zijn 55 of ouder.
- Bezoekers komen om te wandelen, fietsen / wielrennen, horeca te bezoeken, en de hond uit te laten. Dat doen zij hier omdat het dichtbij

is, omdat ze een frisse neus willen halen, willen genieten van natuur en landschap, willen sporten, met een groepje op stap zijn of uit gewoonte.

- 42% van de mensen komt hier met de fiets, 35% lopend en 18% met de auto, de meeste mensen komen dus fietsend of lopend
- Er is een verandering in recreatiebehoefte: mensen worden actiever en willen ontmoeten
- Wandelaars blijven binnen deelgebied en ervaren daar veel rust

Leefstijlvinder omgeving

Naast bovengenoemde analyse kan ook de Leefstijlvinder worden ingezet om de doelgroepen van het gebied te analyseren. De Leefstijlvinder geeft door middel van zeven zogenoemde recreatieve leefstijlen inzicht in waar mensen in hun vrije tijd behoefte aan hebben en wat de verschillen hierin zijn. De Leefstijlvinder geeft ook inzicht in de recreatieve leefstijlen van inwoners van de omliggende wijken. De leefstijlen die het meest aanwezig zijn in de

Leefstijlen bezoekers

wijken en buurten rondom de Balij en het Bieslandse Bos zijn de Stijlzoeker en de Plezierzoeker (zie ook <https://leefstijlvinder.nl/>).

Leefstijlvinder bezoekers

Ook van de bezoekers weten we de leefstijlen (uit het voorgenoemde onderzoek "Recreëren in groen Zuid-Holland 2022". De groepen die het meest in dit gebied komen zijn anders dan de meest voorkomende leefstijlen onder de

buurtbewoners, namelijk inzichtzoekers en verbindingszoekers.

Conclusies leefstijlvinder

De mensen die het meest in deze regio wonen zijn de Stijlzoeker en de Plezierzoeker, maar de bezoekers die het meest in dit gebied te vinden zijn, zijn de Inzichtzoekers en de Verbindingszoekers. Dit zijn in het schema van de leefstijlvinder groepen die naar iets anders op zoek zijn: zij

zoeken meer dan anderen, juist gebieden zonder voorzieningen, gebieden met een zekere mate van ongereptheid.

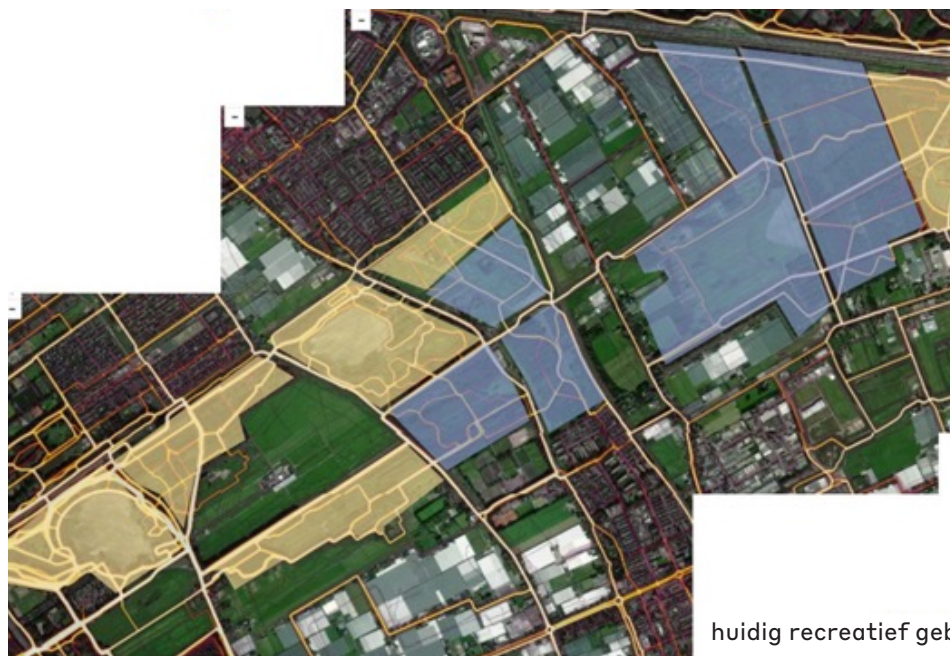
Verklaring hiervoor is dat de voorzieningen en inrichting van het gebied niet helemaal past bij de wensen van de dominante leefstijlen. Met name valt op dat dit gebied weinig (commerciële) voorzieningen en horeca heeft, waardoor het minder aantrekkelijk is voor de dominante groepen. Daarnaast hebben de voorzieningen niet overal de kwaliteit en uitstraling die gewenst is door de stijlzoeker of avontuurzoeker. Waar er voorzieningen zijn die wel goed aansluiten bij de verwachtingen van bijvoorbeeld de avontuurzoeker of

stijlzoeker (bijvoorbeeld Café Du Midi), zien we dat die behoorlijk druk zijn.

Recreatief aanbod

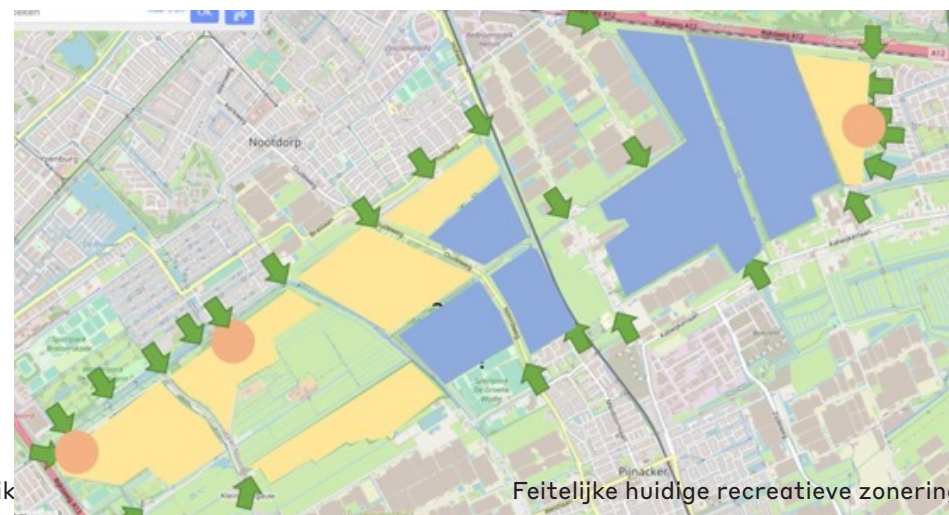
Horeca

In het gebied is er een beperkt recreatief aanbod. Er zijn enkele horecagelegenheden, zoals De Balije Tuin en Café du Midi, die echter wel erg populair zijn. Daarnaast is er in de omgeving een divers verblijfsaanbod te vinden, binnen/dichtbij het gebied is er bijvoorbeeld een Bed en Breakfast te vinden, een Scouting kampeerterrein (labelterrein) voor groepen en vakantiehuizen.

Huidig recreatief gebruik

Huidig recreatief gebruik

Feitelijke huidige recreatieve zonering

Bijlage I - Uitgebreide analyse

Attracties en bezienswaardigheden

Qua vermaak zijn er onder andere twee speelbossen, een amfitheater en het floriadebos met kunstwerken. Opvallend is dat er een concentratie van voorzieningen bij Zoetermeer en Dobbepas (en Grote Plas) is. Daarnaast zijn de voorzieningen in het gebied met name aantrekkelijk voor de inzichtzoeker en verbindingszoeker.

Water voor recreatie

We zien in het gebied veel waterlopen en twee zwemplassen. Echter het gebruik van de waterlopen en sloten voor water en oeverrecreatie is minimaal. Met het oog op klimaatverandering (toename hittegolven en hittestress in bebouwd gebied) is het van belang om meer ruimte te bieden voor de groeiende vraag naar water- en oeverrecreatie, denk aan open water zwemmen, suppen, vissen, zitten langs de waterkant, etc. hierbij het natuurlijk belangrijk dat de waterkwaliteit goed is, maar ook dat de oever goed toegankelijk is.

Paden

Er lopen diverse soorten paden door het recreatiegebied. De basis gebruikswaarde is sterk door het aantal wandel- en fietspaden en ruiterspaden. Er zijn een aantal

ontbrekende schakels in padennetwerk. Het wandelroutenetwerk is echter deels verouderd en niet echt fijnmazig. Daarnaast zijn er geen MTB-paden en weinig (commerciële) voorzieningen langs de paden en routes. Ook zijn er diverse typen bezoekers die gebruik maken van hetzelfde pad. Door de gekozen ontsluitingsstructuur voor de fiets (1 'ruggengraat' met paden tussen de dorpen haaks daarop) heeft de fietser het idee dat die langs de bossen en groengebieden fietst, in plaats van er doorheen.

Ingangen

De Balij en het Bieslandse Bos zijn vanuit de omliggende dorpen en wijken op verschillende plekken te bereiken. Op een aantal plekken is een informatiepaneel te vinden, dat de bezoekers welkom heet. Ook zijn er op enkele plekken hekken en palen die de ingang markeren. Hierdoor is het gebied herkenbaar en wordt het de bezoeker duidelijk dat hij een bijzonder gebied in gaat.

Aan de zuidzijde (de kant van Pijnacker) zijn er echter minder ingangen het gebied in. Ook zijn de ingangen hier niet goed herkenbaar.

Op twee plekken is er een entreegebied waar meerdere functies geclusterd zijn: bij de Balijhoeve bij Zoetermeer en bij de Dobbepas bij Nootdorp. Deze plekken functioneren echter niet optimaal.

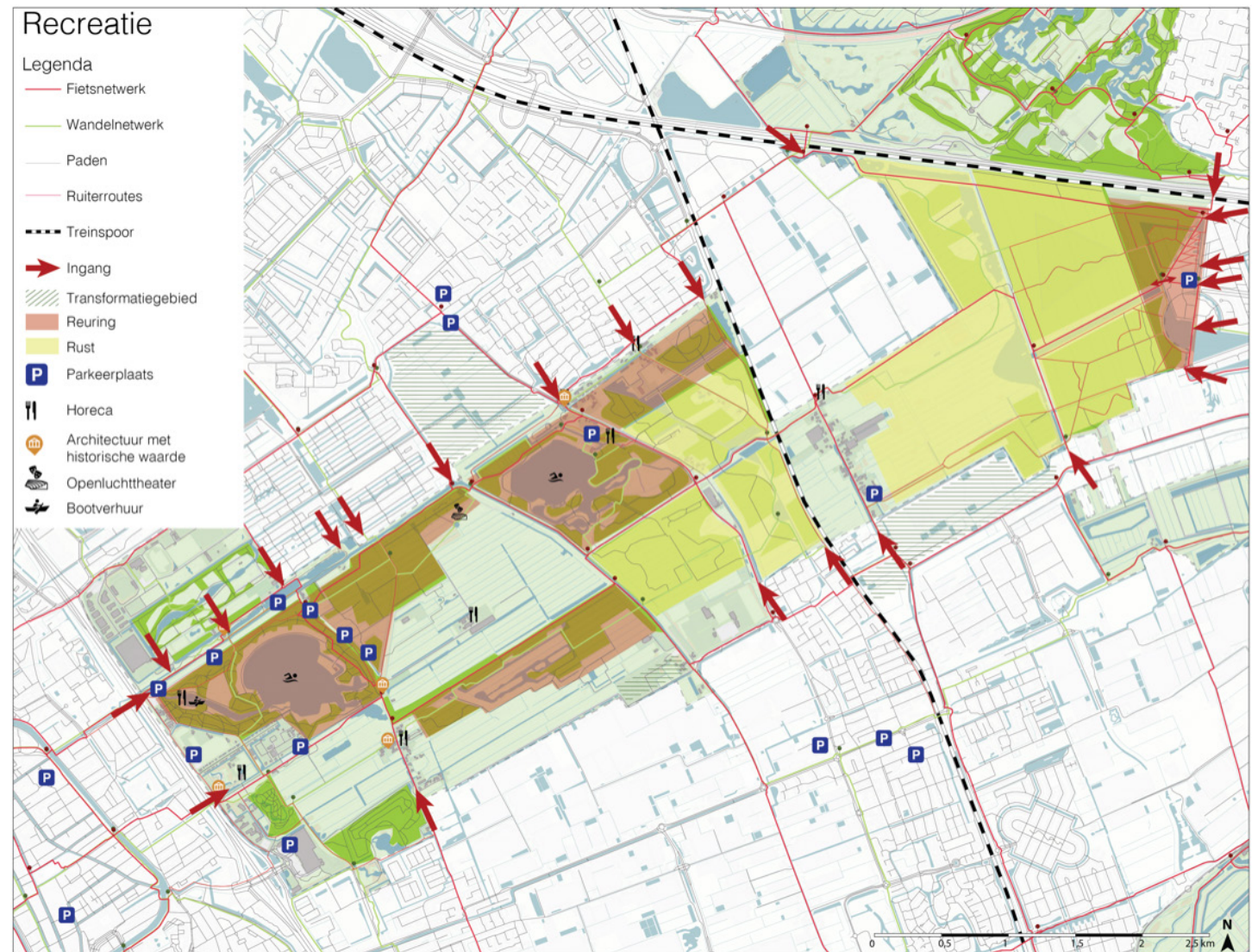
1. Ingang Balijhoeve Zoetermeer. Dit gebied kenmerkt zich van een strakke overgang van woonwijk naar bos en natuur. Er is een wijkboerderij, een manege, een horeca, uitkijktoren, infopaneel, watertappunt, speelbos, libelletuin, zichtlijn en parkeerplaats. Veel verschillende functies die in theorie een mooi programma zouden vormen voor een recreatieve trekpleister. Het gebied mist echter synergie tussen de functies en uitstraling. De horecalocatie is zelden open en oogt onaantrekkelijk, het terras is bijvoorbeeld niet goed zichtbaar en door de dichte begroeiing wordt het mooie uitzicht gemist. De uitkijktoren is ontoegankelijk. De ingang van het speelbos buiten zicht van ouders. Het fietspad is een smal en druk doorgaand pad, waar ook vaak mensen over wandelen waardoor er ergernissen en onveilige situaties ontstaan.

2. Dobbepas. Bij de Dobbepas vinden we een restaurant met uitzicht over het water, een zwemplas, een eenvoudig waterspeelelement, parkeerplaats en honden waterspeelplek. Dichtbij is de schaatsbaan te vinden en horeca in de molenstomp. Ook hier kan meer gedaan worden om de uitstraling van het gebied te versterken, en nieuwe doelgroepen te trekken, bijvoorbeeld door een betere speelplek.

Beleving en landschap

Er is een door de historie duidelijke hoofdrichting in het gebied, met daarin een zichtlijn naar de Oude Kerk van Delft, daarnaast is er een hoger gelegen boezem. Deze kunnen ingezet worden om de beleving binnen het gebied te vergroten. Qua natuur is er veel variatie: open, besloten, natuur en cultuurlandschap, jong en oud, hoog en laag, etc. Het jonge bos kan echter ook saai zijn door ruige onderbegroeiing en eenvormige randen en oevers. Door verschillen in geomorfologie, hoogte en ontginningsgeschiedenis goed in te zetten kan beleving gestimuleerd worden.

Daarnaast zijn er op dit moment verschillende randen van het gebied die rommelig of storend zijn, waardoor er geen sprake is van een goede beleving of een mooie overgang. Daarnaast ontbreekt er bij de Dobbepas en Zoetermeer functionele synergie, aansluiting op doelgroep en is landschappelijk inrichting matig (weinig beleving). Daarnaast is er de doorsnijding van het natuurgebied door de Oudeweg. Ook zijn er een aantal onduidelijke entrees; slechte inrichting, moeilijk herkenbaar, gebrek aan eenduidigheid. Deze punten verminderen de mogelijke beleving binnen het gebied.

Overzicht entrees en verdeling drukke en rustige gebieden

Bijlage II - Participatie

Om het Ontwikkelperspectief optimaal op de doelgroep af te stemmen, zijn op 29 januari en 4 februari 2023 de eerste resultaten getoond en besproken met het publiek, buiten, in het gebied zelf. Deze buitendagen werden enthousiast begroet en leverde de volgende input op.

Natuur

Bezoekers zijn het over het algemeen eens met de punten en ideeën die benoemd zijn op de kaart. Mensen geven aan dat ze graag meer wildere bloemrijke plekken zouden willen zien in het gebied. Het is nu nog wat kaal/netjes, dus het zou best wat ruiger kunnen. Ook zijn mensen positief over open plekken in het bos (waar ook veel vlinders te zien zijn). Vanwege de kleigrond is goed maai-beheer echter nodig en moet maaisel afgevoerd worden.

Water

Er is veel water in het gebied en mensen zouden dit graag meer/beter gebruiken (bijvoorbeeld ook om te kanoën), dus verbetering van de waterkwaliteit wordt op prijs gesteld. Ook wordt het scoutingterrein benoemd als gebied waar het peil verhoogd

zou kunnen worden, omdat het gebied verdroogd is. Tot slot is Aquathermie een onderwerp dat meermaals genoemd is: als kans voor de nieuwe woongebieden, maar ook als zwakte, omdat het veel zwaar transport met zich meebrengt.

Landschappelijke identiteit

Mensen staan over het algemeen positief tegenover het afschermen van de kassen, al zijn er ook mensen die de kassen zien als een mooi karakteristiek van het gebied. Luchtvervuiling is een veelvuldig genoemd onderwerp: mbt de kassen, maar ook fietspadverlichting en de verlichting van het Rieten Dak. Men wil graag dat het hoogteverschil tussen de omgeving en dit gebied beleefbaar wordt.

Recreatie

Er is veelvuldigheid aangegeven dat er teveel fietsers/brommers op de wandelpaden zijn en andersom. Dit levert gevaarlijke situaties op en mensen zien dit graag anders. Ook over de kwaliteit van de paden/routes zijn veel opmerkingen gemaakt; paden zijn nat en enkele routes kloppen niet.

Mensen wensen aan de ene kant avontuurlijke, onverharde paden, maar aan de andere kant moeten routes beschikbaar blijven voor mensen die slecht ter been zijn. Een pad dat aansluit op de Bieslandhoeve is een veelgehoorde opmerking. Er komen steeds meer mountainbikers het gebied in; zij willen graag regels met elkaar bepalen om illegaliteit voorkomen. Wat betreft natuurbeleving zien mensen graag een vogelkijkhut/-scherm in het krekengebied, zijn mensen enthousiast over excursies met de boswachter (waarvan de data online aangegeven worden) en is men positief over stiltegoed; dit gebied zou vergroot mogen worden, of er zouden meer stiltegebieden toegevoegd kunnen worden.

Mensen zijn het eens met het feit dat de entrees een betere inrichting moeten krijgen. Veel van de aanwezigen kwamen wandelen met hun hond en zij zijn heel blij dat dit kan in het gebied; aan de andere kant wenst men strengere controle over loslopende honden en HUS-sen.

Zwakte kanten

Een deel van de punten die is opgeschreven gaat over honden; men is met name geen fan van uitlaatservices en loslopende honden. Men is van mening dat enkele paden beter beheerd moeten worden, omdat het op sommige plekken erg nat/glad is. Ook is er een wens voor meer onverharde paden. De entree bij Pijnacker is overwoekerd door bramen/ onduidelijk en moet verbeterd worden. Het autoverkeer van de doorsnijdende wegen ervaart men als storend. Mensen vinden het belangrijk dat er ruimte wordt gegeven aan de natuur en vinden de ecologische verbindingen dus een goed idee. Tot slot is men bezorgd over de plannen van geothermie en ziet niet iedereen de kassenrand als storend, maar eerder als een karakteristiek van het gebied.

Sterkte kanten

Over het algemeen zijn mensen erg te spreken over het Krekengebied en ervaren dit als afwisselend en natuurlijk. Ook het stiltegebied en het vogelplasje bij de molen vallen in de smaak. Mensen fietsen/recreëren graag door het afwisselende landschap en ervaren het gebied als fijne natuur op loopafstand vanaf thuis.

foto's participatie

